

DRANGEDAL
KOMMUNE

Årsmelding Drangedal kommune 2023

Look to Drangedal...

- Elevundersøkelsen 2023
 - 5.-7. trinn:
 - 4-5% oppgir mobbing (landssnitt=14%)
 - 8.-10.trinn:
 - 4% oppgir mobbing (landssnitt = 11.5 %)
- Foreldreundersøkelsen barnehage 2023
 - Barns trivsel: 4.9% (landssnitt= 4.7 %)
 - Tilfredshet: 4.7 % (landssnitt = 4.5%)

Antimobbeprosjekt gir gode resultater

- Vi gjør denne jobben fordi den er riktig og viktig, sa kommunalsjef Lene Hilde Knudsen da hun orienterte hovedutvalg for oppvekst, mangfold og kultur og hovedutvalg for helse og velferd om Læringsmiljøprosjektet som pågår i Drangedal. - Vi ser at de tilbakka vi setter i gang har effekt, slår hun fast.

Innhold

1.0 Innledning fra kommunedirektøren.....	4
2.0 Samfunnsutvikling	6
3.0 Organisasjon og medarbeidere	13
3.1 Organisering av den kommunale virksomheten	13
3.2 HMS og IA-arbeid.....	13
3.3 Organisasjonsutvikling.....	15
3.4 Kompetanseutvikling	15
3.5 Likestilling	16
3.6 Heltid og deltid i Drangedal kommune	17
3.7 Kontroll og etisk standard	18
3.8 Jubilanter i 2023	19
3.9 Læringer.....	19
4.0 Økonomi	20
4.1 Driftsregnskapet	20
4.2 Driftsregnskapet for sektorene	22
4.3 Nøkkeltall i driftsregnskapet	22
4.2 Balanseførte fondsmidler	24
4.3 Gjeldsutvikling	24
4.4 Drangedal sammenlignet med andre kommuner (KOSTRA-TALL)	25
4.5 Investeringsregnskapet	25
5.0 Kommunedirektørens stab, sektor 100	27
5.1 Beskrivelse av sektoren.....	27
5.2 Næringsarbeid	27
5.3 Omstillingsprogrammet.....	29
5.4 Beredskap.....	31
5.5 Plan, næring og utvikling	31
5.6 Økonomi og servicetjenester	36
5.7 HR og lønn	38
5.8 NAV	39
5.9 Drangedal sammenlignet med andre - KOSTRA.....	40
5.10 Politikk, sektor 101	41

6.0 Kunnskap, mangfold og kultur, sektor 200	43
6.1 Beskrivelse av sektoren.....	43
6.2 Økonomi	44
6.4.2 Drangedal 10-årige skole.....	50
6.4.3 Kroken skole	52
6.4.4 Tørdal skule	53
6.4.5 Heirekshaug barnehage.....	54
6.4.6 Kroken barnehage	54
6.4.7 Tørdal barnehage	55
6.4.8 Voksenopplæringen	56
6.4.9 Kulturskolen.....	57
6.4.10 Flyktningetjenesten	58
6.4.11 Kulturavdelingen	59
6.5 Drangedal sammenlignet med andre (KOSTRA – noen like parametere andre ulike)	62
 7.0 Helse og velferd, sektor 300	 64
7.1 Beskrivelse av sektoren	64
7.2 Økonomi	65
7.3 Tjenesteproduksjonen – overordna for sektoren	67
7.4 Tjenesteproduksjonen – rapport fra enhetene.....	70
7.4.1 Bolig- og tjenestekontoret.....	70
7.4.2 Drangedal sjukeheim/Lauvåsen	72
7.4.3 Myrveien bofellesskap.....	73
7.4.4 Hjemmetjenesten	74
7.4.5 Neslandstunet bokollektiv.....	75
7.4.6 Helsestasjon/skolehelsetjeneste/EMF	76
7.4.7 Fysio-/ergoterapi, Frisklivssentral, rehabiliteringsteam, velferdsteknologi, hjelpemidler ..	78
7.4.8 Drangedal legekantor	79
7.4.9 Drangedal kommunale kjøkken.....	79
7.4.10 Psykisk helse og rusomsorg	80
7.5 Drangedal sammenlignet med andre - KOSTRA.....	81
 8.0 Bygg, eiendom og kommunalteknikk, sektor 400	 83
8.1 Beskrivelse av sektoren	83
8.2 Økonomi	83
8.3 Tjenesteproduksjonen – overordna for sektoren	84

8.4 Tjenesteproduksjonen – rapport fra enhetene	86
8.4.1 Bygg og eiendom	86
8.4.2 Renhold	87
8.4.3 Vann og avløp (VA)	87
8.4.4 Vei og park	88
8.4.5 Teknisk støtte	89
8.5 Drangedal sammenlignet med andre (KOSTRA – noen like parametere andre ulike)	89
9.0 Interkommunalt samarbeid	90
9.1 Grenlandsamarbeidet	91
9.3 Legevakt	92
9.4 Grenland Brann- og redning IKS (ny avtale)	92
9.5 Grenlandskommunenes innkjøpsenhet (GKI)	92
9.6 Faglige nettverk	92
9.7 Interkommunalt samarbeid utenfor Grenlandssamarbeidet	93
10.0 Årsregnskap	94
10.1 Økonomisk oversikt etter art – drift	94
10.2 Bevilgningsoversikt – drift	95
10.3 Bevilgningsoversikt – drift – netto driftsutgifter pr. sektor	95
10.4 Bevilgningsoversikt - investering	96
10.5 Bevilgningsoversikt – investering – bevilgning pr. prosjekt	97
10.6 Samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner - drift	98
10.7 Samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner – investering	98
10.8 Balanseregnskap	99
10.9 Noter til regnskapet	102

1.0 Innledning fra kommunedirektøren

Årsmeldinga er en del av årsregnskapet, og den er skrevet til kommunestyret for å gi en samlet oversikt over det kommunale tjenestetilbudet i året som har gått. Nytt i år er at den lovpålagte årsberetninga til regnskapet er slått sammen med årsmeldinga til ett dokument. Dette er gjort for å forenkle og spare dobbeltarbeid. Ulempen er at det blir et stort og omfangsrikt dokument.

I tråd med kommunestyrets vedtak i budsjettdokumentet er det en målsetting å utvikle sammenhengen mellom kommuneplanen, økonomiplanen sammen med årsbudsjett og handlingsprogram til et helhetlig målstyringsprogram som det rapporteres på i årsmeldingen. Dette blir en viktig del av det forestående arbeidet med den nye planstrategien som skal sluttbehandles i løpet av 2024. Årsmeldinga må også sees på som en del av rapporteringen på vår internkontroll og som en rapportering på oppfølging av vedtak, mål og tiltak fra budsjettet for 2023.

Som et ledd i både å utvikle konkrete resultatmål, men også for å gi kommunestyret kunnskap om tjenesteproduksjonen i egen kommune, er det tatt inn tall fra KOSTRA (kommunal, statlig rapportering). Som følge av forsinket levering av årsregnskapet mangler det økonomiske nøkkeltal for sammenligning med andre kommuner. Dette vil vi komme tilbake med informasjon om når endelige KOSTRA-tall er tilgjengelig.

Dokumentet blir omfattende, men det samme kan en si om de kommunale tjenestene. Det er et selvstendig mål at årsmeldingen skal bidra til å heve kunnskapen om kommunens tjenestetilbud og at den slik sett også kan være et oppslagsverk til bruk for videre politisk arbeid. Politiske vedtak bør være kunnskapsbaserte og det er derfor et mål at årsmeldingen skal bidra til dette.

Det er og først når en leser årsmeldingen i sin helhet at en virkelig får oversikt over omfang og bredde i det kommunale tjenestetilbudet. Sett i lys av at kommunens inntekter er på moderat nivå sammenlignet med andre, er det grunn gi honnør til de ansatte for at vi greier å tilby et tjenestetilbud med den kvalitet og den effektivitet som blir dokumentert i dette dokumentet. En illustrasjon av dette er at vi i Kommunebarometeret for 2023 (som riktig nok er basert på data fra 2022) er rangert som nr. 121 av 357 norske kommuner. I skrivende stund er rangeringen basert på 2023 tallene ikke publisert, men det er liten grunn til å tro at vi har sunket drastisk på denne rangeringen.

Gledelig er det også at vi kan presentere et meget godt økonomisk resultat. 2,7 % netto driftsresultat er godt over vedtatt målsetting og et disposisjonsfond på 52,8 mill. gir trygghet for at vi har omstillingsevne i årene framover. Så er det viktig å presisere at dette i hovedsak skyldes økte driftsinntekter, et unormalt høyt utbytte fra vårt kraftselskap og et høyt premieavvik på pensjon. Den underliggende driften er fremdeles, som varslet i budsjettet for 2024, for kostbar sett i lys av de forventede inntektene i årene framover. Behovet for omstilling og nedjustering av driftsnivået er derfor fremdeles like aktuelt. Positivt er det likevel at de store sektorene Helse og Velferd og Kunnskap, mangfold og kultur leverer et resultat innenfor vedtatte budsjettrammer.

Bosetting av 53 nye flyktninger har utfordret ikke bare Flyktningetjenesten, men hele det kommunale tjenesteapparatet i året som har gått. Så langt må vi konstatere at dette arbeidet har vært vellykket, men det har vært krevende for mange tjenester. Utfordringen framover er å bidra til at de lærer språket og kommer i arbeid slik at de blir i stand til å forsørge seg selv.

2023 var første hele driftsåret for omstillingsprogrammet Driv. Det har vært stor aktivitet og samlet sett har programmet etablert eller sikra 22 arbeidsplasser i kommunen. Det også tilført 2,6 mil. kr til utvikling av næringslivet i kommunen.

Ellers har også 2023 vært preget av høye strømpriser, økte renter og generell prisvekst på ulike innsatsfaktorer. Samlet har det utfordret både driftsregnskapet og ikke minst flere store investeringsprosjekter.

Utvikling av reiselivsnæringa gjennom bl.a. hytteutbygging på Gautefall har vært en viktig langsiktig satsing i kommunen. Ikke minst har det vært satset mye på utbygging av vann- og avløp til de ulike hyttefeltene. Aktiviteten på dette området har vært stor i 2023. Viktig var det og at byggingen av det nye felles renseanlegget på Langmoen i Nissedal kom i gang siste år. Dette er en betydelig investering for kommunen så det blir spennende å se hvordan hyttemarkedet vil utvikle seg i årene fremover. Aktiviteten har blitt vesentlig redusert som følge av høyt rentenivå og høy prisstigning på byggematerialer.

Etter å ha vært gjennom noen krevende år som følge av mye negativ oppmerksomhet knyttet til vårt skolemiljø er det svært gledelig at vi nå får nasjonal oppmerksomhet i sterke nasjonale fagmiljø for det gode arbeidet som er gjort i skolene med å utvikle et kvalitetssystem som skal sikre et systematisk og godt arbeid med disse problemstillingene. Det er grunn til å gi honnør til både ledere og ansatte i sektoren for et svært godt og systematisk arbeid.

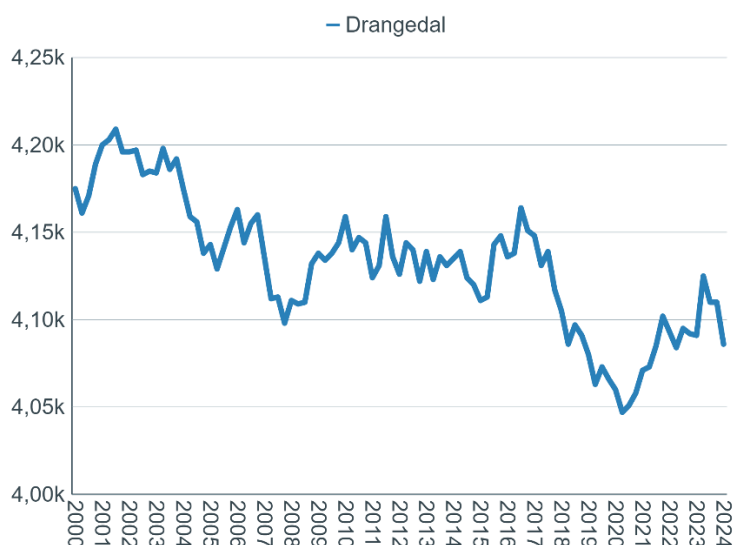
Drangedal, 30. april 2024.

Hans Bakke
Kommunedirektør

2.0 Samfunnsutvikling

2.1 Befolkningsutvikling

I samfunnsdelen til kommuneplanen er visjonen for framtida uttrykt slik: «Drangedal skal ha befolkningsvekst gjennom gode vilkår for bosted, besøkende og bedriftsutvikling». Med andre ord er resultatindikatoren for kommunens arbeid samfunnsutvikling hvordan folketallet utvikler seg. Befolkningsutviklingen er også en avgjørende premiss for kommunens inntekter og slik sett også avgjørende for muligheten for å finansiere det kommunale tjenestetilbudet.

Telemarksforskning: [Utvikling i folketallet i Drangedal, målt i starten av hvert kvartal](#)

I figuren over ser vi utviklingen av folketallet i Drangedal i absolutte tall siden begynnelsen av 2000. Det har vært små endringer i folketallet i Drangedal, men etter 2016 kom en nedgangsperiode. Det har imidlertid blitt vekst igjen etter 2. kvartal 2020, da folketallet var på sitt laveste etter 2000. De to siste årene har det vært en liten nedgang i befolkningen. Ved inngangen til 4. kvartal 2023 var det 4 110 innbyggere i Drangedal.

	01.01.2023	Fødte	Døde	Fødsels- overskudd	Netto- innflytting	Folke- tilvekst	01.01.2024
Skien	55924	484	540	-56	741	695	56 616
Bamble	14172	110	112	-2	94	97	14 269
Kragerø	10413	65	134	-69	101	32	10 445
Drangedal	4091	38	56	-18	12	-5	4 086
Nome	6559	46	86	-40	22	-20	6 539
Kviteseid	2427	25	24	1	39	31	2 458

SSB: Tabell 06913 [Befolkning og endringer, etter statistikkvariabel, region og år](#)

Som det går fram av tabellen over så sank folketallet med 5 innbyggere i 2023 og 2 i 2022. Det var et fødselsunderskudd på 18 innbyggere i 2023, noe som ga en netto innflytting på 12 personer. Samme

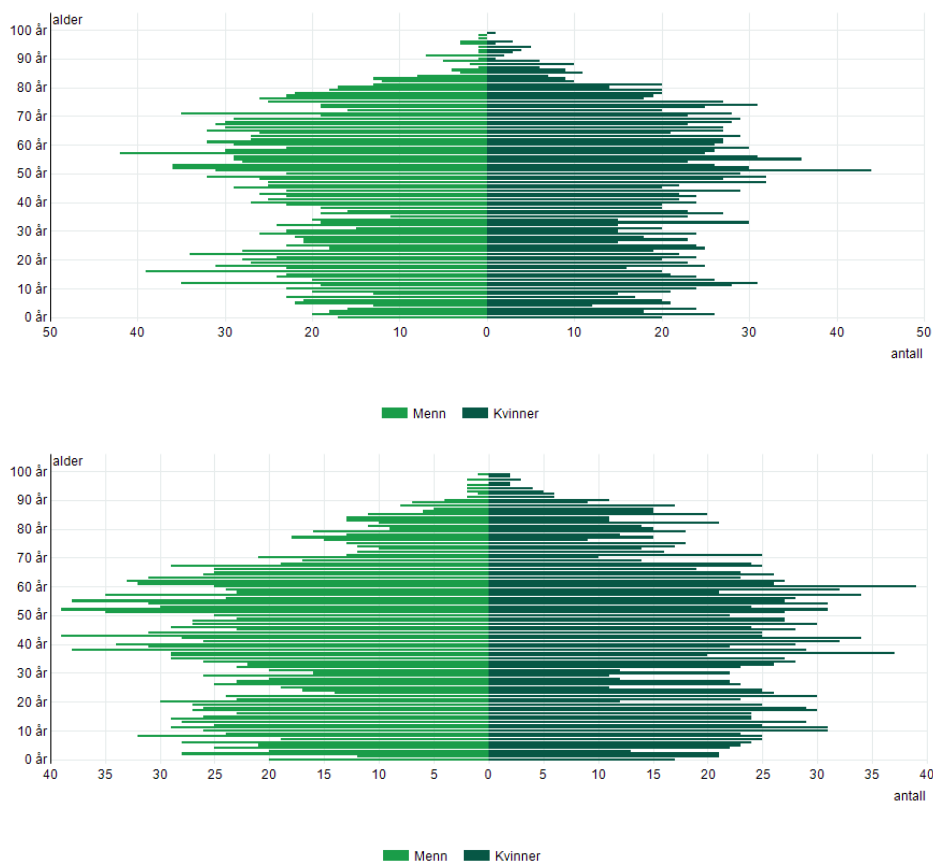
år økte antallet ukrainere med 55. Uten innvandringen fra Ukraina ville folketallet ha gått ned med 60 innbyggere.

2.2 Alderssammensetning

I årene som kommer vil alderssammensetningen i befolkningen endre seg mye. Antall personer over 80 år i Drangedal vil mer enn fordobles, fra 220 personer i 2023 til 504 i 2050, viser hovedalternativet i SSBs befolkningsframskrivinger³.

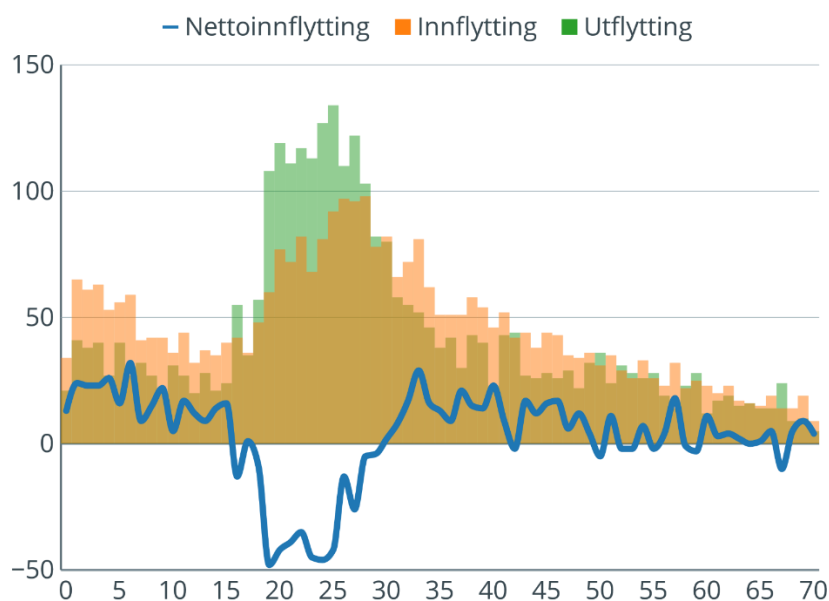
I 2023 var 20,7 % av befolkningen i kommunen 67 år eller eldre. Hovedalternativet i SSBs befolkningsframskriving viser at andelen 67 år eller eldre i Drangedal kommune vil utgjøre 28,5 % i 2040 og 30 % i 2050. I samme tidsrom forventes det en nedgang i andelen barn og unge mellom 0 og 19 år, fra 21,6 % i 2023 til 19,1 % i 2050.

Endring i befolkningssammensetning vises tydelig i befolkningspyramidene nedenfor. Den øverste pyramiden viser befolkningen i år 2024, mens pyramiden til under viser befolkningen i 2010. Av figuren ser vi at tyngdepunktet i befolkningen flytter seg oppover i alder. Denne utviklingen vil tilta i årene som kommer.

SSB: [Tabell 07459 Befolkning etter kjønn og alder. Drangedal](#)

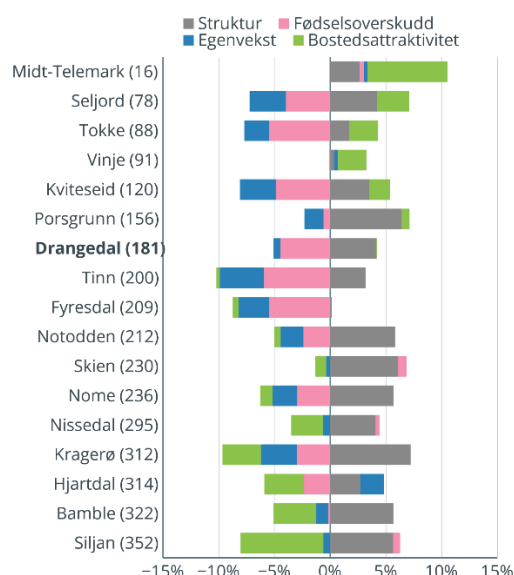
Med utgangspunkt i det ambisiøse målet om positiv befolkningsutvikling kan det være interessant å se nærmere på denne flyttingen. Figuren nedenfor viser flyttestrøm delt på aldersgrupper. Interessant er det å registrere at vi har hatt en positiv tilflytting alt fra aldergruppen over 30 år og for barn. Det er netto utflytting av innbyggere tidlig i 20-årene.

Telemarksforskning: [Inn- utflytting og nettoutflytting etter alder til Drangedal i perioden 2000-2021. Antall personer](#)

2.2 Bostedsattraktivitet

I figuren under er Drangedal rangert blant kommunene i Telemark etter bostedsattraktivitet og lagt til fødselsbalansen, de strukturelle flyttebetingelsene og effekten av arbeidsplassvekst i egen kommune i den siste tiårsperioden. Summen av alle søylene er stedets befolkningsvekst i perioden. Forventet nettoutflytting ut fra de strukturelle betingelsene og fødselsbalansen er forhold stedene ikke kan påvirke på kort sikt. Det som kan påvirkes er arbeidsplassveksten på stedet og bostedsattraktiviteten. Det som heter "egenvekst" i figuren er effekten på stedets nettoutflytting som skyldes arbeidsplassveksten på stedet.

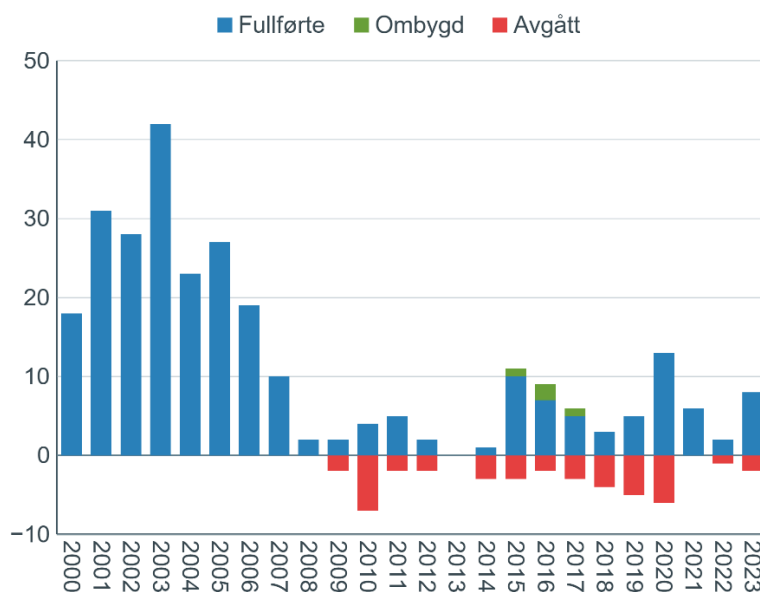
Telemarksforskning: [Befolkningsvekst dekomponert i fødselsbalanse, forventet nettoutflytting, arbeidsplassvekstens effekt på nettoutflyttingen og bostedsattraktiviteten for perioden 2013-2022. Rangert etter bostedsattraktiviteten](#)

Drangedal har fått en befolkningsvekst som var litt over forventet. Bostedsattraktiviteten til Drangedal har derfor vært nøytral og ikke påvirket flyttetallene i positiv eller negativ retning.

2.3 Boliger

I figuren nedenfor kan vi se boligbyggingstakten i Drangedal og Norge, det vil si antall fullførte boliger per 1000 innbyggere. Boligbyggingstakten i Norge blir påvirket av konjunktorene, og de fem siste årene har boligbyggingstakten falt på landsbasis. Mye tyder på at boligbyggingen vil falle mye mer i 2024.

Drangedal hadde høy boligbyggingstakt fra 2000 til 2005. Etter det har boligbyggingstakten i kommunen blitt svært lav. I 2023 ble det bygget 2,0 nye boliger per 1000 innbyggere i Drangedal, mens landsgjennomsnittet var 5,1. Ser vi på absolutte tall ble det bygget åtte nye boliger i 2023.

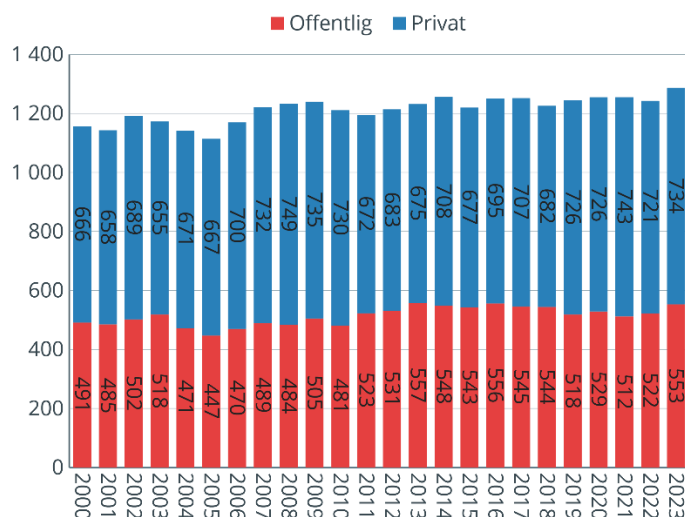

Telemarksforskning: [Antall fullførte boliger per 1000 innbyggere i Drangedal og Norge](#)

2.4 Arbeidsplasser og sysselsetting

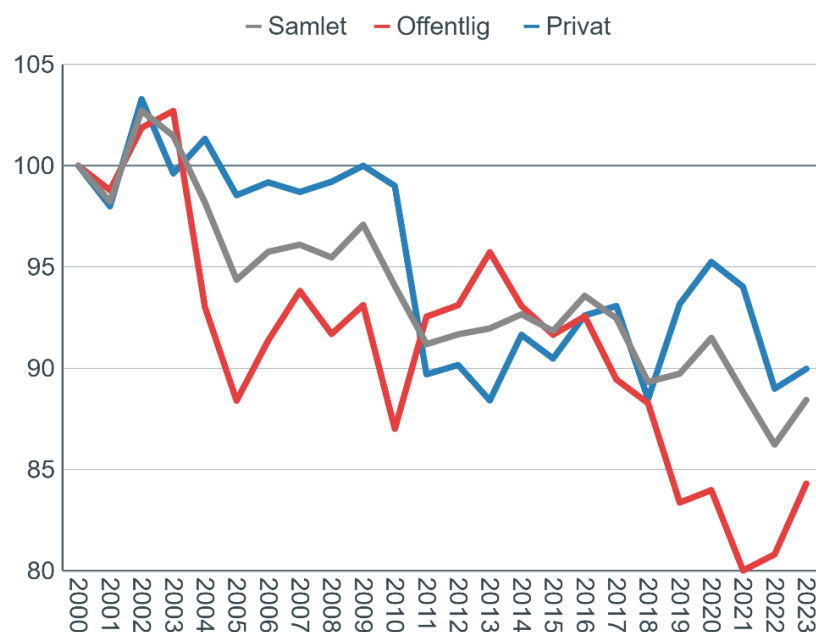
Det har vært små endringer i antall arbeidsplasser i Drangedal de siste årene, men det siste året ser vi en positiv utvikling. Mot slutten av 2023 hadde Drangedal 734 arbeidsplasser i næringslivet og 553 arbeidsplasser i offentlig sektor.

I 2023 hadde Drangedal en samlet vekst på hele 45 arbeidsplasser. Antall private arbeidsplasser i 2023 er det høyeste som er målt i hele perioden 2000 -2023 og gir Drangedal 51. plass på rangeringen av landets kommuner målt etter relativ arbeidsplassvekst.

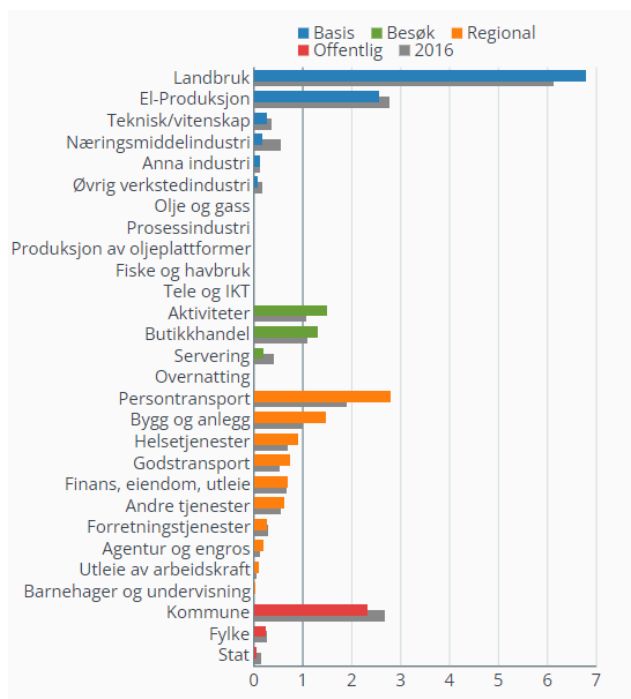
Telemarksforskning: [Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Drangedal](#)

Den samlede arbeidsplassveksten har i Drangedal har vært 13,8 prosentpoeng svakere enn i resten av landet siden 2000. I næringslivet har veksten vært 11,0 prosentpoeng svakere siden 2000, mens utviklingen i offentlig sektor har vært 19,2 % svakere. Fra 2013 til 2022 har det vært omtrent samme arbeidsplassvekst i næringslivet i Drangedal som i landet, til tross for en dårlig utvikling i 2022. I 2023 snudde imidlertid pilene oppover både offentlig og privat sektor, som vi ser av grafen her:

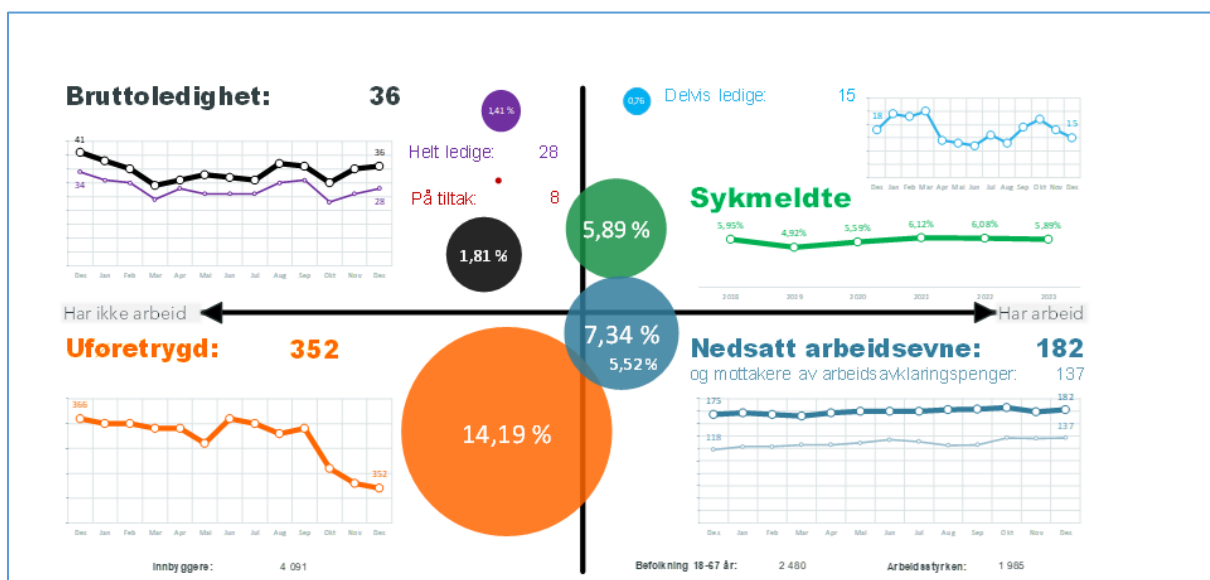
Telemarksforskning: [Utvikling av antall arbeidsplasser i Drangedal indeksert slik at nivået i 2000=100, relativt til indeksen for Norge.](#)

Figuren nedenfor viser lokaliseringkvotientene til de ulike bransjene i næringslivet i Drangedal i 2021 (siste tilgjengelige tall). Bransjer med lokaliseringkvotient over 1 er bransjer som Drangedal har relativt mye av. Vi kan også se hvilken lokaliseringkvotient bransjen hadde i starten av 2016 i de grå søylene. Drangedal har en stor andel av de ansatte i landbruket. Det er også relativt store andeler i el-produksjon, aktiviteter, butikkhandel, persontransport og bygg og anlegg.

Telemarksforskning: [Lokaliseringskvotienter i 2021 for ulike bransjer i Drangedal sammenliknet med starten av 2016](#)

Som det framgår av figuren nedenfor er det et relativt stort antall personer som står utenfor arbeidslivet i vår kommune. Drangedal har en høy andel uføretrygdte med 14,19 % av arbeidsføre personer. Mot slutten av 2023 var det 352 mottakere av uføretrygd i Drangedal. 137 personer mottok arbeidsavklaringspenger i desember 2023. Sett i lys av utfordringer med å rekruttere arbeidskraft både til kommunen og til næringslivet er det her et potensiale dersom det var mulig å hjelpe disse tilbake til arbeidslivet.

Figuren viser hvor stor del av den yrkesaktive befolkning som av ulike grunner står utenfor arbeidslivet.

Kilde: NAV

2.5 Analyse samfunnsutvikling

Folketallet i Drangedal har i de senere årene gått gradvis nedover. Etter en positiv trend fra andre kvartal i 2020 har folketallet gått litt nedover de to siste årene. Prognosene fra SSB taler for at det er mest sannsynlig at denne utviklingen fortsetter på grunn av fødselsunderskudd.

Den største utfordringen er likevel at befolkningssammensetningen kommer til å endre seg mye framover. Vil vi få en sterk økning i antall eldre samtidig som det blir færre unge.

En økt andel eldre over 67 år vil medføre en økning i antall personer med behov for helse- og omsorgstjenester. Samtidig vil det bli færre yrkesaktive til å yte tjenester. Denne utfordringen gjelder for hele landet, men er enda tydeligere små kommuner som Drangedal. Med den økte andelen eldre, vil antallet brukere av helse- og omsorgstjenester øke. Også antallet personer med tunge og komplekse sykdomsbilder vil bli høyere. Drangedal kommune kan for eksempel forvente en dobling i antallet innbyggere med demens i årene fra 2020 til 2050.

Antall arbeidsplasser har hatt svakere vekst i Drangedal i de siste ti årene. Det kommer av at det har vært nedgang i antall arbeidsplasser i det offentlige. I næringslivet har det vært bedre vekst i Drangedal enn i resten av landet, til tross for at næringsstrukturen har vært lite gunstig. Drangedal har dermed vært en attraktiv kommune for næringslivet. I 2023 har Drangedal gjort et hopp på statistikken og fått en markant økning i antall arbeidsplasser. Antall arbeidsplasser i privat sektor er nå på sitt høyeste siden år 2000. Den positive utviklingen kan ha sammenheng med satsingen på næringsutvikling gjennom oppstart av omstillingsprogrammet Driv i 2022.

3.0 Organisasjon og medarbeidere

3.1 Organisering av den kommunale virksomheten

Drangedal kommune er organisert med tre kommunalområder og kommunedirektørens stab.

3.2 HMS og IA-arbeid

Helse, miljø og sikkerhetsarbeid, HMS, er et av hovedområdene i kommunens internkontroll. Det er utarbeidet styringsdokument for internkontroll HMS som beskriver organiseringen av HMS arbeidet i Drangedal kommune. Målet for HMS arbeidet i Drangedal kommune er at vårt HMS arbeid skal forebygge sykdom og ulykker, hindre frafall, og fremme inkludering, arbeidsglede og trivsel. Vår strategi for å få til dette er at HMS og IA arbeidet skal være en integrert del av den daglige driften.

Det er utarbeida en overordna plan for HMS og IA arbeidet som beskriver tiltak og hovedaktivitetene som skal gjennomføres for alle avdelinger gjennom året. Det er også utarbeida tiltaksplaner mellom alle avdelinger i Drangedal kommune og Vestmar Bedriftshelsetjeneste. Planene er behandla i AMU. Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har hatt 8 møter i 2023. Sykefraværstatistikk, HMS-avvik og igangsatte tiltak blir gjennomgått i hvert møte.

3.2.1 Sykefravær

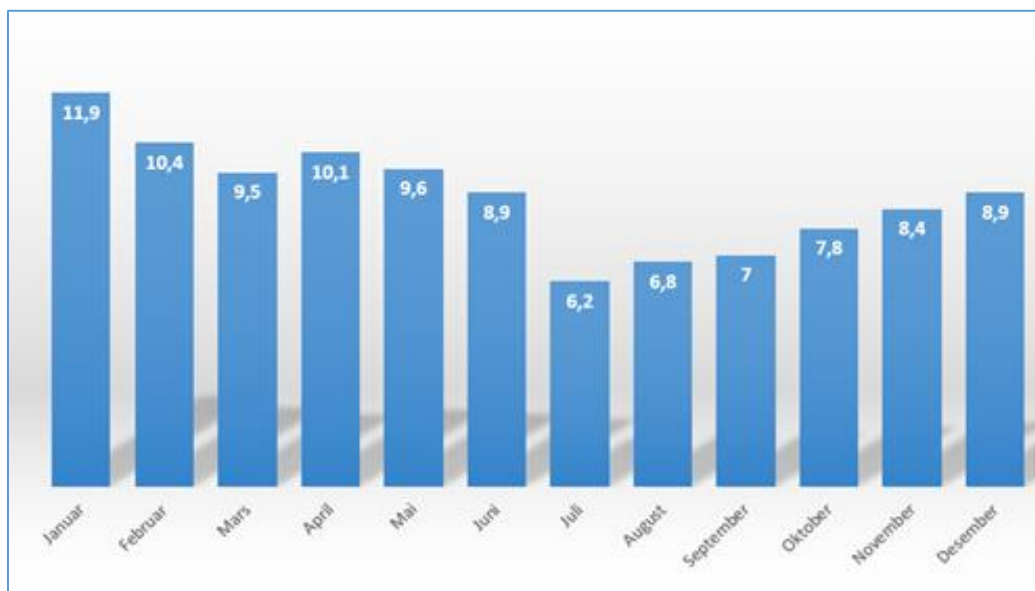
Mål for sykefraværet (legemeldt og egenmeldt) for Drangedal kommune for 2023 var på 7 %, det vil si et nærvær på 93%. Fraværet for Drangedal kommune i 2023 var totalt for året på 8,8 % inkludert både egenmeldt og legemeldt fravær. Dette er 0,7% lavere enn i 2022. Det egenmeldte fraværet var på om lag 1,5 % i 2023. Dette betyr at vi hadde et fravær 1,8 % over målet for 2023.

Kommunalområde	2021	2022	2023
Kommunedirektørens stab	3,6%	6%	5,2%
Kunnskap, mangfold og kultur	9,4%	9,4%	7,5%
Bygg, eiendom og kommunalteknikk	3,4%	5,9%	4,2%
Helse og Velferd	9,5%	10,8%	11,4%
Totalt Drangedal kommune	8,5%	9,5%	8,8%

Tabellen viser sykefravær (egenmeldt og legemeldt) i Drangedal kommune siste tre år. Kilde Agresso Web/Unit4

Variasjonene i sykefraværet er store mellom kommunalområdene og mellom de ulike virksomhetene. Det er satt i gang ulike tiltak i avdelinger med høyt fravær.

Det er utarbeidet en plan for nærværarbeid som ble vedtatt i AMU i desember 2023. Sykefraværet vil bli omtalt nærmere under kapitlene for kommunalområdene.

Tabellen over viser legemeldt og egenmeldt sykefravær i % per måned gjennom 2023 for Drangedal kommune (juridisk enhet).

	2022				2023			
Kvartal	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
Drangedal kommune	12,3	8,5	7,0	10,2	10,6	9,5	6,7	8,4

Tabellen over viser egen- og legemeldt sykefravær i % for Drangedal kommune. 1. kvartal 2022 – 4. kvartal 2023. (tall fra Agresso/Unit 4).

Sykefraværet i landet viste en økende trend gjennom 2023 og i 4. kvartal var sykefraværet på det høyeste nivået siden den koronapregede starten av 2022. I kommunesektoren var sykefraværet høyere i annet halvår 2023 enn i samme periode 2022.

SSB gjennomfører hvert kvartal en utvalgsundersøkelse av det egenmeldte sykefraværet. På grunnlag av disse undersøkelsene estimeres det totale egenmeldte sykefraværet. Deretter legges tallene for

egenmeldt fravær sammen med tallene for legemeldt fravær slik at man får frem det samlede sykefraværet.

SSB publiserer tall for det samlede fraværet i kommunesektoren, hvor både legemeldt og egenmeldt fravær inngår. Tabellen nedenfor viser det samlede sykefraværet i de tre sektorene som statistikken er inndelt i (privat, statlig og kommunal). Disse tallene er ikke sesongjustert.

	2022				2023			
	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
Alle sektorer	8,3	6,3	5,4	7,1	7,4	6,4	5,7	7,5
Statlig forvaltning m.m.	8,1	6,4	5,4	7,0	7,2	6,2	5,5	7,3
Kommuneforvaltn. (komm. og fylkesk.)	11,1	8,6	6,9	9,6	10,0	8,5	7,0	9,9
Privat sektor og off. eide foretak	7,5	5,6	5,0	6,4	6,6	5,7	5,3	6,8

Tabellen over viser egen- og legemeldt sykefravær i alt, etter sektor. 1. kvartal 2022 – 4. kvartal 2023 (ikke sesongjusterte tall. (Kilde: KS.no, tabell 3, [Økende sykefravær i 2023 - KS](#))

3.3 Organisasjonsutvikling

Et viktig verktøy i personalpolitikken er systematisk kartlegging av arbeidsmiljøet. Drangedal kommune bruker 10-FAKTOR-undersøkelsen til KS, og denne omfatter ti spesielt utvalgte faktorer/variabler, som hver måles med noen få måleindikatorer/spørsmål. De ti faktorene er viktige innsatsfaktorer for å oppnå organisasjonens mål og kvalitet på tjenestene. 10-FAKTOR bygger på forskning om hva som er viktige innsatsfaktorer for å oppnå gode resultater, og kriteriene er valgt ut fordi de er dokumentert viktige og samtidig mulig å utvikle. I Drangedal kommune blir undersøkelsen gjennomført hvert andre eller 3. år. Det er besluttet at undersøkelsen skal gjennomføres neste gang i 2025.

3.4 Kompetanseutvikling

I en tid med stor omstilling og behov for ny kompetanse er det viktig å ha en tilnærming til læring hele livet. Vi ønsker å være en nyskapende arbeidsgiver, og derfor må vi gjøre arbeidsplassen til en læringsarena med rom for læring, utvikling, prøving og feiling. Det blir laget egne kompetanseplaner for de ulike kommunalområdene.

Vi gjennomfører mange kompetansetiltak digitalt. Dette oppleves som effektivt og er et godt alternativ for å kunne delta på ulike opplæringsaktiviteter.

I 2023 er det blitt gjennomført lederutvikling for alle ledere i Drangedal kommune. HR-avdelingen har gjennomført opplæring på Teams for ledere og hovedtillitsvalgte og hovedverneombud innen temaer som konflikthåndtering, håndtering av påstander om mobbing og nytt ansettelsesreglement.

3.5 Likestilling

I følge Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) kap. 4, §24 skal offentlige myndigheter redegjøre for hva de gjør for å integrere hensynet til likestilling og ikke-diskriminering i sitt arbeid. Offentlige myndigheter skal redegjøre for hvordan de arbeider med å omsette prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og ikke-diskriminering til handling. Offentlige myndigheter skal vurdere resultatene som er oppnådd, og opplyse hvilke forventninger de har til dette arbeidet fremover. Arbeidsgiver har aktivitetsplikt, og skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling, hindre diskriminering, og søke å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. Målet for arbeidet med likestilling og mangfold er at det skal være en integrert del av virksomhetens måte å jobbe på i alle nivåer i virksomheten. Drangedal kommune vil gi alle like muligheter til ansettelse, kompetanseutvikling, karriereutvikling og gode arbeidsvilkår uavhengig av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene.

I 2023 ble det gjennomført risiko og sårbarhetsanalyse innen følgende temaer: Forfremmelse, utvikling og opplæring, kombinasjon av arbeidsliv og familieliv, lønns og arbeidsvilkår, rekruttering og tilrettelegging.

Tiltak som er planlagte i 2024 er opplæring for ledere i ulike temaer innen likestilling- og diskrimineringsreglene i arbeidslivet.

I Drangedal kommune har vi målsettinger og retningslinjer for arbeidet med likestilling. Våre arbeidsgiverpolitiske retningslinjer gjenspeiler disse i bla. i vår Lønnspolitikk, Etisk standard og gjennom våre rekrutteringsprosesser.

- **Lønn:** Vår lokale lønnspolitikk har som målsetting å sikre likelønn mellom kvinner og menn. Det er tall justert for stillingsgruppe og/eller stillingskode som brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, og måles i kvinners månedstjeneste i prosent av menns eller kvinners grunnlønn i prosent av menns.

Lønnsforhold justert for ulike faktorer. Drangedal kommune.

Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedverk for kvinner i prosent av menns lønn. Tall pr. 1.12.2021, 1.12.2022 og 1.12.2023.

Justert for	Årstall					
	2021		2022		2023	
	Kvinnens månedstjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedstjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedstjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	95,3	91,1	93,6	89,6	95,9	92,4
Alder	95,3	91,1	93,6	89,6	95,9	92,4
Stillingsgruppe	100,2	97,5	100,2	97,6	100,9	98,7
Stillingskode	99,1	98,4	100,7	99,5	99,5	99,6
Utdanning	99,2	95,4	95,0	93,1	96,0	93,6

Tallene uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

KS opplyser at tallene justert for stillingskode eller stillingsgruppe bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn. Resultatene for tall justert for stillingskode viser at kvinners grunnlønn i prosent av menns var på 99,6 % i Drangedal kommune per 01.12.23.

For kommunegruppe 4 var tilsvarende tall justert for stillingskode, 99,1% per 01.12.2023. (Kilder: KS PAI/Statistikkpakken for Drangedal kommune 2023 og [Statistikkpakken-0004.pdf \(ks.no\)](#))

- **Etisk standard:** Vår etiske standard sier at vi som ansatte i Drangedal kommune skal vise respekt for alle mennesker uavhengig av kjønn, alder, funksjonshemming, nasjonalitet, språk, livssyn og seksuell legning, og vi skal ha et arbeidsmiljø der vi tar aktivt avstand fra diskriminering, mobbing og trakassering.
- **Rekruttering:** I våre rekrutteringsprosesser oppfordrer vi alle kvalifiserte til å søke uavhengig av kjønn, alder, funksjonshemming eller etnisk tilhørighet.

Utøvelse av arbeidsgiverrollen skal være preget av et livsfaseperspektiv hvor man, så langt arbeidssituasjonen tillater det, legger forholdene til rette ut fra den livssituasjon en er i. Målsetningen er at en skal ha mulighet til å mestre jobben ved tilpassede, planmessige og forberedende tiltak i hele yrkesløpet. Vårt permisjonsreglement skal bidra til gode velferdsordninger gjennom de ulike livsfaser.

3.6 Heltid og deltid i Drangedal kommune

Drangedal kommune har som målsetting å redusere omfanget av uønska deltid. Vårt arbeid med heltid/deltid fortsetter, og vi har målsetting, retningslinjer og tiltak for heltid som gjelder for hele organisasjonen. Disse ble sist revidert i 2023. Vi skal jobbe for at ansatte som ønsker det, skal få heltidsstilling. Det betyr blant annet at vi arbeider aktivt med å forsøke å øke stillingsprosenten for våre deltidsansatte, før vi lyser ut ledige stillinger. Vi arbeider videre med heltid i tett samarbeid med de ansattes representanter.

Det framgår av KS sin statistikk over heltid –og deltid i Drangedal kommune at det er 460 ansatte, 347 årsverk og 508 stillinger. En ansatt kan ha flere stillinger. Har en person flere stillinger i sektoren, teller alle med i stillingsstørrelsen. Om en ansatt har stillinger i flere sektorer, vil vedkommende telles i hver av disse sektorene. Årsverk ansatte yter i en annen sektor tas ikke med i beregningen av stillingsstørrelsen i disse tallene. Stillingsstørrelsen per ansatt er antall årsverk arbeidet i sektoren, delt på antallet ansatte i sektoren.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for alle ansatte i Drangedal kommune i 2023 var 75%. Andel deltidsstillinger var 62% i 2023. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse per ansatt i deltidsstilling var 56%. Det er 55% som har deltidsstilling, og 45% som har heltidsstilling i kommunen. (Tall fra KS PAI/Statistikkpakken for Drangedal kommune 2023).

For alle kommuner i Norge var gjennomsnittlig stillingsstørrelse per ansatt var 83%. For kommunegruppe 4 var gjennomsnittlig stillingsstørrelse 78%. andel deltidsstillinger 67%. Stillingsstørrelse per ansatt i deltidsstilling var 58%. (Tall fra KS PAI/Statistikkpakken, alle kommuner/kommunegruppe 4, tall per 01.12.23)

Tekst	2019	2020	2021	2022	2023
Antall ansatte i deltidsstillinger	256	250	247	242	217
Antall kvinner i deltidsstillinger	227	223	228	223	203
% andel kvinner i deltidsstillinger	88,7	89,2	92,31	92,15	93,55
Antall menn i deltidsstillinger (*)	29	27	19	19	14
% andel menn i deltidsstillinger	11,3	10,8	7,7	7,9	6,45

Tabellen viser oversikt over deltidsansatte fordelt på kjønn i kommunen per 31. desember.

Kjønnsbalanse blant ansatte

Tekst	2019	2020	2021	2022	2023
Antall årsverk	337,8	330,3	322,9	329,2	
Antall ansatte	455	454	436	439	430
Antall kvinner	372	371	366	369	360
% andel kvinner	81,8	81,7	83,9	84,1	83,72
Antall menn	83	83	70	70	70
% andel menn	18,2	18,4	16,1	15,9	16,28
Antall kvinner i høyere stilling	2	3	3	3	4
% andel kvinner i høyere stillinger	25,0	37,5	42,9	42,9	57,1
Antall menn i høyere stillinger	6	5	4	4	3
% andel menn i høyere stillinger	75,0	62,5	57,1	57,1	42,9

Tabellen viser oversikt over ansatte fordelt på kjønn per 31. desember.

I kommunedirektørens ledergruppe er det følgende fordeling av kvinner og menn:

Kjønnsfordeling i kommunedirektørens strategiske ledergruppe	Antall
Kvinner	5
Menn	3

3.7 Kontroll og etisk standard

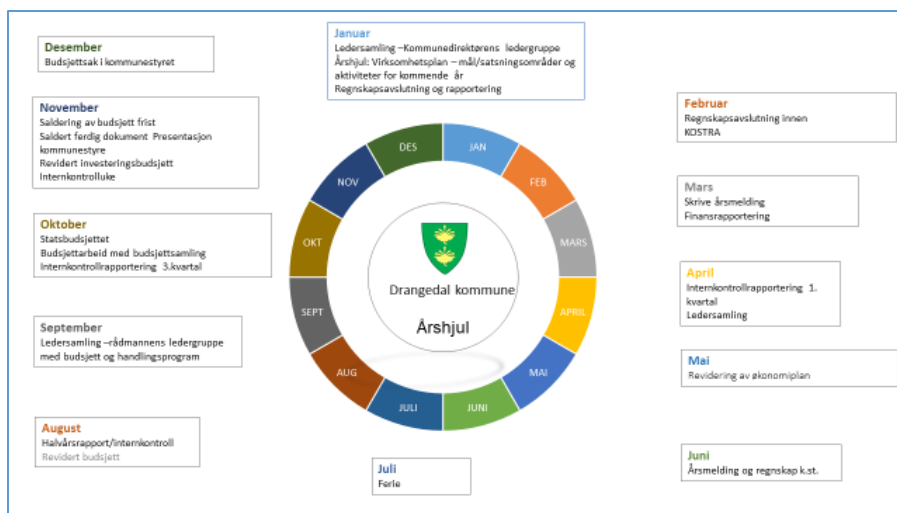
Internkontroll

Kommuneloven kap.25 sier at internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Kommuneloven §25 - 1 lovfester de mest sentrale kravene for internkontroll, som tidligere sto i flere sektorlover, og utgjør minstekravet til kommunens internkontroll. Internkontroll skal sikre helhetlig styring og riktig utvikling, at lover og regler overholdes, kvalitet og effektivitet i tjenestene, og at omdømme og legitimitet ikke svekkes. Rapportering er implementert som en del av virksomhetsstyringen.

Drangedal kommunes reglementer og rutiner er styrende for internkontrollen på overordnet nivå i Drangedal kommune. Alle overordna reglementer og rutiner ligger tilgjengelig for alle ansatte på Drangedal kommunes ansattportal. I tillegg har hvert kommunalområde utarbeidet egne prosedyrer, rutiner og kontroller som spesifikt gjelder egne fagområder. Ved behov lager hver enkelt avdeling egne rutiner for områder som kun gjelder for dem.

Vi gjennomfører hvert år en internkontrolluke for hele organisasjonen. I 2023 ble denne gjennomført i uke 46. Temaene var blant annet arbeid med 4V-metoden og risikovurderinger/oppdateringer, gjennomgang av alle avvik på avdelingene og ledermøter med fokus på internkontroll.

Vi rapporterer på internkontroll med sak til kommunestyret 3 ganger per år i tillegg til årsmelding. Årsmeldingen er å anse som en samla rapportering av vår internkontroll i det den inneholder informasjon om budsjettavvik, sykefravær og annen viktig informasjon om den samla kommunale virksomheten.

Figuren viser eksempel på årshjul med rapportering på internkontroll

Etisk standard

Drangedal kommune har en etisk standard, og alle ansatte har et ansvar for å etterleve disse grunnleggende prinsippene. Det er tidligere gjennomført opplæring med etisk refleksjon for ledere, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud etter opplegg fra KS. Eksempelene i opplæringen kan brukes til arbeid med etisk refleksjon på avdelingene. Drangedal kommune sin varslingsrutine sikrer ansatte god mulighet for å melde fra om kritikkverdige forhold i tråd med varslingsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven.

3.8 Jubilanter i 2023

Vi takker ansatte for tjeneste i Drangedal kommune!

25 års jublanter:

Ruth Kjersti Odden, Åse Stauch-Stenberg, Per Helge Stenberg, Gøril Bergane, Anita Janovskis Heldal, Hilde Kristensen, Rannveig Skoglund, Ann-Karin Sandåker, Gry Anita Mevastaul, Janne Møane, Marianne Straume Røssvik, Liv Holte og Ann Kristin Haugland

35 års jublanter:

Anita Irene Lunden, Sonja Elisabeth Forberg, Ann Kristin L. Strand, Laila Refsdal og Aud Elin Øygarden

Det ble utdelt gavekort til jublantene som var tilstede på årsfesten som ble arrangert i januar 2024.

3.9 Læringer

Drangedal kommune er medlem av OKOS, Opplæringskontoret for offentlig sektor. Samarbeidet med OKOS er godt, og de ivaretar samordning av søkere og oppfølging av læringer.

Drangedal kommune har som målsetting å ha 7 læringer. Vi har læringer innen helsefagarbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget. Etter inntaket av læringer i august 2023 hadde vi 7 læringer. Antallet læringer har variert gjennom året. Grunnen til dette er blant annet at lærlingene blir ferdige med læretiden til ulike tidspunkt gjennom året.

4.0 Økonomi

4.1 Driftsregnskapet

Driftsregnskapet for 2023 er gjort opp med et netto driftsresultat 14,472 mill. kroner.

Dette er 2,285 mill. bedre enn regulert budsjett, og hele 18,661 mill. bedre enn det opprinnelige budsjettet som ble vedtatt i desember 2022.

Netto driftsresultat utgjør 2,7 % av driftsinntektene, som er godt over det finansielle måltallet på 1,0 % som kommunestyret har vedtatt. Måltallet ligger også over anbefalingen fra teknisk beregningsutvalg på 1,75 %.

Regnskapet er iht. regnskapsforskriften avsluttet i null etter strykning av budsjettert avsetning til disposisjonsfond med 2,876 mill. kroner.

2,5 mill. av netto driftsresultat er i tråd budsjett overført som inntekt (finansiering) til investeringsregnskapet. Netto avsetning til bundne driftsfond er på 3,44 mill. Kommunens frie midler (disposisjonsfondet) er deretter styrket med 8,532 mill. kroner.

Avvik i driftsregnskapet			
Tall i 1000 kr	Rgnsk	Reg bud	Avvik
Rammetilskudd	-199 382	-195 375	-4 007
Inntekts- og formuesskatt	-112 051	-116 198	4 147
Eiendomsskatt	-17 442	-17 553	111
Andre skatteinntekter	-334	-355	21
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-36 592	-37 943	1 352
Overføringer og tilskudd fra andre	-66 903	-31 383	-35 520
Brukerbetalinger	-12 568	-10 579	-1 989
Salgs- og leieinntekter	-99 357	-98 720	-637
Sum driftsinntekter	-544 628	-508 107	-36 521
Lønnsutgifter	250 522	236 858	13 664
Sosiale utgifter	51 843	52 724	-881
Kjøp av varer og tjenester	167 674	154 379	13 295
Overføringer og tilskudd til andre	37 518	31 948	5 570
Avskrivninger	33 694	29 900	3 794
Sum driftsutgifter	541 251	505 809	35 442
Brutto driftsresultat	-3 378	-2 298	-1 079
Renteinntekter	-7 365	-4 394	-2 971
Utbytter	-20 913	-20 913	0
Renteutgifter	24 465	21 119	3 347
Avdrag på lån	26 412	24 200	2 212
Netto finansutgifter	22 599	20 012	2 587
Motpost avskrivninger	-33 694	-29 900	-3 794
Netto driftsresultat	-14 472	-12 187	-2 286

Tabellen viser avvik i driftsregnskapet 2023

Tabellen over viser avvik i driftsregnskapet i forhold til regulert budsjett. Budsjettet har gjennom året vært regulert med bakgrunn i politiske vedtak og med utgangspunkt i to prognoser, pr. 2. og 3. kvartal. Vi ser at på tross av relativt beskjedene budsjettavvik for resultatstørrelsene, er det relativt store avvik på enkelte av inntekts- og utgiftspostene.

Skatteinntangen i november og desember fulgte ikke mønsteret fra tidligere i året, og resulterte i et inntekstavvik på 4.147 mill. Dette ble imidlertid langt på vei kompensert gjennom inntektsutjevningen i rammetilskuddet, og sammen med noen andre mindre justeringer i rammetilskuddet mot slutten av året, ser vi at de såkalte frie inntekter (summen av skatt og rammetilskudd) er tilnærmet i balanse.

Avviket på 35,520 mill. kroner på posten «Overføringer og tilskudd fra andre» fremkommer i all hovedsak som følge av nettobudsjettering av sykelønn /sykelønnsrefusjonerer samt for lav budsjettering av momskompensasjon og tilskudd fra staten.

Refusjon av sykelønn og fødselspenger utgjør alene 17,3 mill. kroner. Posten er nettobudsjettert, dvs. hverken tatt med som inntektspost eller utgiftspost (lønn) i budsjettet. Beløpet forklarer derfor også budsjettavviket på 13,664 mill kroner på lønnsutgifter.

Momskompensasjon er budsjettert 9,2 mill. lavere enn det som er regnskapsført i året. Posten er en +/- post i regnskapet uten resultateffekt, og forklarer derfor også merforbruket på «Overføringer og tilskudd til andre» hvor motposten ligger.

Endelig sitter vi igjen med et avvik (merinntekt) på 9,0 mill. kroner relatert til andre tilskudd, hovedsakelig fra staten. Dette er i det alt vesentlige midler som kommunen har mottatt i løpet av året, og som av ulike årsaker ikke er blitt budsjettregulert. Midlene har i stor utstrekning blitt benyttet i driften i 2023, slik at resultateffekten i regnskapsåret er tilnærmet null.

Selv om disse avvikene er forklarbare, og at man ute på enhetene tilsynelatende har fanget opp nettoeffekten av disse i de prognosene som har vært laget, er det åpenbart uheldig at det oppstår mer eller mindre «planlagte» avvik av en slik størrelsesorden i årsregnskapet. Administrasjonen vil derfor i tiden fremover ha fokus på problemstillingen og forsøke å tilpasse budsjett- og rapporteringsrutiner slik at denne typen avvik kan unngås.

«Kjøp av varer og tjenester» er en stor og svært sammensatt utgiftspost, og merforbruket på 13.295 mill. er fordelt på en rekke poster. De største avvikene finner vi på IKT-utgifter, avtaler og lisenser, utgifter innenfor selvkostområdene og vikarutgifter. Videre er det merforbruk på postene byggtjenester, kjøp av håndverkstjenester og -materiell, snørydding, forsikringer, matvarer, medisinsk forbruksmateriell og spesielle pasientutgifter.

Flytter vi oss ned til finanspostene ser vi at både renteinntekter og renteutgifter viser avvik, men at disse også langt på vei nøytraliserer hverandre. Årsaken til avvikene finner vi i utviklingen i rentenivået i 2. halvår, som ikke har vært fullt ut reflektert i våre prognoser.

Merutgiften på 2,212 mill. i avdrag skyldes at denne posten ikke var korrekt beregnet i budsjettet. Det samme gjelder for avskrivningene, som i årsoppgjøret endte 3,784 mill. kroner høyere enn budsjettert. Vi merker oss i midlertid at avskrivningene er en +/- post i kommuneregnskapet, og således ikke påvirker resultatnivået.

4.2 Driftsregnskapet for sektorene

Tabellen under viser budsjettavvik for de enkelte sektorene **etter** disponering av årsresultatet.

Sektorvise budsjettavvik		Rgnsk	Reg bud	Avvik
Tall i 1000 kr				
099	Finans	-319 901	-321 295	1 394
100	Stab	32 320	30 644	1 676
101	Politikk	3 556	3 200	356
102	Felles	12 201	15 788	-3 587
200	Kunnskap	111 523	112 480	-957
300	Helse	144 431	148 319	-3 888
400	Tekn	15 870	10 864	5 006
		0	0	0

Tabellen viser avvik i driftsregnskapet pr sektor

På administrasjonssiden og i politisk sektor ser vi at sektorene 100 - Kommunedirektørens stab, og sektor 101 – Politikk, begge viser merforbruk på hhv. 1,676 mill. og 0,356 mill. Disse kompenseres imidlertid av et mindreforbruk på 3,587 mill. på sektor 102 - Fellestjenester.

Når det gjelder de store sektorene, finner vi mindreforbruk på hhv. 3,888 mill. og 0,957 mill. på sektor 300 - Helse og velferd, og sektor 200 - Kunnskap, mangfold og kultur, mens vi har et merforbruk på 5,006 mill. på sektor 400 - Bygg, eiendom og kommunalteknikk.

Sektor 099 - Finansiering viser et merforbruk (underfinansiering) på 1,394 mill. kroner.

Det er verdt å merke seg at det på sektor 400 er foretatt netto avsetning til bundne selvkostfond med 3,056 mill. Slike avsetninger blir utgiftsført i regnskapet, og bidrar således teknisk sett til en økning av merforbruket. Tilsvarende er det på sektor 100 brukt 0,892 mill. fra bundet selvkostfond som teknisk sett har bidratt til å redusere sektorens merforbruk.

Det skal videre bemerkes av integreringstilskuddet på 34,345 mill. i sin helhet er inntektsført på sektor 200. Her ligger også flyktningetjenesten og andre enheter som er sentrale i integreringsarbeidet. Det er således ikke overført midler til enheter utenfor sektor 200 som deltar i integreringsarbeidet, og det er grunn til å anta at sektor 200 ikke ville ha kommet ut med et mindreforbruk dersom integreringsmidlene hadde vært fordelt etter ressursinnsats.

4.3 Nøkkeltall i driftsregnskapet

Tabellen nedenfor viser utviklingen i sentrale nøkkeltall fra driftsregnskapet i perioden 2021-23.

Inntekter og overskudd er oppgitt med negativt fortegn (minus), mens utgifter og underskudd er oppgitt uten fortegn (pluss).

Brutto driftsresultat er definert som kommunenes brutto driftsinntekter fratrasket brutto driftsutgifter, inkludert avskrivninger. Begrepet er i stor grad sammenfallende med begrepet "driftsresultat" i resultatoppstillingen til bedrifter med regnskapsplikt etter regnskapsloven.

Netto driftsresultat fremkommer som brutto driftsresultat minus netto finansposter pluss motpost avskrivninger, sistnevnte som følge av at avskrivninger ikke skal ha noen endelig resultateffekt i kommuneregnskapet. I stedet inngår avdragsbetaling som en del av kommunens finansutgifter. Dette bryter også med regnskap ført etter regnskapsloven, hvor avdrag er en ren balansepost.

Netto driftsresultatet kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes på disposisjonsfond for senere bruk. Balanseførte fondsavsetninger vil være et mål på økonomisk handlefrihet og evne til å stå imot økonomiske utfordringer. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anbefaler en resultatgrad på minimum 1,75 % som et uttrykk for en bærekraftig økonomi.

Utvikling nøkkeltall Tall i 1000 kr			
	2021	2022	2023
Driftsinntekter	-470,3	-497,0	-544,6
Driftsutgifter	458,7	496,7	541,2
Brutto driftsresultat	-11,6	-0,3	-3,4
Netto finansposter	25,1	14,6	22,6
Motpost avskrivninger	-30,4	-32,7	-33,7
Netto driftsresultat	-16,9	-18,3	-14,5
Brutto driftsresultat i %	2,5 %	0,1 %	0,6 %
Netto driftsresultat i %	3,6 %	3,7 %	2,7 %

Tabellen viser utviklingen av ulike økonomiske nøkkeltall siste tre år

Det opprinnelige budsjettet for 2023 ble vedtatt med et negativt netto driftsresultat (underskudd) på 4,189 mill. Budsjettet er i løpet av året oppregulert til et overskudd på 12,187 mill. og regnskapet endte med et overskudd på 14,472 mill. (2,7 %).

Den viktigste enkeltfaktoren bak denne utviklingen, og det gode økonomiske resultatet, er et premieavvik på pensjoner på hele 26,457 mill. I tillegg har kommunens energiselskap levert et solid utbytte.

Kommunen har også hatt en betydelig vekst i generelle inntekter. Det som imidlertid bekymrer er at utgiftssiden ser ut til å følge med, og inntektsøkningen bidrar dermed hverken til større handlingsrom eller økt sikkerhetsmargin.

Utgiftsstyring vil derfor være et sentralt fokusområde i tiden fremover sammen med tiltak for å opprettholde, eller aller helst øke, inntektsnivået.

4.2 Balanseførte fondsmidler

Tabellen viser balanseførte fondsmidler tre siste år, samt status i forhold til vedtatte måltall.

Balanseførte fondsmidler			
Tall i mill. kroner	2021	2022	2023
Disposisjonsfond	31,6	44,3	52,8
Bundne driftsfond	16,8	18,9	22,3
Ubundne investeringsfond	0,4	0,4	0,5
Bundne investeringsfond	6,6	4,0	1,7
Sum fondsmidler	55,4	67,6	77,3
Disp fond i % av driftsinntekter	6,7 %	8,9 %	9,7 %
Måltall	5,0 %	5,0 %	5,0 %

Tabellen viser fondsutvikling siste tre år.

4.3 Gjeldsutvikling

Lånegjeld			
Tall i mill. kroner	2021	2022	2023
Langsiktig gjeld ekskl. pesjonsforpliktelser	611,2	626,8	673,8
Herav formidlingslån	-47,4	-53,3	-63,1
Herav lån til selvkostinvesteringer	-122,5	-141,3	-177,6
Rentebærende gjeld	441,3	432,2	433,1
Ubrukte lånemidler (overførers neste års investeringer)	40,0	19,5	29,4
Driftsinntekter	470,3	497,0	544,6
Samlet lånegjeld i % av driftsinntekter	130,0 %	126,1 %	123,7 %
Rentebærende lånegjeld i % av driftsinntekter	93,8 %	87,0 %	79,5 %
Innbyggertall pr. 31.12 i regnskapsåret	4 093	4 091	4 086
Samlet lånegjeld pr innbygger (i tusen kroner)	149	153	165

Tabellen viser gjeldsutvikling siste tre år.

Tabellen viser at kommunen har en stor gjeldsbelastning, men at økningen siste år har vært moderat.

Vi ligger også under vedtatt måltall for samlet gjeld, som er på 130 % av brutto driftsinntekter. At beregnet måltall er synkende over perioden på tross av øket gjeldsnivå, skyldes at beregningsgrunnlaget (driftsinntektene) også øker.

Det vises ellers til årsrapporten fra Bergen Capital Management, hvor det blant annet fremgår at alle krav og måltall for finansforvaltningen pr. 31.12.23 er innenfor definerte rammer.

4.4 Drangedal sammenlignet med andre kommuner (KOSTRA-TALL)

Som følge av stor utskifting i bemanningen på økonomiavdelinga ble ikke årsoppgjøret ferdigstilt til tiden. Vi greidde derfor heller ikke å rapportere regnskapstall til SSB i føreste runde av KOSTRA-rapporteringen, med den konsekvens at det ikke vært mulig å gjøre sammenligninger mot andre kommuner i årsmeldingen.

Det har imidlertid blitt etter-rapportert regnskapstall etter ferdigstillelse av årsregnskapet, og sammenligningstall vil være tilgjengelig når SSB legger fram de endelige KOSTRA-tallene i midten av juni.

4.5 Investeringsregnskapet

Investeringer i varige driftsmidler utgjorde i 2023 82,025 mill. kroner. I tillegg kommer utgifter til aksjer og andeler i andre selskap på kr 1,046 mill. kroner, slik at samlede investeringsutgifter beløper seg til 83,070 mill. kroner. Det er videre formidlet 12,134 mill. i startlån.

Det er benyttet 56,075 mill. kroner i lånemidler til finansiering av investeringsprosjektene og ytterligere 10,050 mill. kroner til finansiering av startlån. Ubrukte lånemidler utgjør ved utgangen av året 29,393 mill. kroner.

Investeringsregnskapet for 2023 er iht. regnskapsforskriften avsluttet i null etter strykning av bruk av bundet investeringsfond med 1,865 mill. og bruk av lån med 27,504 mill. kroner.

Det ble opprinnelig vedtatt et investeringsbudsjett for 2023 på 124,250 mill. kroner. Budsjettet er i løpet av regnskapsåret nedjustert (regulert) med 24,889 mill. til 99,361 mill. kroner.

De må for øvrig bemerkes at opprinnelig investeringsbudsjett ble vedtatt uten merverdiavgift. Dette er blitt korrigert i løpet av året, og er slikt sett en del av netto budsjettregulering. I praksis betyr dette av den reelle nedjusteringen av investeringsbudsjettet er 6,620 mill. høyere enn det som fremgår av avsnittet over.

Tabellen under viser investeringstallene brutt ned på prosjektnivå. I tillegg beregnes det avvik ift. regulert budsjett.

Samlet sett er regnskapsførte investeringer 16,290 mill. lavere enn regulert budsjett. Avviket fordeler seg med - 14,932 mill. på VA-prosjekter og - 1,358 mill. på øvrige prosjekter.

Avviket for øvrige prosjekter omfatter imidlertid investeringer på til sammen 8,015 mill. som er gjennomført uten budsjett. Dersom man ser bort fra disse, er avviket for øvrige prosjekter på – 9,373 mill.

Som følge av bemanningsendringer og nye rutiner har noen vedtatte prosjekter ikke blitt rebudsjettert påfølgende år. De er derfor igangsatt (videreført) uten budsjettbevilgning som følge av at det er mottatt eksterne tilskuddsmidler. Det gjelder er 1001256 - Toke Brygge, 1001975 - Kragerøbanen, 1001959 – Boligtomter, og 1001981 – Gapahuk Bikkjehola.

INVESTERINGER 2023		Oppr bud	Reg bud	Regnsk	Avvik
Tall i 1000 kr					
1001000	Uforutsatt	3 000	2 750	0	-2 750
1001001	Pensjon KLP	1 000	1 000	1 046	46
1001002	Eierinnskudd IKA Kongsberg	1 000	1 000	0	-1 000
1001267	Infrastruktur trafikkssikkerhet Neslandsvatn	6 000	13 785	13 222	-563
1001269	Smartbordtavler	500	625	386	-239
1001300	Personalrom Myrveien	100	125	0	-125
1001304	Stemmenveien 6, nødv.tiltak	1 000	1 250	742	-508
1001353	Kjøp biler hjemmesykepleie	800	1 000	578	-422
1001401	VA-Gautefall	25 000	25 000	25 009	9
1001405	Nytt renseanlegg i Treungen	40 000	12 800	5 675	-7 125
1001420	Slamlagune Sandvann	1 500	1 500	0	-1 500
1001431	Kloakk resten av bygda	3 000	2 000	717	-1 283
1001434	Renseanlegg Henseid	10 000	15 100	11 328	-3 772
1001435	Vann resten av bygda	3 000	3 000	1 739	-1 261
1001449	Tjenestebil renhold	500	344	275	-69
1001456	Toke Brygge 2021	0	0	3 204	3 204
1001460	Kommunale veier og bruer	2 000	2 644	2 554	-90
1001472	Tiltak trafikkssikringsplan	300	419	343	-76
1001479	Vei Tørdal (fra FV 38 til Nybru)	13 000	600	703	103
1001483	Bygg enøktiltak	2 000	2 500	2 638	138
1001484	Kroken skole oppgradering og enøktiltak	500	625	564	-61
1001485	El-ladestasjoner	500	0	0	0
1001486	Utvivelse Fjernvarme	1 000	438	640	202
1001487	Ombygging fjernvarme	500	313	446	134
1001494	Gautefall Biathlon	0	288	278	-9
1001503	Maskiner og utstyr	500	364	768	404
1001525	Kommunehuset	0	206	206	0
1001901	Klassesett og lisenser	250	313	0	-313
1001929	Sak-/Arkivsystem	1 100	1 375	523	-852
1001932	Elev-PC	300	375	341	-34
1001939	Ipad politikere	250	313	0	-313
1001940	Generell kapasitet	500	625	328	-297
1001950	Nytt digitalt arkiv	0	0	988	988
1001957	IKT-Utstyr	600	750	291	-459
1001959	Boligtomter, kfr. Adhocutvalg boligpolitikk	0	0	848	848
1001965	Drangedal Aktivitetshus	500	1 250	879	-371
1001969	Ipad 1.klasse	300	375	327	-48
1001970	Digitalisering mm	1 500	1 875	0	-1 875
1001975	Kragerøbanen tur-/sykkelsti i Drangedal	0	0	3 925	3 925
1001977	Plan for etabl.boliger Doktormyra	1 000	1 750	1 255	-495
1001978	Kåsa Øverland	250	62	148	85
1001979	Kommunale formålsbygg	1 000	125	120	-5
1001981	Gapahuk Bikkjehola	0	0	37	37
1001982	Statlig sikra friluftsområde Lona/Sagodden	0	500	0	-500
SUM		124 250	99 361	83 070	-16 290

Tabellen gir oversikt over investeringsregnskapet for 2023 med avvik

Toke Brygge og Kragerøbanen er prosjekter som har gått over flere år, men som ikke har hatt noen bevilgning i budsjett 2023. De er gjenopptatt etter mottak av eksterne tilskuddsmidler i 2023.

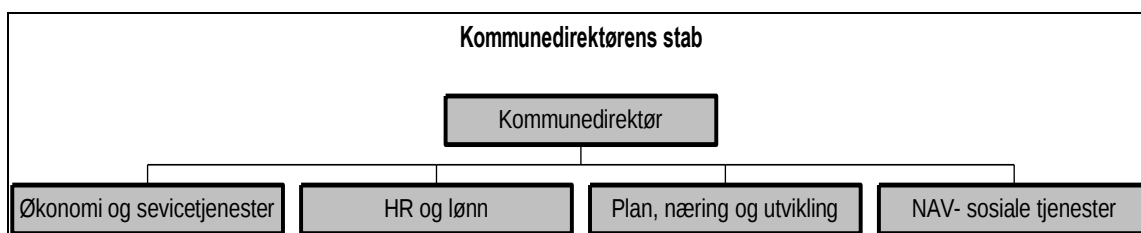
For prosjekt 1001959 – Boligtomter finnes det et prinsippvedtak fra 2021, men dette er ikke blitt fulgt opp i budsjett 2023.

Gapahuk Bikkjehola er et nytt prosjekt hvor man har mottatt tilskuddsmidler og startet prosjektering i 2023, men hvor gjennomføringen vil skje i 2024.

Det bør for øvrig også nevnes at prosjektene 1001929 og 1001950 (Sak- /arkivsystem) i praksis må ses under ett, og at prosjekt 1001950 henter budsjettmidler fra 1001929.

5.0 Kommunedirektørens stab, sektor 100

5.1 Beskrivelse av sektoren

Kommunedirektørens stab, sektor 100 utgjøres av de administrative stabsenhetene i kommunen: Økonomi og servicetjenester, HR og lønn, Plan, næring og utvikling. I tillegg kommer enkelte funksjoner som personalmessig sorterer direkte under kommunedirektøren som er knyttet til beredskap (20%), politisk sekretariat, næringssjef (30 %), kommunejurist og lokal IT-medarbeider (faglig underlagt IT-Grenland).

Økonomi

Sektor	Sektornavn	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik	Avvik i %	Bud.reg	Oppr. budsjett
100	Kommune- direktørens stab	32 320	30 644	1 676	5,9 %	1 450	29 194

Samlet sett har sektoren et merforbruk på kr 1, 7 mill. kr.

Økonomiavdelinga har et merforbruk på 0,34 mill. kr hvorav avsetning til tap på fordringer utgjør 0,23 mill. kr. Videre har Landbruk og næring har et merforbruk på 0,47 mill. hovedsakelig relatert til tapte salgsinntekter.

Det største merforbruket finner vi likevel på IKT med 3,62 mill. kr. Her er det først og fremst overgangen til IT-Grenland, hvor vi har hatt et begrenset budsjettgrunnlag, som har vært utslagsgivende. I tillegg har vi hatt en betydelig økning i lisensutgifter og det vært gjort en del nødvendige oppgraderinger og utskifting av utstyr.

Endelig har sektor 100 også en rekke ansvar med mindreforbruk som har bidratt til å redusere det samlede merforbruket.

5.2 Næringsarbeid

Viktige resultater og særskilte utfordringer

Det generelle næringsapparat og utviklingen i lokalt næringsliv ses i sammenheng med den ekstraordinære innsatsen som skjer i omstillingsperioden (2022-27). Ved dette søker man at det skal «stå igjen» gode strukturer og erfaringer for fremtiden. I 2023 har virkninger av internasjonale forhold, som blant annet har påvirket rente og kostnadsnivå, også lokalt begynt å gi effekter på bransjer som er særlig konjunkturutsatte. Aktiviteten i bygg- og anleggsbransjen er noe påvirket. Likevel ble det etablert 54 nye bedrifter i Drangedal i fjor. Drangedal er rangert som nummer 99 av 356 kommuner i landet når det gjelder bransjejustert etableringsfrekvens, femte best i eget fylke. Det har vært et stort vekstbidrag fra nyetablerte bedrifter. Samtidig har det vært lite nedleggelser, ifølge sammenstilte data fra Telemarksforskning. Arbeidsledigheten i Drangedal er fortsatt lav. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at økt mottak av flyktninger, også må gjelde inkludering i arbeidsmarkedet lokalt og regionalt.

Drangedal næringsfond

Drangedal næringsfond får tilført 1,0 mill. hvert år, fordelt 50/50 på Drangedal kommune og Drangedal sparebank. I 2023 ble det avholdt to møter i Drangedal næringsfond. Det ble fremmet en søknad til fondet, og det ble gitt både tilsagn og lån til søker. Vedtektene ble også oppdaterte og stadfestet av kommunestyret 15. juni. Etter kommunevalget ble det også oppnevnt nye styremedlemmer. Kommunestyret oppnevner 4 medlemmer og 4 varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Drangedal næringsforening oppnevner 3 medlemmer.

Fra kommunestyret:

Halvor Olsen, SP
Henny Nesland, FRP
Eivind Vrålstad, MDG
Jan Erling Sætre, AP

Vara:

1. Odd Anders Haugland, F-H/V
2. Anne Kjendsheim, SV
3. Sissel Bronken, AP
4. Marianne Mikalsen, SV

Fra næringslivet:

Kjell Nærum, Drangedal Sparebank (leder)
Kjell Sjetne, Drangedal Sparebank (nestleder)
Bernt Dahle, Drangedal næringsforening

Sekretariat (Drangedal kommune): Tone Størseth

Informasjon om Drangedal næringsfond er tilgjengelig på kommunens hjemmeside, og næringssjef orienterer om fondet i dialog med næringslivsaktører og i andre kanaler. Fondsmidler skal, i henhold til de nye vedtektene, ses i sammenheng med kommunens øvrige virkemidler, eksempelvis omstillingsmidler, slik at man kan bidra til utvikling av lokale arbeidsplasser gjennom å følge prosjekter i ulike faser.

Visit Telemark as/Visit Gautefall

Høsten 2022 ble avtale med Visit Telemark as (nå Vestfold og Telemark reiselivstjenester as) om reiselivstjenester fornyet. Lokalt markedsråd (lokale bedrifts-medlemmer) er ledet av Drangedal kommune. I løpet av 2023 har det vært halvårlige møter med VisitTelemark om profileringsarbeidet med VisitGautefall. Markedsrådet har vært invitert til møtene. Det ble ny kontaktperson for Drangedal i løpet av året, og vedkommende har oppsøkt alle medlemmer for å bli kjent med lokale forhold på slutten av året.

Markedsrådet vedtok på nyåret 2023 å være indirekte med i reiselivssatsingen i Telemark og Vestfold «Skjærgården som spydspiss», og Drangedal kommune har blant annet vært representerte på workshops i den anledning. Visit-regionalt har besluttet å arbeide ut fra «personas», en metode for å målgruppe-rette markedsføring av aktiviteter. Dette henger også sammen med at man nå har kjøpt inn bookingsystem for medlemmene, slik at ved fullutbygging av dette, vil gjester kunne bestille både reise, opphold og aktiviteter på ett sted.

Drangedal har omgjort visjonen «Fra fjord til fjell» til «Opplevelser i natur». Målsetting er i løpet av få år å kunne legge til prefikset til «Mat og opplevelser i natur».

Drangedal næringshage

Drangedal næringshage (DN) har i 2023 hatt større aktivitet enn noen gang når det gjelder møter, kurs, bruk av clean-desk med mer. Dette blant annet som en følge av arbeidet i Drangedal næringsforening (DNF) og omstillingsprogrammet Driv. Næringssjef i Drangedal kommune legger møtevirkosomhet til næringshagen og har fast ukentlig kontordag på clean-desken. Det er

næringsforeningen som har ansvaret for drift av DN, en oppgave som i det daglige er tillagt leder av DNF. Forsøksperioden utløp i 2022, og eierne Drangedal kommune, Drangedal sparebank og Vestmar gruppen ville benytte 2023 til evaluering og utmeisling av veien videre. Med midler fra omstillingsprogrammet Driv ble det iverksatt først en forstudie utført av rådgivningsselskapet Proneo. Basert på mulig modeller for innhold, organisering og økonomi, ble det så iverksatt et forprosjekt utført av Proventia. Rapporten fra dette vil foreligge i begynnelsen av 2024.

Grenlandssamarbeid

Næringssjefene i tidligere Vekst i Grenland samarbeider gjennom et kollegium som har månedlige møter i lokalene til Proventia i Herøya industripark. Næringssjefskollegiet får administrativ bistand fra Proventia. Hovedfokus i 2023 har blant annet vært hvordan styrke samarbeidet i viktige næringsspørsmål. Kraftsituasjonen i regionen fortsatt er et viktig tema. Drangedal deltok på Grenlandssamarbeidets stand under Arendals uka og seminarer. Kraft var årets hovedtema for grenlandskommunene. Andre tema har vært tilrettelegging for større etableringer i regionen, blant annet Google og utvinning av sjeldne jordarter på Fensfeltet. Industriuka, Gründeruka og Powered by Telemark er andre viktige møteplasser og engasjementer i samarbeidet.

5.3 Omstillingsprogrammet

Driv hadde sitt første, hele gjennomføringsår i 2023. Hovedmålet med omstillingsarbeidet er innen utgangen av 2027 å sikre og skape 150 arbeidsplasser i Drangedal samt bidra til økt utviklingsevne i næringsliv og kommune. Periodisert målsetting fordelt på næringer og årsresultat:

150 nye/sikrede arbeidsplasser - og resultat (grønt)

Innsatsområde/år	2022/23	2024	2025	2026	2027	Sum
Matproduksjon	3 /1	4	4	4	5	20
Opplevelsesnæring	3 /2	4	4	4	5	20
Forretningsmessig tjenesteyting	6/3	8	8	8	10	40
Øvrig næringsliv	10/14	12	15	15	18	70
Attraktivitet for næringsliv*	-	-	-	-	-	-
Kultur og samfunn*	-	-	-	-	-	-
Sum	22/20	28	31	31	38	150/22

* Støtteområdet har ikke arbeidsplassmål

Arbeidsplasser regnes som bruttoarbeidsplasser. Arbeidsplasser som etableres, men som i løpet av perioden faller fra, skal altså inngå. Arbeidsplassene måles via innrapportering fra enkeltprosjekter ved hjelp av prosjektlederrapporten og ved innhenting av opplysninger. I rapporteringen er det arbeidsplasser som kan henføres til omstillingsarbeidet gjennom støtte til enkeltprosjekter som skal medregnes.

For 2022/23 er målet 22 nye/sikrede arbeidsplasser. Dette ble nesten nådd, ved 20 arbeidsplasser. Av disse er åtte skapte. I tillegg til de skapte, er det fem nyetablerte selskaper som Driv har bidratt til ved veiledning/rådgivning. Fire er enkeltpersonforetak, mens ett er aksjeselskap.

Videre har det næringsaktive arbeidet gitt ringvirkninger i form av to knoppskytinger (to ulike selskaper) etablert i tilknytning til en eksisterende vekst-virksomhet i kommunen samt tilflytting av en større bedrift.

Driv har gitt tilskudd til 18 prosjekter hos virksomheter, som representerer alle innsatsområdene. I tillegg kommer Drivs egeninitierte satsing på SMB utviklingsprogram. Se vedlagte egne rapporter fra forstudiet og forprosjektet om SMBU. Til sammen har dette tilført lokalt næringsliv 2.601.883 kroner i utviklingsmidler. Prosjektene har virksomhetene oppgitt har en «verdi» på nesten 3,9 millioner kroner. Samlet utgjorde Driv-støtten rundt 36 prosent av disse utviklingskostnadene.

Prosjekter Driv har bidratt til i 2023 har til sammen oppgitt 84,7 arbeidsplasser i potensial, hvorav 45,2 av disse kommer fra de 11 virksomhetene som gjennomførte Drivs SMB utviklingsprogram.

Innsats*/portefølje per område:

Fase	Satsings- område	Prosjektnavn	Søker/oppdragsgiver	Tilsagn dato	Totalkostnad (oppgitt av søker)	Tilsagnsbeløp
FS	2	Forn Sneki	Per Esborg Tømmer ENK	11.11.22	388.000	70.000
FP	3	NeatApp	Gunnar Tørnes ENK	9.12.22	202.250	30.000
K	4	Kurs neglepleie	Amalie Skrapoddes Salong ENK	2.1.23	89.000	12.000
FS	4	Nye Sagorden	Kristian Wefald m.fl.	6.1.23	33.000	33.000
FS	5	Mulighetsstudie videreutvikling D. næringshage	Driv	25.1.23	Inntil 100*	88.800
FS	4	Solbety Wood	Kviteberg Bygg AS	15.3.23	93.375	48.000
FP	4	Hurtigtørker for vedproduksjon	Technico AS	15.3.23	531.00	101.200
FP	2	Forn Sneki	Per Esborg Tømmer ENK	11.4.23	1.168.800	375.000
K	4	Videreutdanning i diabetesfoten	Buss fotterapi ENK	24.4.23	65.800	22.500
FS	2	Vindmøllestien	Villmarksentværet AS	26.4.23	200.000	30.000
K	1	Bedriftsrådgivning	Huldregården Lia	10.7.23	75.000	30.000
FP	3	Videreutvikling D. næringshage	DNF og DNH med Ø. Rugtveit	6.9.23	150.000	110.000
FS	2	Skiverksted og shop	Gautefall skisenter	18.10.23	233.100	116.550
FS	4	Etablere nettbutikk Mikunders Seniorshop	Dr. manufakturfor	18.10.23 20.10.23	260.000 46.000	130.000 23.000
FS	2	Bedriftsrådgivning	Dr. restaurant	18.10.23	34.350	34.350
FS	2	Skipper og vassdrag – Dr. flyttingshistorie	D. bryggeri	21.11.23	84.000	50.000
FS	4	Innovasjon laksevandring	Mjøvatn AS	8.12.2023	114.000	70.500

* Tiltakene bygdefluser og SMB utviklingsprogram samt forstudie muligheter for Drangedal næringshage, står ikke i oversikten, da dette er initiert av Driv. Engasjementet "bygdefluser" bidro til en bedriftsetablering. Videre er det tildelt bedriftsrådgivning/konsulentbistand via prosjektleder for 22.032 kroner.

Det er i 2023 registrert aktiviteter innenfor alle strategiene. Noen tiltak som kan nevnes: SMB (små og mellomstore bedrifter) utviklingsprogram er gjennomført med 20 virksomheter i forstudiet og 11 deltakende virksomheter i forprosjektet. Det er gjennomført seks styremøter samt ett styreseminar med den årlige programstatusvurderingen. To frokostmøter i samarbeid med Drangedal kommunes plan- og byggesaksavdelinger og Drangedal næringsforening. En svært godt besøkt fagkveld for handels- og servicebransjen. To informasjonsmøter med hensikt å etablere nettverk for

lokalmatprodusenter. Dette ble etablert høsten 2023 i samarbeid med Gründernetverket i Vestfold og Telemark. Driv er også medvirkende i Ungt entreprenørskap ved Drangedal 10-årige skole, og har etablert en tverrsektoriell samarbeidsgruppe for arbeidsinkludering. Driv har bidratt til 11 ulike nettverk/møteplasser/samarbeid i 2023. Driv har formidlet bedriftsrådgivningstimer til både oppstartsvirksomheter og etablerte som har trengt sparringspartner for å utvikle forretningsplanen, ideer eller prosjektet.

Et høydepunkt for året skjedde under den internasjonale entreprenørskapsuken – uke 46 – da Driv hadde premiere på sin forhåpentlig årlige festaften «Drivkraft» onsdag 15. november. En rekke lokale gründere og en elevbedrift fra Ungt entreprenørskapsuken samt lokale kulturkrefter deltok. Ordfører og fylkesvaraordfører åpnet.

I 2023 ble det registret 313 bedriftskontakter hvorav rundt 81 utgjorde bedriftsmøter med formål etablering/videreutvikling i 2023.

Driv er med i nasjonalt pilotprosjekt for å finne definisjon og målevektøy for “utviklingsevne”, som nå er et forsterket formål med omstillingsprogrammene.

5.4 Beredskap

Slutten av 2022 og starten av 2023 var preget av mye værhendelser og store utfordringer knyttet til deler av veinettet gjennom kommunen. Dette skapte farlige situasjoner og svekket beredskapen i kommunen. Kommunen hadde møter med Vestfold og Telemark fylkeskommune som økte beredskapen i forhold til brøyting og strøing.

Det årlige møtet i beredskapsrådet ble gjennomført i slutten av mai og deltakerne jobbet da med scenarioene til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Arbeidet med revidering av helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse har pågått gjennom hele 2023 og den ble vedtatt av kommunestyret i september.

Arbeidet med koronapandemien har blitt trappet ned og også rapporteringene i forhold til dette. I november vedtok regjeringen av «covid-19 ikke lenger anses som en allmenfarlig smittsom sykdom».

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har i 2023 ut rullert nytt krisestøtteverktøy til kommunene. Det har derfor blitt jobbet en del med opplæring og implementering av nytt verktøy.

Beredskapsledelsen har ikke satt stab i 2023, men beredskapskoordinator har koordinert arbeidet knyttet til værhendelser som tørr sommer, skogbranner i juni, store nedbørsmengder og flom i Kroken området i november.

5.5 Plan, næring og utvikling

Kort om avdelingen

Avdelingen hadde ved utgangen av 2023 ca. 7,0 faste årsverk fordelt slik:

- Byggesak 1 åv
- Plan 1 åv
- Skogbruk 1 åv
- Vilt og miljø 1 åv
- Jordbruk 1 åv
- Spesialkonsulent 1 åv
- Avdelingsleder 1 åv

Viktige resultater og særskilte utfordringer

Stedsutvikling:

Turveien på Kragerøbanen fra Eskilt til Merkebekk, ca. 4,5 km, ble gjort ferdig i 2022 og offisielt åpnet den 19. oktober ved ordfører og fylkesordfører. BMO Entreprenør var hovedentreprenør for prosjektet. Den 15. desember vedtok kommunestyret også kjøp av resten av banestrekningen fram til Kragerø grense og Merkebekk stasjon fra Bane NOR.

Til stimulering av privat boligbygging innvilget kommunen kr. 460.000.- i planleggingstilskudd og kr. 6.000.000.- til kommunale investeringer til i alt 5 ulike boligprosjekter. Ett av disse, Ingeborgs Hage, ble alt ferdigstilt i 2022 med i alt 6 boenheter i Drangedal sentrum.

Prosjektet «Aldersvennlig lokalsamfunn» fortsatte gjennom 2023, med mål om å utarbeide planer for et aldersvennlig bomiljø på Doktormyra i Drangedal sentrum. Gjennom året ble det gjennomført en spørreundersøkelse om boligønsker for eldre, samt andre medvirkningsaktiviteter. Multiconsult leverte en mulighetsstudie med skisser for Doktormyra området i juni. Høsten 2023 ble det igangsatt et forprosjekt for å konkretisere behov og innhold i et kommunalt servicebygg på området.

Prosjektet fikk tilskuddsmidler fra fylkeskommunen, Husbanken og Sparebankstiftelsen DNB på til sammen 800.000 kroner i 2023.

Oppgradering av Toke Brygge ble startet opp med etablering av ny bru/kulvert over til Oddebakken og oppstart av universelt utforma baderampe ved 1000-års stranda.

Bikkjehola Friluftslivsområde ble klargjort som samarbeidsprosjekt med VA-avdelingen. Her ble det framført ny vannledning, sanert privat avløp, etablert turvei og ake/lekeområde.

Oppfølging av prioriterte strategier og delmål/tiltak fra budsjett 2022

Mållrettet satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og en positiv samfunnsutvikling i kommunen			
Aktiv boligpolitikk			
Nr	Delmål	Tiltak	Status
1.	Stimulere privat boligutbygging, spesielt i Kroken området.	Tilby kommunal vei og VA til private boligfelt.	Det er gitt tilskudd til planlegging og tilsagn om kommunale investeringer i vei/VA til i alt 5 ulike boligprosjekter. «Ingeborgs Hage» er realisert. «Havna» på Neslandsvatn er under konkret planlegging, og på Henseid er «boligmidler» med på finansiering av nytt renseanlegg
		Tilskudd til planlegging av private boliger/boligfelt.	
		Aktivt samarbeide mellom kommunen og aktuelle utbyggere/grunneiere.	
2.	Økt boligbygging på kommunale boligfelt	Aktiv markedsføring.	Informasjon om ledige tomter er lagt ut på kommunens hjemmesider

3.	Etablering av selveierleiligheter, spesielt tilpasset eldre	Tilby kommunalt «garantikjøp» til utbyggere.	Prosjekt «Aldersvennlige lokalsamfunn» med fokus på Doktormyra fortsatte gjennom 2023.
		Arbeide videre med realisering av leilighets-prosjekt på Doktormyra.	

Næring og infrastruktur i Drangedal			
Nr	Delmål	Tiltak	Status
1.	Drangedal kommune som omstillingskommune	Støtte opp under arbeidet med omstillingsplanen	Gode resultater i prosjektet. Se egen årsrapport for Driv i kapittel 5.3.2.
2.	Fortsatt utbygging og økt bruk av bredbåndstilbudet. God mobildekning i hele kommunen.	Aktiv markedsføring av vårt godt utbygde bredbåndnett. Nye mobilmaster ved Tørnes og på Henneseid.	Fortsatt kontakt med mobiloperatører med tanke på bedret mobildekning.
4.	Opprettholde og forbedre togtilbudet i kommunen, spesielt for våre skoleelever.	Fortløpende følge opp aktuelle kontaktpunkter både innen offentlige myndigheter og operatører på jernbanen.	Det er gjennomført kontaktmøter og interkommunalt samarbeide for å sikre godt togtilbud i kommunen.
5.	God standard på fylkesveier i kommunen.	Systematisk og regelmessig kontakt med Fylkeskommunen og Statens veivesen. Prioritere ønske om lokale tiltak politisk.	Se rapportering fra sektor 400 Vei og Park

Klima og miljø			
Nr	Delmål	Tiltak	Status
1.	Vedta en oppdatert klima- og miljøplan.	Oppstart i 2022.	Ikke gjennomført.
		Engasjere både folkevalgte og befolkningen i planprosessen.	
2.	Redusere forsøpling og forurensing i kommunen	Gjennomføre ulike tiltak for opprydding og hindre videre forsøpling i naturen, med spesielt fokus på plast.	Gjennomføre evaluering av ulike tiltak. Kystlotteriet ble avsluttet da det har vært svært få som har benyttet seg av ordningen.
		Videreføre ordning med Kystlotteriet for å fjerne eierløst søppel i naturen	

		Gjennomføre kartlegging og tiltak for sanering/utbedring av utslipp/avløp i kommunen	Plan for tilsyn utarbeidet.
3.	Aktiv bruk av skogen som ressurs og klimatiltak	Stimulere til økt hogst- aktivitet, skogsveibygging og skogkultur som sikrer framtidsskogen.	Oppgang i avvirkning fra -22 til -23. Gitt tilsagn om tilskudd på ca. 2. mill. til skogsveibygging og ca. 530.000.- til skogkulturtiltak
		Arbeide for at det offentlige veinettet er tilpasset skogbrukets transportbehov.	
		Arbeide for lokal bruk og foredling av tre/tømmer.	
4.	Arbeide for videre utvikling av landbruket. Spesielt stimulere til økt produksjon av kortreist mat og økologisk produksjon.	Legge til rette for økt beiting i utmark.	Det var 67 søkere om produksjonstilskudd i jordbruket. Landbruket har en verdiskaping på over 60 mill. I Drangedal. Drangedal har nesten 10 % av dyrket mark som økologisk areal.
		Aktivt og godt samarbeide med landbruksnæringa.	
		Satse på ytterligere økning av videreforedling av landbruksprodukter lokalt.	

5.5.1 Plan og bygg

Byggesak

- Det er behandlet 150 byggesaker, hvor det er utsendt 132 delegerte vedtak.
- Det er behandlet 21 dispensasjoner, hvor det er innvilget 18 dispensasjoner.
- Det er opprettet 1 tilsynssak.
- Det er inngått samarbeid med Skien kommune og Siljan kommune om tilsynssamarbeid, hvor det avholdes møter om lag én gang i måneden.
- I siste halvdel av 2023 ble bemanningen nedjustert fra til to til en 1 ansatt. Tjenesten er dermed veldig sårbar. Dette fører m.a. til at saksbehandlingen er særlig utsatt ved ferie og lengre fravær og det er krevende å ha kapasitet til lovpålagt tilsynsarbeid. Samhandling med arealplanlegger er derfor svært sentralt.

Plan:

- Det har vært relativt lav aktivitet på planområdet i 2023.
- Nedgangen i saksmengden på plan- og byggesaksområdet førte til at kommunen valgte å redusere antall saksbehandlere fra 3 til 2 i siste halvdel av 2023. Per i dag har kommunen en arealplanlegger (og en byggesaksbehandler). Saksområdet er dermed sårbart ved fravær og ferieavvikling. Det ventes mer aktivitet på planområdet i 2024.
- I løpet av 2023 har kommunen behandlet 4 "mindre endringer" av planbestemmelser.
- I løpet av 2023 mottok kommunen 2 private planinitiativ til reguleringsplan.
- På grunn av samordna innsigelser er områdeplan for Neslandsvatn utsatt i påvente av grunnundersøkelse. Forventet vedtatt høsten 2024.
- Kommunedelplan for Drangedal sentrum ble sendt på høring mot slutten av 2023.
- Det planlegges oppstart av reguleringsplan for Doktormyra i begynnelsen av 2024.

Nøkkeltall fra Kostra – plan- og byggesak	Drammen		
	2021	2022	2023
Behandlede byggesøknader med 12 ukers frist (antall)	105	81	86
Behandlede byggesøknader med 3 ukers frist (antall)	118	48	32
Kommunens gjennomsnittlige saksbehandlingstid for byggesøknader med 12 ukers frist (dager)	14	14	16
Kommunens gjennomsnittlige saksbehandlingstid for byggesøknader med 3 ukers frist (dager)	15	8	10
Andel av innvilgede byggesøknader som medførte vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	9	16	14
Klager på vedtak i byggesaker	5	5	4
Vedtatte private reguleringsplaner	3	4	0

Tabellen viser utvalgte nøkkeltall for plan- og byggesaksforvaltningen

Drammen kommune har i 2023 hatt ca. like mange byggesøknader som i 2022 (ca. 150). Saksbehandlingstid for saker med 3-ukersfrist var i 2023 9 dager, som er på samme nivå som 2022. For saker med 12-ukers frist er kommunens saksbehandlingstid også på under halvparten av sammenlignbare kommuner og gjennomsnittet i Vestfold og Telemark.

5.5.2 Landbruk og miljø

Jordbruk

Svært tørr forsommer førte til mye tørkeskader på innmark. Tørken førte også til svært liten honningproduksjon. Arbeidet med utbetaling av erstatning for avlingsskade har tatt mye tid.

År	Areal i drift, daa	Antall søkere. Produksjonstilskudd	Mordyr Storfe	Ant. egenerklæringer om konsesjonsfrihet
2023	11512	67	349	212
2022	11973	67	348	267
2021	10996	62	323	377
2020	11016	57	340	290
2019	10972	58	264	215

Tabellen viser utvalgte nøkkeltall for landbruket i kommunen

Det har vært økt fokus på lavere utslipp i landbruket. Større andel av arealene har vært gjødslet med metoder som gir lavere utslipp til luft. Det er flere produsenter som har startet opp med kornproduksjon som ledd i vekstskifte på arealene sine. Produksjonen i jordbruket er stabil. Det har i 2023 vært en sterk nedgang i omsetning av eiendommer i kommunen.

Skogbruk

År	Avvirkning(m³)	Nyplantning(stk.)	Ungskogpleie(daa)	Tømmerverdi (mill. kr.)
2023	70 636	93 447	2198	34,9
2022	63 170	72 252	1536	30,1
2021	76 376	50 885	1521	30,7
2020	55 544	40 900	2125	18,9
2019	73 221	57 900	1962	28,3

Tabellen viser utvalgte nøkkeltall for landbruket i kommunen

*Kilde: Økonomisystem for skogordningene (ØKS)

I 2023 har avvirkningen gått noe opp igjen. Dette har trolig en sammenheng med at tømmerprisene er høyere enn på mange år. Skogeierne fikk i gjennomsnitt betalt 495 kr pr. m³ i 2023 mot 476 kr pr. m³ i 2022 og ca. 400 kr pr. m³ i 2021. Det har gitt store verdier til skogeierne i kommunen.

Det investeres fortsatt i skogsbilveinettet og i 2023 ble mange veiprosjekter ferdigstilt. Kommunen fikk i utgangspunktet tildelt 1 000 000,- i tilskudd til skogsbilvei, taubane o.a., men etter tilleggsbevilgninger endte vi opp med **2 055 000,-**. Hele tilskuddspotten ble fordelt på flere veiprosjekter i kommunen.

Skogkulturaktiviteten har gått opp og spesielt planteaktiviteten har vært høyere enn på lenge. Økt planteaktivitet har sammenheng med økt hogstaktivitet de siste årene. Kommunen fikk tildelt 300 000,- i tilskudd til skogkultur og tilskuddspotten ble prioritert til ungskogpleie. Tilskuddspotten ble brukt opp og etter tilleggsbevilgninger ble det utbetalt **534 000,-** i tilskudd til skogeierne.

I 2023 ble det for øvrig behandlet ca. 170 søknader om utbetaling av skogfond, mot ca. 120 i 2022.

5.5.3 Viltforvaltning

- Kommunen utarbeidet nye mål for forvaltning av både elg, hjort, rådyr og bever i 2021. Målsetningene legger grunnlaget for forvaltningen frem til 2023.
- Det har blitt utarbeidet nye bestandsplaner i 2021 som gjelder frem til 2023. Nå er totalt 93 % av arealet med i et bestandsplanområde.
- Både felt elg, hjort og rådyr har ganske så lik avskyting som året før. Fellingsprosenten (felt av tildelt) for de respektive artene er som følger; elg 60 %, hjort 30 %, rådyr 16 %

Bestandskondisjonen (vekt og produktivitet) for elg er fortsatt dårlig i kommunen og regionen. Når det gjelder hjorten er den imidlertid blant landets flotteste når det gjelder kvalitet. Mildere klima er gunstig for hjort og rådyr, mindre gunstig for «vinterspesialisten» elg.

Årstall	Elg	Hjort	Rådyr
2019	149	59	39
2020	169	74	72
2021	160	83	93
2022	162	78	101
2023	134	97	98

Tabellen viser avskyting av ulike hjortvilt siste 5 år

5.6 Økonomi og servicetjenester

Kort om avdelingen

Området består av

- Økonomiavdelingen med 4,1 stillinger pr. 31.12.23
- Sak, arkiv og felles postmottak med 2,0 stillinger pr. 31.12.23
- Servicekontoret med 1,6 stillinger pr. 31.12.23

Viktige resultater og særskilte utfordringer

Økonomiavdelingen

2023 har vært et krevende år for økonomiavdelingen med stor utskifting av mannskap og tap av kompetanse. Det har derfor vært krevende for de ansatte å løse alle oppgaver innenfor gitte frister. Avdelingen er liten, og erfaringen fra sist år viser en stor sårbarhet når slike situasjoner oppstår.

Postmottak/arkiv

Post-/arkivtjenesten er en sentral funksjon for hele kommunen. Overgangen til nytt sak-/arkivsystem gjorde dette året svært krevende. Ikke minst var det krevende å avslutte alle saker i det gamle systemet. Det likevel med tilfredshet vi kan konstatere at de ansatte har greidd dette innenfor avtalte frister.

Tabellen nedenfor viser at mengden med saker og dokumenter har økt de siste tre årene. Til å være en såpass liten kommune har vi siste årene fått mange innsynsbegjæringer. Sist år gikk imidlertid antallet vesentlig ned.

Servicekontoret

Servicekontoret er vår førstelinjetjeneste mot innbyggerne. Inngangen til 2023 var delvis preget av etterdønninger etter Koronapandemien med noe færre besøk. Kontoret har hatt utfordringer knyttet til svikt i de digitale verktøyene som kontoret er avhengig av. Servicetjenesten for Drangedal Energi er i ferd med å avvikles, og i løpet 2023 må alle henvendelser gå direkte til Drangedal Kraft eller DE Nett.

	2019	2020	2021	2022	2023
Saker	4 262	5 007	5 053	4 962	7514
Dokumenter inn	7 060	7 297	8 296	7 905	10 858
Dokumenter ut	4 306	5 930	6 935	6 066	6 900
Innsynsbegjæringer	659	384	368	340	40

Tabellen viser omfang av saker og dokumenter i vårt sak/arkivsystem siste 5 år.

Oppfølging av prioriterte strategier og delmål fra budsjett 2023

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud			
Nr	Delmål	Tiltak	Status
1.	Gode arkivtjenester i samsvar med gjeldene regelverk	Følge opp pålegg fra arkivtilsyn	Pålegg er rettet innen utvidet frist i 2023.
		Oppdatere arkivplan	Planen er oppdatert
		Gjennomgang av ansvar og roller for arkivering i sektorenes fagsystemer	Utført.
2.	Nytt sak/arkivsystem	Gjennomføre vår del av prosjektet. Innføre og ta i bruk nytt sak-/arkivsystem.	Nytt system anskaffet. Opplæring og innføring gjennomført. Gammelt system forsvarlig avsluttet.
3.	Intern kontroll	Interkontrolluke i november hvert år skal sette fokus på årlige forbedringer	Oppfølging av ROS-analyse delvis gjennomført.

4.	Innkjøp	a. Avtale om hovedbank for kommunen må fornyes. b. Rammeavtale om forsikringer må fornyes.	Avtale inngått med Drangedal Sparebank. Avtale med Gjensidige er inngått til erstatning for KLP.
5.	Unit 4 Agresso Ny skyløsning	Forberede fornyelse av systemet for sannsynlig gjennomføring i 2023.	Dialog om samarbeid med andre kommuner uten at det har lyktes. Forberedelse til egen anskaffelsesprosess er startet.

5.7 HR og lønn

Kort om avdelingen

HR og lønn har 3,5 faste årsverk fordelt på 1,5 stilling som HR-konsulent, lønnsansvarlig og HR-sjef. HR-avdelingen leverer hovedsakelig tjenester internt i kommunen, og jobber tett ut mot ledere i hele kommuneorganisasjonen, hovedtillitsvalgte, hovedverneombud og eksterne samarbeidsparter som BHT og NAV. Vi er støttetjeneste i forvaltningen av lov –og avtaleverket innen HR, lønn og HMS. Avdelingens oppgaver omfatter både drift, strategisk utvikling og videre digitalisering innen våre fagområder.

Tjenesteproduksjonen i 2023

Vi har gjennomført opplæring for ledere, bistått i rekruttering, inntak av lærlinger, krevd refusjoner fra nav, utarbeidet arbeidsavtaler, gjennomført ansiennitetsberegninger, gjort lønnsfastsettelse, gjennomført lokale lønnsforhandlinger kap 3 og 5 og iverksatt sentralt lønnsoppgjør i kap 4. Vi har utbetalt lønn til kommunalt ansatte, Drangedal kirkelige fellesråd og godtgjøring til folkevalgte. Vi har oppdatert våre risiko og sårbarhets analyser for tjenesteproduksjonen og våre rutiner.

Oppfølging av prioriterte strategier og delmål

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud		
Nr	Delmål	Status
1.	Godt omdømme gjennom god personalpolitikk	Lederopplæring/lederutvikling er gjennomført. Gjennomført månedlig opplæring for ledere i konflikthåndtering, nytt ansettelsesreglement mv. Vi har gitt støtte til kommunens ledere på HMS og HR-området.
2.	Digitalisering	Vi er i gang med innføringen av digitaliseringsprosjekter tidsregistrering for administrative stillinger. Oppstart anskaffelse av nytt økonomi/lønn/HR –system i gang.

3.	Medarbeiderne opplever trivsel og mestring på arbeidsplassen	Gjennomføre opplæringstiltak for ledere, verneombud og tillitsvalgte Vi har hatt opplæring i oppfølging av resultatene fra 10-faktor medarbeiderundersøkelse. Resultatene følges opp på egen avdeling fram til neste gjennomføring.
4.	God dialog med tillitsvalgte og vernetjenesten	Vi har hatt møter med tillitsvalgte og hovedverneombud på overordna nivå og jevnlig kontakt ved konkrete saker. Det er gjennomført 8 møter i AMU og vi har hatt sykefravær og HMS avvik som fast sak i hvert møte
5.	Iverksette og følge opp HMS arbeidet etter plan som blir vedtatt i AMU	HMS/IA plan er utarbeida og vedtatt i AMU. Oppfølging av plan er gjennomført.
6.	Rett lønn til rett tid.	Årlig gjennomgang av internkontroll lønn er gjennomført. Vi har fulgt oppsatte rutiner. Rapportering er gjennomført innen gitte frister. Lønn er utbetalt til tiden med korrekt regnskapsføring. Innrapportering/betaling til offentlige instanser innen gitte frister.

5.8 NAV

Kort om avdelingen

NAV Drangedal ivaretar den statlige Arbeids- og velferdsetaten og de delene av kommunens tjenester som er knyttet til Lov om sosiale tjenester i NAV.

Til dette er det 8 veiledere i kontoret som utgjør 4 statlige ansatte og 4 kommunalt ansatte (fordelt på 3,7 årsverk). Kontoret økte sin kommunale bemanning fra 3 til 4 i september 2023. Kontoret har gjeldsrådgiver i 30% stilling som er i et interkommunalt samarbeid med NAV Kragerø. Videre benytter kontoret seg av rådgiver for inkluderende arbeidsliv og rådgivende overlege.

Kontoret fikk ansvar for Bostøtte fra 1. november 2023. Dette er en statlig støtteordning for de med lave inntekter og høye boutgifter.

I 2023 har det i kontoret vært jobbet med utgangspunkt i vår virksomhetsstrategi – NAV 2030. Den har 4 ambisjoner:

- Vi mobiliserer arbeidskraft i et arbeidsliv i omstilling
- Alle får pengene de har krav på, enkelt og forutsigbart
- Sammen finner vi løsninger med dem som trenger det mest
- Intern ambisjon: Sammen løser vi samfunnsoppdraget

I dette ligger det et mål om at flest mulig av innbyggerne i Drangedal kommune er i stand til å forsørge seg selv og sin familie. Resultatmålet er å redusere kostnader til økonomisk sosialhjelp og komme ned på nivå som levekårene skulle tilsi.

Hovedmål

NAV sitt samfunnsoppdrag er å bidra til sosial og økonomisk trygghet, og fremme overgang til arbeid og aktivitet for de som trenger ekstra bistand til dette.

Økonomi

Sektor	Ansvar	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik	Avvik i %	Bud.reg	Oppr. budsjett
102 Felles	13401 NAV - sosial	15 284	17 482	2 197	12,6 %	3 207	14 275

Største avviket var knyttet til økonomisk sosialhjelp med et merforbruk på 1,539 mill. kr i forhold til revidert budsjett. I tillegg kom et merforbruk på lønn som følge av styrket bemanning knyttet til mottak av flyktninger.

NAV hadde i 2023 større utbetaling av økonomisk sosialhjelp enn året før. Faktorer som påvirker er:

- Flere brukere
- Økt antall flyktninger, spesielt på grunn av krigen i Ukraina
- Høyere levekostnader knyttet til strøm, transport og matvarepriser
- Flere med behov for opplysning, råd og veiledning som gjaldt økonomi og gjeld

Viktige resultater og særlige utfordringer

NAV opplevde som foregående år en økning av personer som søkte og hadde behov for økonomisk sosialstønad. Denne økningen skyldtes i hovedsak flyktninger, men i tillegg økning i behov for sosiale tjenester hos øvrige innbyggere på grunn av økte kostnader til å ha et forsvarlig livsopphold. For NAV Drangedal betydde dette økt arbeidsmengde i behandling av søknader om økonomisk sosialstønad, håndtering av utbetalingsformer, opplysning, råd og veiledning rundt fattet vedtak, samt samhandling med relevante aktører som støtter opp under vårt oppdrag.

Viktig her har vært:

- Gi veiledning til å skaffe jobb og bli selvforsørget.
- Kunne gi tett og god oppfølging til de som trenger økonomisk råd og veiledning
- Samarbeide tett og godt med arbeidsgivere, skole, helsevesen og flyktningetjenesten, m.m.

5.9 Drangedal sammenlignet med andre - KOSTRA

			Gjennomsnittlig			Endring 2022 - 2023			
	Levekårindeks	Andel i befolkning	Måned med utbetaling	Kroner utbetalt pr innbygger	Kroner utbetalt pr mottaker	Mottakere	Utbetalinger	Beregnet behov pr innbygger	Avvik i %
Drangedal	94	4,5	5,4	3002	67 401	2,8	13,4	1651	81,8
KOSTRA gr 4	79	3,2	4,4	1463	45 958	22,7	36,7	1398	4,7
Landet	100	2,9	4,3	1761	61 438	16,3	31,7	1761	0,0

Tabellen viser utvalgte nøkkeltal for økonomisk sosialhjelp og endringer fra 2022 - 2023

Tallene fra KOSTRA for Drangedal kommune viser at utbetalingene av sosialhjelp var på kr 12,3 millioner kroner i 2023. Sett opp mot sammenlignbare kommuner skulle behovet for økonomisk sosialhjelp være 6,7 millioner kroner. Utbetalingene var altså om lag 81,8% høyere enn det levekårene i kommunen skulle tilsi. Dette utgjorde om lag 5,5 millioner kroner i 2023.

Gjennomsnittlig antall måneder med utbetaling ligger 1 måned høyere enn KOSTRA-gruppen. Dette utgjorde 182 ekstra stønadsmåneder i 2023.

Drangedal har en betydelig høyere andel stønadsmottakere i befolkningen enn KOSTRA-gruppen med 1,3 prosentpoeng. Forskjellen utgjorde om lag 53 flere stønadsmottakere.

Drangedal kommune har høyere utbetalinger per innbygger sammenlignet med KOSTRA-gruppen, og høyere utbetalinger per innbygger sammenlignet med landet som helhet. Forskjellen er på henholdsvis 105,3% og 70,5%.

Utbetalingene pr stønadsmottaker ligger 46,7% høyere enn i KOSTRA-gruppe 4, dette utgjorde omtrent 3,9 millioner kroner. På denne bakgrunn har kontoret startet et arbeide med å se på årsakene til dette, og hvordan vi kan redusere og komme ned på levekårsnivå. Viktig her har vært å se på og utfordre egen praksis innenfor lovens rammer, og få til en god samhandling med andre tjenester for å redusere kostnader knyttet til økonomisk sosialhjelp.

5.10 Politikk, sektor 101

5.10.1 Økonomi

Sektor	Regnskap	Rev. bud. 2023	Avvik	Avvik i %	Oppr .budsjett
101	3 556	3 200	356	-1,11	2 927

Det største avviket er knyttet til kommunestyret og lønnsutgifter. Det var valg i 2023 og det påløp ekstra utgifter til dette m.a. folkevalgtopplæring.

5.10.2 Møteaktivitet

Den politiske aktiviteten i kommunen er vanskelig å beskrive på annen måte enn å vise en oversikt over antall møter i de politiske utvalgene og rådene.

Som det framgår av tabellen møteaktiviteten i 2023 har vært lavere enn årene før. Saksmengden har som følge av dette også gått ned. Hovedforklaringen på dette er at det har vært valgår slik at det i en periode på høsten ikke har vært mulig å gjennomføre møter. Det følger av dette at det også i denne perioden har vært nødvendig å redusere saksmengden. Med ny politisk organisering etter valget har vi også tatt med de aktiviteten i de nye hovedutvalgene. Naturlig nok rakk de ikke å gjennomføre mange møter i 2023.

	2021				2021				2023			
Utvalg	Møter	U	R	O	Møter	U	R	O	Møter	U	R	O
Kommunestyret	9	78	6	7	10	82	3	6	8	93	2	5
Formannskapet	13	72	16	14	13	65	17	5	7	65	21	4
H.utvalg Helse og velferd	5	14	4	9	5	21	6	4	3	12	0	4
H.u. Plan, teknikk og miljø	11	79	10	5	12	73	20	3	6	33	14	3
H.u. Kunnskap, mangfold og kultur	4	20	8	12	5	17	13	3	3	10	11	10
Kontrollutvalget	5	36	0	0	4	23	0	0	4	45	0	0
Administrasjonsutvalget	4	10	0	6	4	8	0	4	3	6	2	5

Mangfold og ink.utvalget	4	15	0	7	4	11	0	6	2	4	0	3
AMU	8	32	1	1	7	28	0	0	7	6	0	7
Eldrerådet	5	12	3	6	4	16	3	3	4	15	1	0
Mennesker m/ ned. f.evne	5	12	2	6	4	18	4	3	3	12	0	3
Ungdomsrådet	5	14	3	5	6	14	0	6	4	15	0	4
SUM	78	394	53	78	78	376	66	43	54	316	51	48

Tabell: Oversikt over antall møter og antall saker som er behandlet i råd og utvalg siste tre år. U=utvalgssaker, R=referatsaker, O=orienteringssaker.

6.0 Kunnskap, mangfold og kultur, sektor 200

Kommunalområdet *Kunnskap, mangfold og kultur* har 185 ansatte fordelt på 134,5 årsverk.

6.1 Beskrivelse av sektoren

Sektoren har et bredt spekter av fagfelt:

- Kulturavdelingen med sine kulturtjenester, som eksempelvis Tokestua og biblioteket, jobber mot hele den voksne befolkningen i kommunen og også særskilt mot barn og unge.
- Kulturskolen tilbyr undervisningstilbud av innen kunsthøg til barn og ungdom i kommunen.
- Flyktningetjenesten bosetter og ivaretar flyktninger i kommunen.
- Voksenopplæring har opplæringstilbud til voksne, flyktninger og innvandrere.
- De tre kommunale barnehagene og de tre kommunale grunnskolen jobber for å tilby og opprettholde gode barnehage- og skoletilbud og god opplæring for kommunens barn og unge.
- PP-tjenesten jobber sammen med både barnehager, skoler og voksenopplæringen for å ivareta de som trenger ekstra oppfølging.
- Sektorkontoret ivaretar alle overordnede oppgaver som ledelse, personaloppfølging og administrasjon; løpende oppgaver knyttet til skole- og barnehagefaglig ledelse, sekretær- og økonomioppgaver, utviklingsarbeid/oppfølging planarbeid, tverrfaglig samarbeid og saksbehandling.

Drangedalselever markerte seg igjen i ungdomsmesterskapet i Ungt Entreprenørskap

Da finalen i fylkesmesterskapet i Ungt Entreprenørskap Vestfold og Telemark gikk av stabelen rett før påske 2023 markerte elevbedriftene «Vinterveier» og «Bli Kjent» fra Drangedal 10-årige skole seg. Elevene fra 9.trinn vant 1. premie i kategorien «Beste innovasjon» og 3. premie i kategorien «beste elevbedrift».

Foto: DTS

6.2 Økonomi

Sektor hadde i 2023 et netto forbruk på 111 522 759,- kroner. Dette er et mindreforbruk på 957 372,- kroner i forhold til revidert budsjett, og det gir tilsvarende 0,85 % i positivt avvik.

Sektor	Sektor-navn	Regnskap 2023	Rev.bud. 23	Avvik	Avvik i %	Bud.reg.	Oppr.budsjett
200	Kunnskap, mangfold og kultur	111 557	112 480	-957 372	0,85	-7 953	120 433

Tabellen viser hovedtallene fra driftsregnskapet for sektor 200 (1000 kr)

Forklaringer til regnskapet - forklaring på ansvar med mer-/mindreforbruk ca. 50 000,-:

Ansvar	Ansvarsnavn	Regnskap 2023	Rev.budsjett	Avvik	Merknad
1240 og 12201	Fellesutgifter barnehage Fellesutgifter skole (administrasjon)	6 051 527	5 645 820	405 707	Merforbruk grunnet gjesteelever, merutgifter fjernvarme idrettshall og utgifter til juridisk bistand.
12202	Voksenopplæring	3 671 267	4 248 491	-577 222	Mindreforbruk; økt antall elever grunnet økt bosetting; refusjoner fra staten - IMDi. (Søkte midler i 2022 ble overført i 2023.)
12213	Skoleskyss	2 670 318	2 829 541	-159 223	Mindreforbruk; ikke fått faktura for desember
12215	Drangedal 10-årig skole	48 098 474	47 107 125	991 348	Merforbruk; 600 000 kr i ekstra utgifter knyttet til bemanning vedrørende bosetting av flyktninger og opplærings behov. I tillegg har sykefraværet gått ned og refusjoner av

					sykepenger er lavere enn budsjettet.
12223	Drangedal 10-årige skole SFO	1 943 939	2 113 609	-169 670	Mindreforbruk; merinntekter oppholdsbetaling, flere barn i SFO
12231	Kroken skole	12 150 543	12 319 253	-168 708	Mindreforbruk; tilskudd fra staten videreutdanning
12271	Tørdal Skule	5 924 901	5 822 416	102 486	Merforbruk; Undervisningsutstyr og strømutgifter
12281	PP-kontoret	2 501 429	2 384 023	117 406	Merforbruk; Økte lisenskostnader
1242	Kroken barnehage	12 722 170	13 487 666	-765 496	Mindreforbruk; merinntekter grunnet økt barnetall (økt oppholdsbetaling)
12511	Kulturkontoret	1 149 907	1 068 560	81 346	Merforbruk; ordningen Trygt hjem for en 50-lapp
1256	Kulturskolen	1 685 347	1 782 676	-97 328	Mindreforbruk; vakant stilling
12601	Tokenstua	1 518 179	1 599 302	-81 122	Mindreforbruk; annet forbruksmaterieil
12611	Kino	364 579	265 592	98 984	Mindre inntekter enn budsjettet
12621	Kiosk	-19 022	-109 000	89 984	Mindre inntekter enn budsjettet
1345	Flyktninger	16 424 785	16 456 135	-3344	Går i balanse grunnet tilført midler fra ansvar 1645
1645	Rammeoverf. vedr. flyktninger	-34 345 490	-34 381 500	36010	Statlige tilskudd i forbindelse med bosetting av flyktninger
12541	Ungdomsklubben	330 995	640 786	-290 150	Budsjettvedtak styrking kr. 600 000,- Mindreforbruk husleie. Mindreforbruk lønn. Mindreforbruk inventar.
Sektor 200	Kunnskap, mangfold og kultur	111 522 759	112 480 129	-922 674	

Sektoren har samlet klart å holde god budsjett-kontroll i 2023.

6.3 Tjenesteproduksjonen – overordna for sektoren

Oppfølging av prioriterte strategier og delmål fra budsjett 2022:

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud	
Delmål:	Status
Ha oversikt og god budsjettkontroll: -Mindre enn 1 % avvik regnskap i forhold til budsjett.	<i>Rapporteringer er fulgt opp i henhold til ny internkontroll rutine.</i> - Mål om mindre enn 1 % avvik regnskap i forhold til budsjett er oppnådd.
Arbeide for å få til god organisering av tjenestene	<i>Bemanning</i> - Antall ansatte og årsverk er økt i sektoren grunnet opprettelse av flere midlertidige stillinger i forbindelse med økt bosetting av flyktninger <i>Normkrav i barnehager og skoler:</i> - Grunnbemannings- og pedagognorm er for det meste* ivaretatt i barnehager. - *I Kroken barnehage var pedagognormen overholdt, men med dispensasjon fra utdanningskravet i 100 % stilling hele 2023 (fikk ikke søkere med barnehagelærerutdanning i 100 % vikariat). - Lærenorm er ivaretatt i grunnskoler.
Sykefraværet likt eller mindre enn 6,5%	<i>Sykefravær for sektor er 7,5 % i 2023.</i>
Medarbeiderne opplever trivsel og mestring på arbeidsplassen: - Medarbeiderundersøkelsen følges opp	<i>Arbeidsundersøkelsen 10-faktor gjennomført i sektoren i 2022 med 74,2% svar.</i> <i>Undersøkelsen følges opp administrativt og i hver enhet.</i> - o Ledere gjennomfører medarbeidersamtaler. - o Ledere følger opp eventuelle avvik i avvikssystemet QM+.
Jobbe systematisk og innarbeider gode rutiner for å sikre kvalitet på arbeidet i sektoren	<i>Kvartalsrapportering på sykefravær, HMS-avvik og økonomi.</i> - Internkontroll-uka gjennomført - Samkjøring av kompetansetiltak i sektorens enheter: Felles livreddings- og førstehjelpskurs arrangert i Kroken med deltakere fra skoler/barnehager og andre sektorer (helse) - Barnehager, skoler og administrasjonen bruker MOAVA IKO som er barnehager og skolars internkontroll- og kvalitetssystem for å følge opp lovkrav. <i>Nytt august 2023: Barnehager og skoler følger et kommunalt kvalitetssikringssystem for arbeidet med trygge og gode barnehage- og skolemiljø</i>
Målrettet satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og en positiv samfunnsutvikling i kommunen	
Delmål:	Status
Alle barn i Drangedal skal oppleve positive fellesopplevelser med andre barn som grunnlag for vennskap og opplevelse av tilhørighet, og som forebygging av krenkelser og mobbing. -Vi skal sikre gode og trygge skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.	<i>Skolene har i 2023 arbeidet videre med implementering av Fagfornyelsen – Læreplanverket for kunnskapsløftet 2020 (LK20). Grenlandskommunene koordinerer dette gjennom et formelt samarbeid med fagpersoner fra Universitetet i Sørøst-Norge (desentralisert ordning – kalt DeKomp).</i> <i>Barnehagene har i 2023 også jobbet videre med å utvikle «leikekloke barnehager» sett i sammenheng med arbeidet for trygge og gode barnehagemiljø og tidlig innsats. Drangedal kommune organiserer dette gjennom et formelt samarbeid med fagpersoner fra Universitetet i Sørøst-Norge (regional ordning – kalt ReKomp).</i> <i>Skolene og barnehagene har i 2023 også jobbet med å følge opp arbeidet fra Læringsmiljøprosjektet videre gjennom:</i>

-Alle barn i Drangedal skal oppleve omsorgsfulle relasjoner barna imellom og mellom barn og personale som grunnlag for trivsel, livsmestring, læring og danning. Økt læringsutbytte for alle elever ved å få til tidlig innsats og tilpasset opplæring	- Utvikling av et kommunalt kvalitetssikringssystem for arbeidet med trygge og gode barnehage- og skolemiljø. Dette følges opp månedlig. - 2 felles planleggingsdager for alle ansatte i skoler og barnehager i august 2023. Temaene var: 3 år med læringsmiljøprosjektet – hva har vi gjort og lært? Hva nå når prosjektfasen er over? Hvordan henger det vi nå har gjort med det vi nå skal inn i? (Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende undervisning – kalt KO-løftet) Tiltaksmodellene for barnehager og skoler er forankret. Arbeidet innebærer et felles kommunalt arbeid for å forbedre kvaliteten på det allmennpedagogiske arbeidet mot barn og elever. Videre Implementeringsarbeidet og faste møter gjennomført i 2023. Kompetansehevede tiltak har vært en prioritet i PP-tjenesten. (Stat-ped bygges ned nasjonalt og krav til kommunenes kompetanse på det spesialpedagogiske feltet har økt.) Kompetanseheving av ansatte i PPT er viktig for å kunne gi barn og elever den hjelp som etterspørres individuelt, men også for å styrke PP-tjenestens andre mandat; å kunne jobbe systemrettet ut mot kommunens barnehager og skoler og andre hjelpe- og støttetjenester. BTI: Bedre tverrfaglig innsats er fortsatt et satsingsområde på tvers av sektor for helse og omsorg og sektor for kunnskap, mangfold og kultur. Sektoren følger opp arbeidet.
En levende og stolt kulturkommune til glede for alle: -Kulturplanen er et aktivt plandokument -Drangedal kommune ønsker å bidra til at kommunens ungdommer kommer seg trygt hjem fra arrangement. -Drangedal kommune ønsker å tilby en trygg møteplass for ungdom	Kommunal Kulturplan for 2022-2030 ble vedtatt i kommunestyret i juni 2022. - Kulturplanen løfter frem langsiktige mål for kulturarbeidet i Drangedal kommune. Planen har en egen handlingsdel. Kulturminneplan for Drangedal kommune ble vedtatt i 2023. Ordningen Trygt hjem for en 50-lapp ble videreført og utvidet mht målgruppe i 2023. Div. arrangementer ble gjennomført for målgruppen barn og ungdom i påvente av egne lokaler. (Leie av Røde Kors-huset til ungdomsklubb-tilbud.) I tillegg har det vært gratis aktivitetstilbud til barn og unge i skoleferiene. Kulturskolen har mye aktivitet og tilbud til barn og unge.

6.3.1. Andre viktige resultater for sektor i 2023

- Sykefravær i 2023 på 7,5 %. Det viser en positiv utvikling; ned 2% fra forrige år.
- Skolene fikk generelt gode resultater på nasjonale prøver (målet er resultater på eller over landssnitt).
- Elevundersøkelsen viser over tid høy grad av trivsel og trygghet i skolene. Høsten 2023 ser vi fremgang på de fleste av parameterne i undersøkelsen (elevsvar på eller over landssnitt); eksempelvis på opplevelse av støtte fra lærerne og om hvordan elevene opplever læringskulturen (arbeidsro, «lov» å gjøre feil). På spørsmål om mobbing (2-3 ganger i måneden eller mer) ligger landsnittet på 5.-7.trinn på 14%, mens i Drangedal ligger snittet på 4-5%. Landssnittet på 8.-10. trinn ligger på 11,5%, men snittet i Drangedal ligger på 4%.
- Foreldreundersøkelsen for barnehager høsten 2023 viser at foreldre er fornøyde med kvaliteten i våre barnehager. Spørsmålet er: Totalt sett, hvor fornøyd eller misfornøyd er du med din barnehage? (Svar fra 1-5 der 5 er beste skår.) I Drangedal er snittet på 4,7 mens landsnittet er på 4,5.

- *Vi har blitt anerkjent for den viktige og gode jobben kommunen har gjort gjennom deltakelsen i læringsmiljøprosjektet. Vi har blitt invitert ut av kommunen for å dele våre erfaringer med andre og fortelle om den positive utviklingen i kommunens barnehager og skoler. (Utdanningsdirektoratet, læringsmiljøsenderet og Statsforvalteren.)*
- *Reviderte vedtekter for barnehager og SFO i Drangedal ble politisk vedtatt i desember 2023.*
- *Vi fikk 52 nye innbyggere ved å bosette mange flyktninger.*
- *Vi arrangerte vinter-, sommer- og høstferie-tilbud til elever i Drangedal.*
- *Voksenopplæringen har rekordmange elever totalt.*
- *ICPD - et foreldreveiledningsprogram som sektoren tilbyr foreldre for barn opp til 18 år, er videreført i 2023.*
 - *Målsettingen er at den enkelte mor eller far skal bli trygge foreldre ved å bli bevisste på hva de gjør som er bra for barna. Det får ingen ferdig oppskrift, men hjelp til å finne egne løsninger.*

6.4 Tjenesteproduksjonen – rapport fra enhetene

ENHET	Antall barn/elever/brukere
Tørdal barnehage	13 barn (12)
Kroken barnehage	63 barn (60)
Heierekshaug barnehage	100 barn (95)
Tørdal skule	25 elever (29)
Kroken skole	89 elever (89)
Drangedal 10-årige skole	340 elever (349)
Voksenopplæring	71 elever (56)
Kulturskole	67 elever (67)

Tallene er pr. 31.12.2023 med tall fra 2022 i parentes

6.4.1 PP-tjenesten

Kort om tjenesten

PP-tjenesten (forkortelse for pedagogisk-psykologisk tjeneste) er kommunens lovpålagte sakkyndige instans regulert i opplæringsloven § 5-6 og barnehageloven § 33. PPT skal hjelpe barn, elever, lærekandidater, lærlinger, praksisbrevkandidater og voksne med behov for særskilt tilrettelegging. PPT skal også samarbeide barnehagene og skolene om tidlig innsats og forebygging, samt gi generell støtte til god faglig og sosial utvikling for barn og elever PP-tjenesten kan samarbeide tverrfaglig på lokalt nivå, for eksempel med helsetjenesten eller barneverntjenesten, og på statlig nivå med for eksempel Statped eller spesialisthelsetjenesten. Barn under opplæringspliktig alder som har et særlig behov for spesialpedagogisk hjelp, har rett til slik hjelp

Tjenesten har i 2023 hatt stabil bemanning med tre ansatte fordelt på 2,6 årsverk.

Fra 2021 og frem til i dag har antall henvisninger og saksmengde vært økende.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

Tabellen under viser statistikk for henvisninger, sakkyndige tilrådinger og antall aktive saker i PPT i 2023. (Tall i parentes er fra 2022)

	Antall barn pr. 31.12.23	Antall re- henvisninger og nye henvisninger totalt i 2023	Antall utarbeidede sakkyndige tilrådinger 2023	Antall aktive saker i PPT sitt fagsystem
Barn under skolealder	180 (162)	10 (5)	8 der 2 er under arbeid (4)	12 (6)
Elever i skole	452 (471)	44 (37)	31 der 2 er under arbeid (30)	97 (91)
Andre (VO bla.)	71 (56)	4 (0)	2 (1)	14 (13)
Totalt	703 (689)	58 (42)	41**(35)	123*** (110)

Innebærer eksempelvis at dette er saker der et barn har en sakkyndig vurdering som er gjeldene over flere år (holdes åpen) og PP-tjenesten deltar på evaluering, ansvarsgruppe og samarbeidsmøter ved behov. ** 8 henvist i 2022. * Per. 25.02.24.*

I 2023 mottok PP-tjenesten 58 henvisninger. 44 av henvisningene var forespørsel om vurdering av behov for spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning. Saksbehandlingstiden i PPT skal være forsvarlig og gjennomført under tre måneder. I arbeidet med 12 av de 44 henvisningene var saksbehandlingstiden over tre måneder. 4 henvendelser ble mottatt i desember 2023, og er således fremdeles under arbeid uten at saksbehandlingstiden har vært over tre måneder i skrivende stund (mars 2024).

Utover vurdering av behov for spesialundervisning eller spesialpedagogisk hjelp gjelder hoveddelen av henvisningene på individnivå forespørsel om kartlegging og uttalelser som vedlegg til henvisning til spesialisthelsetjenesten.

PP-tjenesten registrerte mottak av 22 henvendelser, hvorav 18 var forespørsel om vurdering av behov for spesialundervisning eller spesialpedagogisk hjelp i månedene juni, juli og august 2023. Grunnet skolens sommerferie medfører henvisninger i dette tidsrommet utfordringer i forhold til utredning av barnets- eller elevens behov så snart som mulig etter at henvisningen er mottatt.

Årsaksforklaringer til forlenget saksbehandlingstid utover dette er, som foregående år, stor etterspørsel og høyt antall henvisninger til en i utgangspunktet liten PP-tjeneste (kapasitetsutfordringer):

- Kravene til kvaliteten på PP-tjenestens sakkyndige vurderinger er økende og dette har medført at PP-tjenesten har måttet heve sin utredningskompetanse. PP-tjenesten ser at saksbehandlingstid forlenges i individsaker der barnet, eleven eller den voksne har tverrfaglig oppfølging eller er under pågående utredning av spesialisthelsetjenesten.
- PP-tjenesten skriver også uttalelser som vedlegg til IMDI og svarer opp anmodninger om opplysninger fra andre tjenester. Å skrive uttalelser krever samtaler med barnet, foresatte og ansatte. I tillegg krever det generell kjennskap til barnet/eleven, barnehagesituasjonen/ opplærings situasjonen og at PP-tjenesten har kartlagt andre mulige opprettholdende faktorer for elevens vansker.
- PP-tjenesten i Drangedal utøver logopedisk spesialundervisning og logopedisk spesialpedagogisk hjelp for barn, elever og voksne. PP-tjenesten er ASK-kontakt i kommunen, og både utøver direkte intervensjon med barn og unge og familier, samt veileder voksne i språkmiljøet rundt barna i Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK).

- Barn med særlige behov har rett til spesialpedagogisk hjelp uavhengig om de går i barnehage eller ikke så lenge de er i opplæringspliktig alder. Per dags dato utøver PP-tjenesten selv spesialpedagogisk hjelp etter vedtak til de barna som har behov for dette, og som ikke er i barnehage.
- I tillegg deltar PP-tjenesten som faste medlemmer i Fagforum skole og Fagforum barnehage. PP-tjenesten deltar også i BTI-forum. Dette er en viktig del av det systemrettede arbeidet som ligger til PP-tjenesten sitt todelte mandat. I tillegg til individrettet arbeid skal PP-tjenesten hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjons utvikling. Systemarbeidet fortsetter med forsterket fokus da PP-tjenesten, sammen med resten av «laget rundt barnet» og barnehager og skoler i Drangedal kommune, hadde oppstart av i Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i 2023. Dette arbeidet videreføres i 2024.

Det understrekes at barnehagen og skolene parallelt med utredning fra PP-tjenesten vurderer, iverksetter og evaluerer tiltak innenfor det allmennpedagogiske arbeidet, intensiv opplæring og tilpasset opplæring i tråd med gjeldende rett og *Tiltaksmodellene* for skole og barnehage.

PP-tjenesten har økt sin kompetanse i 2023 gjennom formell og uformell kompetanseheving.

6.4.2 Drangedal 10-årige skole

Kort om skolen

Drangedal 10-årige skole har om lag 340 elever fordelt på ti trinn og til sammen 19 klasser, hvorav en klasse er spesialbase for elever med rett etter §2-8 (og §5-1).

Skolens skolefritidsordning (SFO) har om lag 70 barn fordelt på vente-SFO, ordinær plass, og elever med rett til utvidet SFO-tilbud.

Det er om lag 65 ansatte ved enheten, hvorav 57 er fast ansatte. I tillegg til skole og skolefritidsordningen, har også kulturkontor og skolehelsetjeneste lokaler i skolebygget.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

Drangedal 10-årige skole jobber som de øvrige skolene i Drangedal etter følgende overordnede mål.

1. Trygge og gode skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.
2. Økt læringsutbytte for alle elever.

Vår skole et pulserende sentrum for læring, vekst og fellesskap. Gjennom en rekke prosjekter og initiativer har vi arbeidet for å oppfylle våre overordnede mål om å sikre trygghet, trivsel og læring for hver enkelt elev. Vi ser resultater av arbeidet i svarene på elevundersøkelsen som er elevene egen «arbeidslivsundersøkelse». Trenden har vært positiv, og de fleste av våre elever på 5.-10.trinn oppgir at de opplever ulike deler av sitt skolemiljø like bra, og ofte, bedre enn det landsnittet svarer.

Vårt engasjement i læringsmiljøprosjektet i regi av Utdanningsdirektoratet har vært sentralt i vårt arbeid med å skape gode rammer for læring. Vi har vært i aller siste fase av dette prosjektet, hvor vi har forankret den beste praksis og sikret kontinuitet i vårt arbeid med å utvikle læringsmiljøene ved skolen. Samtidig har vi vært dedikerte til implementeringen av Fagfornyelsen, skapt gode og sikre rutiner rundt tiltaksmodellen, Tilpasset opplæring (TPO)-team og kommunalt fagforum for skole (FFS).

Innføringen av nytt/utvidet skoleadministrativt system, som er avgjørende for å møte økende krav til dokumentasjon og administrasjon i skolesektoren, har skolen fortsatt arbeidet aktivt med. Et arbeid som fortsetter inn i 2024.

Våre resultater på nasjonale prøver viser nok en gang at vi generelt presterer godt. Dette sett opp mot nasjonalt snitt. Dette er et resultat av vårt målrettede arbeid med å fremme økt læringsutbytte for alle elever.

Gjennom ulike arrangementer og aktiviteter har vi skapt engasjement og fellesskap blant elever på tvers av klassetrinn. Vår deltakelse i TINE-stafetten, Fylkesfinalen til Ungt entreprenørskap og andre arrangementer har vært høydepunkter gjennom året, og bidratt til å styrke samholdet og læringen ved skolen.

Vi har også i 2023 stått overfor utfordringer, og da spesielt knyttet til vikarsituasjonen og sykefravær

personalet. Dette har utfordret vår evne til å opprettholde kontinuitet og kvalitet i undervisningen elevene mottar, men vi jobber kontinuerlig med å finne løsninger som sikrer en god skolehverdag for alle våre elever. Fra høsten 2023 ble intro-klassen ved Drangedal 10-årige skole avviklet. Elevene fra intro-klassen, sammen med nyankomne elever, ble integrert i det ordinære klasserom, med unntak av Grunnleggende norsk-timene. Dette endret skolens pedagogiske tilnærming, og markerer et skifte i tilnærmingen til å støtte elever med spesielle behov og utfordringer. Skolen vil fortsette å jobbe med å tilpasse undervisnings-metoder og ressurser for å sikre at alle elever får den hjelpen de trenger for å

lykkes.

Elever fra DTS har flere ganger vært sammen med brukere av dagavdelingen for demente i kommunen. De har spilt spill, tegna og sunget for dem. I tillegg fikk elevene gode fortellinger fra skolehverdagen til en 103 åring. Både elever og brukere har satt pris på disse besøkene. Et positivt avbrekk i en «helt vanlig» hverdag og skolehverdag.

6.4.3 Kroken skole

Kort om skolen

Kroken skole hadde 89 elever ved utgangen av 2023. De var fordelt på 6 klasser

Kroken SFO hadde 32 elever innmeldt på SFO ved utgangen av 2023. Vi har 4 fast ansatte fagarbeidere fordelt på 4 stillinger av 30% og en stilling på 10 %. Fra nyttår har SFO fått reviderte vedtekter, noe som betyr at vi også har mulighet til å tilby ferie SFO i vinterferien, juni, august og i høstferien.

I tillegg til rektor har skolen 11 lærere fordelt på 9, 8 stillinger. Skolen har tre fagarbeidere fordelt på 0,7 stilling.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

Kroken skole jobber som de øvrige skolene i Drangedal etter følgende overordnede mål.

1. Trygge og gode skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.
2. Økt læringsutbytte for alle elever.

Elevundersøkelsen er viktig for å kartlegge elevenes opplevelse av skolemiljøet. Resultatene viser at elevene trives og at de i liten grad opplever mobbing. Skolen er likevel svært opptatt av å sikre elevens rett til å ha et trygt og godt og jobber aktivt med det vi har lært gjennom deltakelsen i Læringsmiljøprosjektet. Motivasjon for læring og elevmedvirkning er to områder i elevundersøkelsen vi ønsker å videreutvikle i samarbeid med elevene våre. Vi jobber med å øke bevisstheten om innholdet i begrepene og hva vi i fellesskap kan gjøre for å styrke disse.

Under årets nasjonale prøver for 5. trinn skårer vi godt over nasjonalt snitt på lesing, engelsk og i matematikk. I lesing og engelsk ser vi blant annet en klar forbedring ved at flere elever er på høyere mestringsnivå enn tidligere. Dette ser vi som et resultat av langsiktig jobbing med de grunnleggende ferdighetene.

Småtrinnet har arbeidet systematisk med lesemetodikken kalt STL+, og vi har i tillegg utviklet en plan for temabasert undervisning på småtrinnet.

I vårt arbeid med å implementere ny læreplan har vi valgt å sette fokus på faget matematikk. Vi har gjennom erfaringsdeling og utprøving av nye læremidler, jobbet med å utvikle god undervisningspraksis og matematisk forståelse. Gjennom G+ samarbeidet (DeKomp) har to av lærerne blitt kurset i bruk av metodikken Vertikale tavler.

Vi har fokus på å utvikle læreplanens prinsipper for god praksis. Det gjør vi gjennom å ha fokus på god klasseledelse, relasjonsarbeid og et inkluderende fellesskap der elevene trives og får utvikle seg. Vi jobber for at hverdagene skal være forutsigbare, samtidig som metoder og læringsarena er variert, slik at vi når fram til flest mulig av våre 87 elever.

Ved å prøve ut ulike digitale læremidler er vi i ferd med å skaffe oss verdifull erfaring. Dette arbeidet er viktig i fremtidig valg av læremidler.

SFO har blitt en viktig arena for lek, fysisk aktivitet og trening på sosiale ferdigheter. Vi jobber aktivt for at vår SFO skal være et trygt og godt sted uten mobbing og andre krenkelser og har derfor de samme reglene som skolen. Vi ønsker at SFO skal være et sted der kreativitet og utforskertrang skal få plass i hverdagen og at elevene våre skal bli godt kjent og kunne samarbeid på tvers av klasser.

6.4.4 Tørdal skule

Kort om skolen

Tørdal skule hadde 25 elever fordelt på tre klasser ved utgangen av 2023. Klassene er fordelt med 6 elever på 1-2. trinn, 5 elever på 3-4.trinn og 14 elever på 5-7.trinn.

På Tørdal skule SFO er det 2 ansatte fordelt på 0,8 årsverk. Skolen har 80% administrasjon (rektor) og 7 ansatte fordelt på 5,83 årsverk.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

Tørdal skule jobber som de øvrige skolene i Drangedal etter følgende overordnede mål.

1. Trygge og gode skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.
2. Økt læringsutbytte for alle elever.

På Tørdal skule har vi i 2023 gjennomført Spekterundersøkelsen på 3-7.trinn og Elevundersøkelsen på 5-7. trinn for å kartlegge retten til et trygt og godt skole- og læringsmiljø. Resultatene er positive, og viser at elevene trives godt og at de ikke opplever mobbing på skolen (0%). Elevundersøkelsen følges opp og viser at det er framgang på nesten alle parametere og generelt bedre enn landsgjennomsnittet på alle. Vi har også gjennomført foreldreundersøkelse. Denne viser i stor grad tilfredse foresatte i Tørdal.

Når det gjelder økt læringsutbytte så er det vanskelig å måle på Tørdal skule fordi vi har et veldig lite grunnlag ved at vi er få elever. Vi har allikevel sett en positiv utvikling de tre-fire siste årene, både på nasjonale prøver på 5. trinn og ved å gjennomføre U-dir sine obligatoriske kartleggingsprøver på 1. og 3. trinn.

I vårt arbeid med å implementere ny læreplan har vi valgt å sette fokus på variert undervisning, fysisk aktivitet, uteundervisning og elevdemokrati:

- Vi er som de andre skolene i Drangedal med i programmet Liv og røre. Målet for Liv og røre er å fremme helse, trivsel og inkludering som grunnlag for læring og livsmestring gjennom økt fysisk aktivitet, sunne og inkluderende måltider og bedret psykososialt miljø. Programmet er i tråd med Fagfornyelsen og Rammeplan for SFO.
- Aktiv365, i regi av Vestfold og Telemark idrettskrets, er et annet program vi deltar i. Dette er en aktivitetslederutdanning for barne- og ungdomsskoleelever. Fra vår skole deltar elever på 6 og 7.trinn. Disse leder etter ferdig kursing ulike aktiviteter for de resterende elevene ved skolen i friminutt, og i faget fysisk aktivitet. Hovedmålet er å øke fysisk aktivitet i skolehverdagen. Tidlig erfaring med aktivitetslederrollen gir også gode forutsetninger for at barn- og unge kan utvikle denne kompetansen videre i lokale idrettslag.
- Tørdal skule har også inngått en avtale med Grenland Friluftsråd om programmet «Læring i friluft». Læring i friluft er Friluftsrådenes tiltak for å bidra til mer og bedre uteaktivitet i barnehage, grunnskole og SFO med utgangspunkt i vår frilufts kompetanse. Gjennom dette programmet håper vi at elevene blir mer fysisk aktive, at de blir mer kjent i lokal natur, og de får en større forståelse av samspillet mellom natur og menneske

6.4.5 Heirekshaug barnehage

Kort om barnehagen

Heirekshaug barnehage hadde ca. 100 barn (gjennomsnittlig) i 2023 fordelt på blanda grupper; 4-5 åringene og 3 aldershomogene grupper.

Heirekshaug barnehage har 35 ansatte fordelt på totalt 29,1 årsverk.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

Heirekshaug barnehage ligger i nærhet til skog, idrettsbane, skiløype og har Drangedal Bygdetun som nærmeste nabo. Barnehagen legger stor vekt på å skape hverdager for barna der trygghet, fellesskap, omsorg og læring står sentralt. De voksne er tydelige og nærværende, og er opptatt av å ha gode relasjoner med barna.

Heirekshaug barnehage har særlig fokus på et «trygt og godt barnehagemiljø der lek, inkludering og *Rommet som den 3. pedagog* er viktige elementer sammen med *lekekloke* voksne. Dette sammenfaller meget godt med innholdet i Læringsmiljøprosjektet i regi av Utdanningsdirektoratet og Læringsmiljøsentret.

Personalsituasjonen har også dette året gitt utfordringer og det har vært utfordrende å gjennomføre aktivitetene i (Læringsmiljøprosjektet) Re-komp og Ko-løftet i så stor grad som barnehagen ønsker. Barnehagen har likevel oppnådd et meget godt, samlet og helhetlig fokus hvor de ansatte gjennomfører kommunens målsettinger under de rådende forutsetninger.

Barnehagen har i tillegg også deltatt i tverrfaglige forum som BTI (Bedre tverrfaglig/tidlig innsats), FFB (FagForum for Barnehagene), samarbeidet om overgang fra barnehage til skole, prosjekt *Kvalitetsstyring og interkontroll*, samt i Regional ordning for kompetanseutvikling (ReKomp) i samarbeid med Statsforvalteren og USN.

Heirekshaug barnehage disponerer tre bygg og bruker nå alle. Barnehagen lå tett opp mot bemanningsnormen gjennom 2023 og dette utfordrer kapasitet til ytterligere løpende inntak av barn selv om det er plass i forhold til arealkrav.

6.4.6 Kroken barnehage

Kort om barnehagen

Kroken barnehage ligger fint plassert innenfor Kroken skole og SFO i ett nytt og flott bygg. Vi er en fire avdelings barnehage med aldersblanda grupper 1-2 1/2 år og 2 1/2 -6 år.

Vi hadde 58/63 barn og 18,4 årsverk vårhalvåret og 15,6 årsverk høsthalvåret.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

Barnehagen har også gjennom 2023 fortsatt sitt arbeid på å skape et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer trivsel, vennskap og lek. Målet har vært at alle barn skal trives og føle tilhørighet i barnehagen og at de skal ha en rik barnehagehverdag med fokus på leken og lekens betydning for barns utvikling.

Å leke er kjerneoppgaven i barnehagen. Gjennom den sosiale leken dannes vennskap og gode relasjoner på tvers av alder, språk og kulturelle bakgrunn. I dette leke-fellesskap legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse. De voksne skal være tydelige og nærværende (autoritative), og alle

skal ha en grunnholdning som bygger på respekt og likeverd, lojalitet og raushet. Vi bruker arbeidsverktøy som observasjon, refleksjon, veiledning og relasjonskartlegging for å sikre oss at alle barn inkluderes i barnegruppene og at de voksne opprettholder balansen mellom den gode varme relasjonen og krav og grensesetting. De voksne har fått tilegnet seg god kunnskap, dette gjennom lærende møter og refleksjon, om lek, lekestrategier, voksenrollen (jobber mot den autoritative voksne), barnehagens psykososiale barnehagemiljø og de voksne engasjement i barns lek. I Kroken barnehage har vi voksne som etablerer varme, trygge og gode miljøer som holdes ved like over tid.

Vi har klart å flette temaene; lekeklok barnehage, rommet som den tredje pedagog, den autoritative voksne og et trygt og godt barnehagemiljø sammen på en god måte. Gjennom leken og voksnes deltagelse i barns lek har vi sett sammenhengen mellom alle disse temaene og hvordan jobbe for å skape et godt og trygt læringsmiljø som forbygger og stopper mobbing og andre krenkelser i barnehagen.

Vikarsituasjonen har dette barnehageåret også gitt noen utfordringer for arbeidet vi har gjennom året, men barnehagen har oppnådd et godt, samlet og helhetlig fokus hvor de ansatte gjennomfører kommunens målsettinger.

Barnehagen har i tillegg også deltatt i FFB (FagForum for barnehagene), prosjektet Kvalitetsstyring og internkontroll, oppstart på kompetanseløftet, samt i Regional ordning for kompetanseutvikling (ReKomp). Barnehagen har fysiske rammer for å kunne ta inn flere barn enn antall barn i barnehagen pr.31.desember 2023, og fra januar 2024 har vi økt bemanningen vår med tre nye ansatte slik at alle barn som søkte barnehageplass våren 2024 fikk dette.

6.4.7 Tørdal barnehage

Kort om barnehagen

Tørdal barnehage har 13 barn, som utgjør til sammen 17 plasser. Det ventes også barn gjennom våren 2024. Barnehagen er organisert som en avdeling men med delte grupper innad på avdelingen for å dekke behovene til de ulike aldersgruppene.

Til sammen var det 5 ansatte fordelt på 4,2 årsverk i Tørdal barnehage i 2023.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

Barnehagen har hatt endring i personalgruppa og på strukturen innad i barnehagen høsten 2023. Barnehagen har nå to barnehagelærere og en pedagogisk leder. Dette håper vi kan bidra til tettere kontakt med foresatte og barnehagen/barnehagelærerne i hverdagen. Styrer har også blitt ferdig med videreutdanningen dette året og har nå formell styrerutdanning.

Arbeidet med Læringsmiljøprosjektet har fortsatt i 2023 og vi arbeider med å implementere standardene for barnehagene i kommunen. Vi ser at arbeidet gir oss gode redskaper til å jobbe forebyggende i hverdagen og at vi fortsetter videre med det gode arbeidet som er gjort i prosjektperioden.

Foreldreundersøkelsen viser også fortsatt at foresatte er fornøyd med barnas barnehagemiljø og da spesielt trivsel og vennskap. Tørdal barnehage har jobbet med svarene på undersøkelsen fra 2022 og resultatet for 2023 er økning på de fleste punkter i undersøkelsen, dette er vi veldig fornøyd med.

Nå trenger man å sette inn tiltak på utemiljøet da dette scorer lavt. Denne prosessen skal foresatte involveres i.

Barnehagen har – sammen med de andre to kommunale barnehagene - i tillegg også deltatt i tverrfaglige forum som BTI (Bedre tverrfaglig/tidlig innsats), FFB (FagForum for Barnehagene), samarbeidet om overgang fra barnehage til skole, prosjekt Kvalitetsstyring og interkontroll, samt i Regional ordning for kompetanseutvikling (ReKomp) i samarbeid med Statsforvalteren og USN.

6.4.8 Voksenopplæringen

Kort om voksenopplæringen

Voksenopplæringa hadde til sammen 71 elever i 2023. Vi hadde en stor økning i antall elever og lærere på grunn av stor økning i antall flyktninger og innvandrere. Voksenopplæringen i Drangedal har elever fra Ukraina, Syria, Kongo, Sudan, Thailand, Vietnam, Filippinene, Nederland og Mexico.

Voksenopplæringa har 1 rektor og 7 lærere fordelt på 6,7 årsverk.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

Våren 2023 avsluttet vi en forsøksordning med grunnskole for voksne med fagene norsk, samfunnskunnskap, naturfag engelsk og matematikk. Evalueringen viste at dette hadde vært svært vellykket. Gjennomsnittlig 15 elever deltok. Mange av disse er nå elever på videregående skoler.

Elevgruppene på voksenopplæringen får undervisning i norsk og samfunnskunnskap. Flyktninger fra andre land enn Ukraina får også et 25 timers-tilbud i temaet *livsmestring*. Hovedmålet for alle våre elever er å bli godt integrert i det norske samfunnet, og at de etter endt skolegang hos oss enten går ut i arbeid eller videre utdanning.

På grunn av økning i antall elever har vi i tillegg til økte utgifter til læremidler også måttet øke lærerressursene i 2023. Statstilskudd fra IMDI som tilfaller kommunen ved bosetting av flyktninger er derfor svært viktig for vår virksomhet. Ved budsjettprosesser er det vanskelig å estimere treffsikkert siden kommunen får tilskudd avhengig av hvor mange voksne flyktninger som kommer til kommunen. Vi klarte i 2023 å oppnå overskudd i regnskapet.

Voksenopplæringa har gode resultater på norskprøver, samfunnskunnskapsprøver og statsborgerprøver.

Voksenopplæringen har noen særskilte utfordringer rundt mangfoldet i elevgruppen. Flere av elevene har liten eller ingen skolebakgrunn. Noen kan også ha traumer på grunn av opplevelser i sitt hjemland. Mange av elevene i 2023 (særlig fra Ukraina) har svært høy utdannelse. Dette krever blant annet tilpassinger og nivå-delning i undervisningen.

Høsten 2023 gjennomførte vi på forespørsel fra IMDI en brukerundersøkelse for deltakere i introduksjonsprogrammet. (VO har ennå ikke fått resultatene.)

6.4.9 Kulturskolen

Kort om kulturskolen

Alle kommuner er i henhold til Opplæringsloven §13-6 pliktig til å ha et musikk- og kulturskoletilbud. Ved oppstart i august var det 61 elever ved kulturskolen. Ved utgangen av høstsemesteret (desember) hadde kulturskolen 67 elever.

Kulturskolen hadde følgende undervisningstilbud i 2023: Visuell Kunst, Band, Samspill, Gitar, Vokal, Trommer, Perkusjon, Piano, Keyboard, Bassgitar og Kveding. Det ble også gitt ukentlige musikktilbud til elever med spesielle behov. Kulturskolen har også hovedansvaret for Den kulturelle skolesekken (DKS), Ung Kultur Møtes (UKM) og Drømmestipendet.

De ansatte er fordelt på 2,2 årsverk.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

2023 ble et år med mye aktivitet på kulturskolen. Det ble gjennomført elevkonserter, offentlige opptredener, kunstutstillinger og samarbeidsprosjekter på tvers av de ulike fagtilbudene.

Høsten 2023 inviterte kulturskolen alle elevene og lærerne på Voksenopplæringen til en informasjonsdag i Tokestua. Her fikk elevene oppleve musikkinnslag med elever fra kulturskolen, og det ble gitt informasjon om undervisningstilbudene ved kulturskolen.

Hvert år gjennomfører kulturskolen også skolebesøk. Her får elevene ved Kroken skole, Tørdal skole og Drangedal 10-årige skole informasjon om kulturskolen, og de får møte kulturskolens lærere. I forbindelse med skolebesøkene arrangeres det og «minikonserter» med kulturskolen elever og lærere.

I 2023 ble det også gjennomført flere lokale DKS prosjekter. Bl.a. et prosjekt med utgangspunkt i lokal musikktradisjon og lokal kulturarv. Prosjektet het «Lokal Folkemusikktradisjon», og ble gjennomført på Bygdetunet. Prosjektet var for alle elevene på 7.trinn. Vokalist Anne Gravir Klykken og gitarist Jon Solberg bidro med konserter med utgangspunkt i den lokale musikktradisjonen, og guider fra Bygdetunet hadde en omvisning med elevene. I tillegg ble det gjennomført «gammeldagse leker» som hestekokasting m.m. Elevene ble delt inn i grupper på tvers av skolene.

Høsten 2023 ble det også gjennomført et helt nytt DKS-prosjekt for alle barnehagene i kommunen. Dette prosjektet heter «Dyrenes Karneval», og var en forestilling med operasanger Jakob Zethner og skuespiller Henrik Bøe Larsen.

DKS prosjektene Kirkevandring (kirkehistorie, kirkekunst og kirkemusikk) ble også gjennomført i vårsemesteret. Prosjektet var for alle elevene på 8.trinn.

Det ble dessverre ikke gjennomført UKM i 2023. Mange av landets kommuner har også hatt utfordringer med å rekruttere til UKM.

Kulturskolen er en viktig bidragsyter i forhold til:

- Integreringsarbeid
- Forebyggende arbeid i forhold til mobbing, rus m.m.
- Gir meningsfulle aktiviteter i en vanskelig tid med mye usikkerhet for de unge
- En sosial møteplass for barn og ungdom
- Tilpassede tilbud til barn og ungdom med spesielle behov
- Gir meningsfulle tilbud til unge mennesker i en vanskelig livssituasjon
- Livsmestring. Mange barn og unge i Drangedal har ikke andre mestringsarenaer
- Gjør kommunen til et attraktivt bosted for småbarnsfamilier

Heller ikke i 2023 ble det plass til alle som søkte plass ved kulturskolen. Pr. mai 2023 var det 12 søkere på venteliste. I desember 2023 var det 8 elever på venteliste til vokalundervisning, 3 elever på Visuell Kunst og 1 elev på venteliste til pianoundervisningen.

6.4.10 Flyktningetjenesten

Kort om Flyktningetjenesten

Flyktningetjenesten startet året 2023 med 376% stillingshjelm, 250% av disse er faste. Med bakgrunn i økt bosetting pga krigen i Ukraina og store ankomster av flyktninger til Norge, økte ressursbruken med 100% midlertidig stilling fra august.

Flyktningetjenesten organiserer bosetting av flyktninger i kommunen, og koordinerer tjenester som flyktningene har behov i bosettingsfasen. Videre gir flyktningetjenesten annen individuell oppfølging og veiledning; flyktningenes oppfølgingsbehov er individuelle og varierende.

Flyktninger som bosettes har samme rettigheter som «alle andre», og mange andre tjenesteområder i kommunen må bidra inn mot gruppen. For å gi bosatte flyktninger god og forsvarlig oppfølging i kommunen, er det derfor viktig for flyktningetjenesten å samarbeide godt med andre kommunale tjenester, bl.a gjennom deltakelse i tverrfaglige møter. I bosettingsfasen er det særlig oppmerksomhet på å ivareta flyktningenes behov for gjenoppretting av en mest mulig normal hverdag. Videre er det viktig å få på plass økonomiske støtteordninger, gi tilbud om helseoppfølging samt legge til rette for rask oppstart på skole, og i barnehage når det er mulig.

Viktige resultater/tiltak og særlige utfordringer i 2023

Bosetting av flyktninger krever tett samarbeid med andre tjenesteområder i kommunen, eksempelvis deler av helsesektoren, men også internt i sektoren som samarbeid med barnehager og skoler. Flyktningetjenesten samarbeider også tett med voksenopplæringen og NAV vedr deltakere på introduksjonsprogrammet.

Flyktningetjenesten har ansvar for tildeling og oppfølging av deltakere på introduksjonsprogram, jfr Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid. Formålet med loven er at innvandrere

tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Introduksjonsprogrammet skal forberede flyktninger til deltakelse i norsk arbeids- og samfunnsliv, og kan bl.a bestå av norskopplæring, arbeidsrettede tiltak, karriereveiledning, samfunnskunnskap, livsmestring, foreldreveiledning mm. Målet er at deltakere skal komme ut i arbeid eller utdanning etter endt program. For å nå målene om at deltakere skal komme ut i arbeid eller utdanning etter endt program, er det viktig med et godt samarbeid mellom flyktningetjenesten, voksenopplæringa og NAV.

Med bakgrunn i de høye flyktningeankomstene fra Ukraina, er det vedtatt midlertidig regler i integreringsloven for personer med kollektiv beskyttelse. Flyktninger mellom 18-55 år med kollektiv beskyttelse, dvs. de ukrainske flyktningene, har rett til deltakelse på introduksjonsprogram, mens andre flyktninger i hovedsak har rett og plikt til deltakelse på introduksjonsprogram. Det har vært stort fokus på arbeidsretting av introduksjonsprogrammet for de med kollektiv beskyttelse, og det er en forventning fra sentrale myndigheter om at gruppen skal ha rask overgang til arbeid. De midlertidige reglene har blitt videreført og endret underveis, med bl.a en dreining mot mer arbeidsretting av introduksjonsprogrammet.

Med bakgrunn i høye bosettingstall de siste par årene, har det vært behov for en gjennomgang av de ulike kommunale tjenestene som møter flyktningene. Høsten 2023 ble det derfor satt ned en tverrfaglig arbeidsgruppe *med deltakere fra NAV, voksenopplæringa og flyktningetjenesten*, som skulle kartlegge de ulike sektorenes arbeidsoppgaver og ansvarsområder knyttet til bosetting og oppfølging av flyktninger, samt foreslå tiltak som kan gjøre arbeidet enklere, mer samordnet og forutsigbart. Gruppa skulle også vurdere tiltak som kan gi kommunen bedre tilgang på boliger. Dette arbeidet startet i november 2023 og var ved årsslutt ikke avsluttet.

Flyktningetjenesten deltar i tillegg i en *arbeidsinkluderingsgruppe* med bl.a NAV, DRIV og næringsforeningen, der man jobber sammen om å finne muligheter og tiltak for å hjelpe flyktninger ut i jobb.

Voksenopplæringa tilbyr norskopplæring, samfunnskunnskap og livsmestring til deltakere på introduksjonsprogram, og NAV en viktig aktør for å nå målet om økonomisk selvstendighet. Flyktningetjenesten har en samarbeidsavtale med NAV der det overordnede målet er å sikre en klar ansvarsfordeling mellom partene for å bidra til et effektivt og målrettet introduksjonsprogram for den enkelte deltaker. Avtalen beskriver bl.a flyktningetjenestens ansvar og forpliktelser, NAV kontorets rolle, samarbeidsformer og samhandlingsområder felles mål og resultatkrav. Avtalen gjennomgås og revideres årlig av leder ved NAV og leder ved flyktningetjenesten.

Ihht til vedtak om bosetting av 50 flyktninger, pluss evt. familiejenforente, organiserte flyktningetjenesten bosetting av 52 flyktninger i 2023. Samtlige var fra Ukraina, 14 var under 18 år.

I løpet av året deltok 61 personer på introduksjonsprogram. 15 av disse avsluttet programmet i 2023.

6.4.11 Kulturavdelingen

Kort om Kulturavdelingen

Kultursjef i 100% stilling har hovedansvaret for kulturavdelingen. Kulturavdelingens oppgaver er blant annet å hjelpe, stimulere og synliggjøre muligheter for det frivillige kulturlivet i Drangedal, men også igangsette aktiviteter for ulike målgrupper. Kultursjef innehar i tillegg rollen som SLT-koordinator og barnetalsperson i tillegg til å bidra inn i arbeidsgruppen knyttet til Visit Gautefall.

Kulturavdelingen består av følgende avdelinger: kulturkontor, bibliotek, idrettshall, Tokestua og ungdomsklubb.

Tokestua har 1,39 årsverk fordelt på 5 ansatte. Biblioteket har 1 årsverk og Ungdomsklubben har 0,5 årsverk fordelt på 2 ansatte.

Viktige resultater/tiltak i 2023

I 2023 laget kommunen gratis ferieaktiviteter for barn og unge både som sommer-, vinter- og høstferietilbud. Disse tilbudene ble muliggjort gjennom midler søkt på til Bufdir. Flere kommunale tjenester bidro til gjennomføring, og mange hyggelige tilbakemeldinger ble mottatt for oppleggene.

Drangedalsdagen ble arrangert på Drangedal bygdetun lørdag 17.juni. Arrangementet er et samarbeidsarrangement. Kulturprisen ble delt ut til Knarren løypelag. Sparebankprisen ble delt ut til Drangedal Røde Kors.

Midlertidig ungdomsklubb har vært i Røde Kors-huset, der bevilgning til to midlertidige stillinger på til sammen 50% gjorde at vi hadde tilbud for ungdom tre kvelder hver uke, også hele sommerferien. I desember 2023 fikk vi et vedtak som sikrer igangsetting av arbeidet for en ny møteplass for ungdom og andre, samlokalisert med biblioteket (Smilehullet).

Biblioteket

Drangedal bibliotek hadde i 2023 en ansatt i 1 årsverk. Drangedal bibliotek skal ha som oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Biblioteket skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.

I 2023 har biblioteket lånt ut 25 260 fysiske dokumenter.

År	Antall: <i>Utlån av fysiske dokumenter</i>
2020	17 255
2021	18 131
2022	19 263
2023	25 260

Utlånet av elektroniske medier var på 472 (267 i 2022, men her har vi ikke et reelt sammenligningsgrunnlag siden systemet tidligere har telt en del dubletter).

14 789 besøkende var i bibliotekets lokaler i 2023, og dette er en positiv oppgang fra 2022 da antall besøkende var 12 918 i 2022.

Tokestua

I 2023 var det 13 arrangementer med betalende publikum i Tokestua. Blant disse kan vi trekke frem barneshow med Bare Egil, konsert med Paal Flaata, ungdomskonsert med Byting, foredrag med Abid Raja, 80 års fest for Sputnik (se bildet) og den tradisjonelle jammen.

Tokestua hadde 48 ordinære kinovisninger i 2023. I høstferien ble det arrangert utekino for barn på Bygdetunet. I vinterferien kunne vi tilby gratiskino for barn, ungdom og eldre. 1400 publikummere besøkte ordinære visninger. Etter ønske fra noen publikummere prøvde vi å ha lørdag som fast kinodag i en periode – dette fungerte ikke så bra og vi gikk tilbake til søndag som kinodag.

Drangedal idrettshall

Daglig leder for Tokestua administrerer utleie av hallen på kveldstid og i helger, skolen administrerer bruk i skoletida. Det er vaktmester og teknisk avdeling som besørger vedlikehold og oppgraderinger av hallen. Brukere av hallen er ansvarlige for nødvendig utstyr til egen aktivitet.

Drangedal idrettshall brukes av skolen på dagtid og leies ut til trening og aktiviteter på kveldstid og i helger. Brukere av hallen på kveldstid og helger er Drangedal fotball, turngruppa, volleyballgruppa og åpen hall for ungdom. Hallen kan deles i tre ulike seksjoner og kan derfor brukes av ulike grupper samtidig. Aktiviteter for barn (under 18 år) er gratis.

I 2023 har Drangedal IL tatt over ansvaret for fordeling av treningstider mellom de ulike idrettslagene. Det ser ut til at dette fungerer bra og at det da blir lettere å utnytte mest mulig ledig kapasitet i hallen. Det er gledelig med et stort aktivitetsnivå, særlig i barnefotball, noe som medfører at hallen stort sett er opptatt på kveldstid.

Andre tiltak/oppgaver kulturavdelingen ivaretok i 2023

- Ordningen Trygt hjem for en 50-lapp.
- Strømsstøtte til lag og foreninger.
- Det ble gitt tilsagn og utbetaling av aktivitetstilskudd. Aktivitetstilskuddsordninger viser at det er mange små og store arrangement og aktiviteter, særlig for barn og unge, men det søkes også for tilskudd til den mer eldre garde.
- Julegrantenning og julemarked på Drangedal bygdetun
- Kulturminneplanen ble ferdig utarbeidet og vedtatt
- Deltakelse i småkommunenettverk

- Kultursjefen har også rollen som kommunens SLT-koordinator (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak) og dette medfører en sekretærfunksjon i Politirådet. Etter anbefaling fra andre kommuner opprettet vi en ressursgruppe knyttet til SLT-arbeidet. Ressursgruppen består av deltagere fra flyktningetjenesten, barnevern, politi, rus og psykisk helse, miljøterapeut, helsesykepleier og rektorer fra kommunes skoler. Intensjonen med en ressursgruppe er at vi sammen skal lage gode forebyggende tiltak, og at vi sammen skal få bedre oversikt over hva som skjer i barn- og ungdomsgruppene, og slik kan ha muligheten til å agere raskere og tverrfaglig. I juni 2023 ble det arrangert egen 10-klassedag som et SLT-arrangement.

6.5 Drangedal sammenlignet med andre (KOSTRA – noen like parametere andre ulike)

Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (prosent)	83,3	74,4	88,2	83,4	88,8
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	92,0	87,4	93,9	90,7	94,0
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (prosent)	98,1	97,2	97,3	95,5	97,3
Antall barn korrigert per årsverk til grunn-bemanning, alle bhg (antall)	5,1	5,4	5,7	5,3	5,7

Tabellen viser utvalgte nøkkeltal fra KOSTRA

(*) KOSTRAgr.4: Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter

Andel barn i barnehage i forhold til innbyggere har gått ned fra 2022 til 2023. En mulig forklaring ligger i bosetting av flyktninger fra Ukraina. Det tar noe tid fra ankomst og bosetting i Drangedal til de får plass og begynner i barnehagen.

Nøkkeltall grunnskole	Drangedal 2022	Drangedal 2023	KOSTRA gr.4 (*)	Vestfold og Telemark	Landet uten Oslo
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	10,3	9,1	9,9	8,0	8,1
Gruppestørrelse 2 (antall) gir en indikasjon på lærer-tetthet i ordinær underv.	11,7	15,7	13,9	16,4	15,6
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	43,9	38,5	41,6	41,5	42,2

Tabellen viser utvalgte nøkkeltal fra KOSTRA

(*) KOSTRAgr.4: Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter

Vi har hatt en nedgang når det gjelder antall elever som mottar spesialundervisning. Vi ligger fremdeles over fylkets nivå og landet uten Oslo, men er under snittet i KOSTRA gr.4. PPT får mange fremdeles mange tilmeldinger, men vi ser en positiv tendensutvikling fra 2022 til 2023.

Lærertetthet i Drangedal på 15,7 ligger over kommunene i KOSTRAgr.4 med gjennomsnittlig 13,9 elever pr. lærer. Vi ligger under Vestfold og Telemark med gjennomsnittlig 16,4 elever pr. lærer, men vi ligger tilnærmet likt med landet uten Oslo.

Drangedal kommune ligger i 2023 under de andre på gjennomsnittlig grunnskolepoeng. Tallene fra 2021 og 2022 vektlegges mindre betydning da skriftlig eksamen ble avlyst grunnet pandemi-situasjonen. Både KOSTRA gr.4, Landet uten Oslo og Vestfold og Telemark har nedgang i gjennomsnittlig grunnskolepoeng fra 2022 til 2023.

Nøkkeltall kultur	Drangedal 2022	Drangedal 2023	KOSTRA gr.4 (*)	Vestfold og Telemark	Landet uten Oslo
Bibliotek: Utlån per innbygger (antall)	2,7	3,2	3,3	2,6	2,3
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	13,6	13,3	19,3	11,1	13,2
Besøk per kinoforestilling (antall) ¹	24,3	27,6	19,5	15,7	21,9

Tabellen viser utvalgte nøkkeltal fra KOSTRA

(*) KOSTRAgr.4: Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter

Det som kan være verdt å merke seg er at vi har et markert høyere antall besøkende til kino pr. forestilling enn andre sammenligningsgrupper, og vi har også gått opp på utlån fra biblioteket per innbygger. Her ligger vi også godt an sammenlignet med andre.

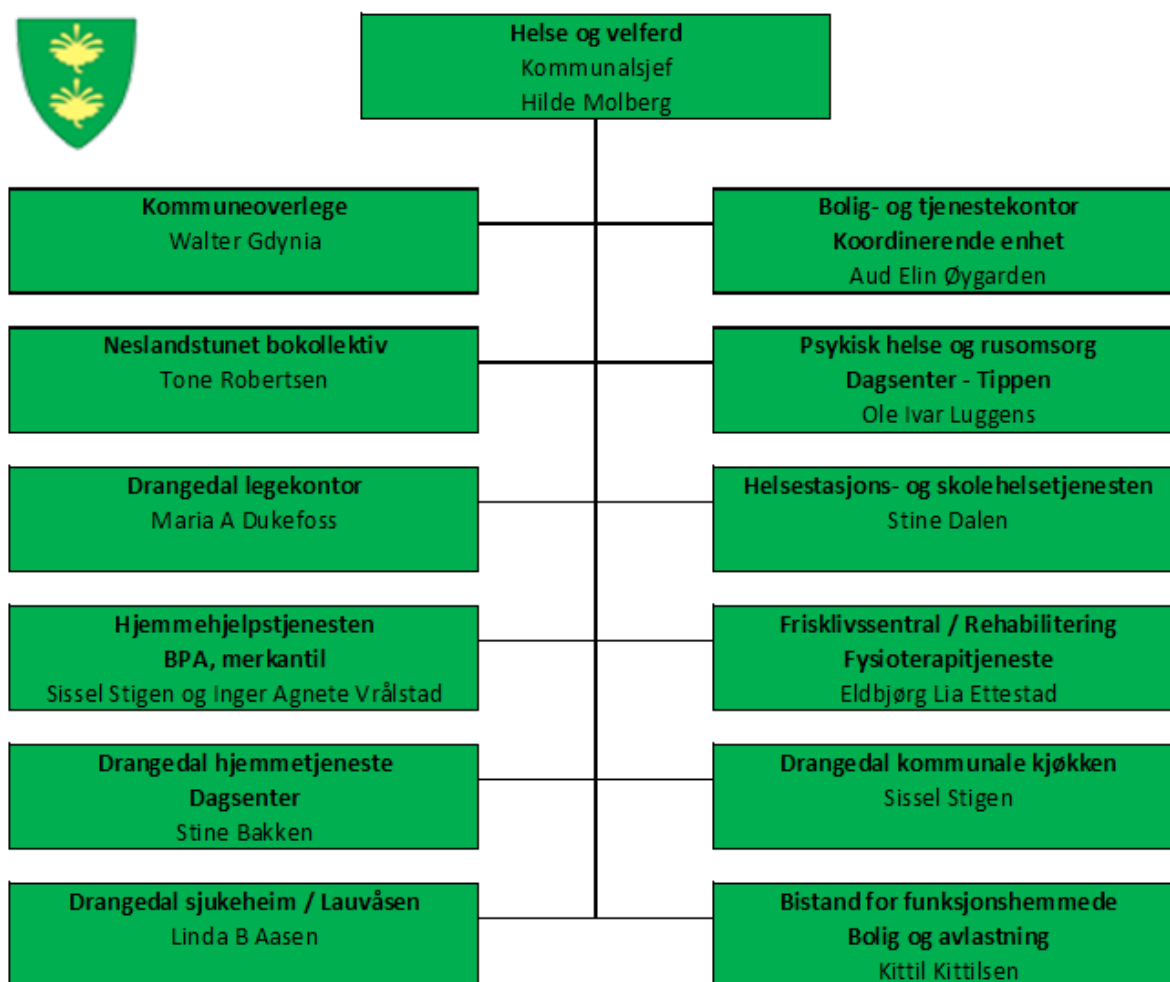
7.0 Helse og velferd, sektor 300

7.1 Beskrivelse av sektoren

Sektor for helse og velferd har ansvar for:

- Barnevern, inkludert enslige mindreårige flyktninger fra januar 2016
- Tjenestekontoret
- Helse/rehabilitering
- Pleie og omsorg
- Psykisk helse og rusomsorg
- Mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Drangedal kommunale kjøkken

Sektoren har 200 ansatte fordelt på 132,7 årsverk i bemanningsplanen. Tjenestene er per desember 2023 organisert slik:

Endringer i 2023:

Linda Bakken Aasen overtok som leder for Drangedal Sjukeheim fra 1. august, da tidligere leder Kari Aasen gikk av med pensjon. Kittil Kittilsen overtok etter Linda Bakken Aasen som ny leder for Myrveien bofellesskap fra 1. august.

Inger Odden gikk av med pensjon 1. september. Sissel Stigen overtok som leder for hjemmehjelps- og BPA-tjenesten, mens merkantile oppgaver ble overtatt av Inger Agnete Reppen Vrålstad.

Eldbjørg Lia Ettestad fungerte som administrativ leder for helsestasjons- og skolehelsetjenesten fram til 1. september, da Stine Dalen gikk inn i lederstillingen.

7.2 Økonomi

Helse og velferd legger beslag på en stor del av kommunens samlede økonomiske ressurser.

Sektor	Sektornavn	Regnskap 2023	Rev.bud. 23	Avvik	Avvik i %	Bud.reg.	Oppr.budsjett
300	Helse og velferd	144 431	148 319	3 888	2,62 %	2 817	145 503

Tabellen viser hovedtallene fra driftsregnskapet for sektor 300 (1000 kr)

Samlet sett er det et positivt avvik på 2,62 % for regnskapet i 2023.

Det positive avviket, skyldes i hovedsak økte inntekter på refusjon for ressurskrevende tjenester, der både antall brukere og totalt timeantall har økt. Det er et vesentlig mindreforbruk på barneverntjenesten og ved tjenestekontoret.

Det vises for øvrig til merknadsfeltet i oversikten over alle budsjettansvarene i sektor.

Gjennom året er det god budsjettkontroll i sektor.

Ansvar	Ansvarsnavn	Regnskap 2023	Rev.budsjett	Avvik	Merknad
1311	Administrasjon	- 4 624 479	-3 316 004	-1 309 474	Merinntekter ressurskrevende tjenester, føres i sin helhet på ansvar 1311.
13111	Tjenestekontoret	7 241 600	7 895 238	-653 637	Reduserte utgifter støttekontakt mm. Har ikke fått utført alle tjenester. Retting av feilføring fra tidligere år, utgjør 300 000,- kroner av avviket.
1313	Andre tiltak	2 102 205	2 126 795	-24 589	
1323	Helsesøster/jordm.tjenest	2 961 489	2 951 392	10 096	
13311	Legekontoret	4 805 683	4 507 722	297 961	Økt utgift gjesteinnbyggere
13312	Legevakt	2 161 272	1 926 420	234 852	Generelt økt kostnadsnivå
13313	Kommunelege	695 888	726 736	-30 848	
1333	Fysioterapi	2 172 844	2 178 742	- 5 897	
13341	Psykiatrisk sykepleietjen	5 524 615	5 606 155	-81 539	
13342	Dagsenter	16 443	57 923	-41 479	

13361	Miljøretta helsevern	176 960	130 000	46 960	Budsjettjusteringer ikke foretatt de siste årene
1343	Edruskapsvern	-4 399	0	-4 399	
1350	Enslige mindreårige Flyktninger	748 930	507 079	241 850	Forlenget bistand i henhold til vedtak om ettervern
1351	Barnevern	12 098 282	12 836 900	-738 618	Noe reduserte utgifter lønn, fosterhjem og institusjon
13751	Myrveien Bofellesskap	20 531 880	20 401 129	123 806	Kjøp av Grønn omsorg
13752	Frisklivssentral	2 752 889	2 830 636	-77 747	
13755	Myrveien bofellesskap - avlastning	1 173 198	1 041 178	132 020	Feilført faktura.
13760	Fellesutgifter Sjukeheimen	-2 574 680	-1 438 477	-1 231 978	Økt inntekter langtidsopphold og utleie
13763	Drangedal Sjukeheim	235 020 181	25 600 718	-580 536	Redusert bemanning i perioder med lavt belegg
13772	Lauvåsen skjerma enhet	16 542 971	16 600 205	-57 234	
13773	Gudbrandsv. bofellesskap/hjemmehj.	502 771	290 548	212 222	Tilbakebetalt refusjoner til NAV
13774	Ressurskrevende tjenester/BPA	5 783 188	5 979 995	-196 806	Hatt noe vakanse i løpet av året
13775	Heimesjukepleien	25 130 230	25 144 636	-43 704	Er styrket i budsjettrevisjonen med kr. 5.695.000,- grunnet ekstraordinært behov. Dekkes delvis av refusjon for ressurskrevende tjenester
13776	Heimehjelp	1 481 576	1 697 806	-258 048	Har vært mindre behov for bruk av ekstrahjelp
13777	Neslandstunet Bokollektiv	8 344 959	8 213 885	131 074	For høy budsjettering av inntekt knyttet til tilskudd
13781	Drangedal kommunale kjøkken	3 955 314	3 821 959	17 457	Økte matvarepriser, dekkes delvis av merinntekt
	Sum sektor	144 431 086	148 319 324	3 888 238	

Årsmeldingen har de siste årene inneholdt en egen oversikt over utvikling i kostnadsnivået ved barneverntjenesten, og dette er også lagt inn i årets årsmelding. I og med at barnevernreformen ble igangsatt fra januar 2022, vil det være særlig viktig, å følge denne utviklingen tett, de nærmeste årene. Barneverntjenesten er ikke kommentert utover dette, omtalt i årets årsmelding. Dette med bakgrunn i at det nå leveres årlig kvalitetsmelding til kommunestyre fra barneverntjenesten. Denne meldingen gir grundig informasjon om barnevernets drift, utfordringer og utvikling.

ÅR	2019	2020	2021	2022	2023
Netto utgift	10,3 mill.	13,2 mill.	10,5 mill.	12,7 mill.	12,1 mill.

Tabellen viser utgifter til barnevern siste 5 år

7.3 Tjenesteproduksjonen – overordna for sektoren

Nedenfor vises tallene Drangedal kommune har rapportert til Helsedirektoratet (IPLOS) som viser omfang og utvikling når det gjelder den lovpålagte, individbaserte tjenesteytingen i sektor.

Brukere som har mottatt tjeneste - Antall per tjenestetype og år	2021	2022	2023	2021-2023
Tjenestetype	Brukere	Brukere	Brukere	Endring %
Totalt antall brukere	424	480	506	19,3 %
Helsetjenester i hjemmet	322	373	399	23,9 %
Praktisk bistand - daglige gjøremål	135	129	121	-10,4 %
Trygghetsalarm	96	113	114	18,8 %
Matombrining	94	93	92	-2,1 %
Bolig som kommunen disponerer for helse- og omsorgsformål	102	90	83	-18,6 %
Langtidsopphold i institusjon	56	60	60	7,1 %
Praktisk bistand - opplæring - daglige gjøremål	59	49	52	-11,9 %
Tidsbegrenset opphold - habilitering/rehabilitering	29	39	38	31,0 %
Støttekontakt	42	41	33	-21,4 %
Dagaktivitetstilbud	33	37	30	-9,1 %
Tidsbegrenset opphold - utredning/behandling	28	28	25	-10,7 %
Tidsbegrenset opphold - annet	36	27	23	-36,1 %
Lokaliseringsteknologi (GPS)	8	21	24	200,0 %
Avlastning utenfor institusjon	11	16	15	36,4 %
Avlastning i institusjon	11	13	9	-18,2 %
Digitalt tilsyn	7	12	8	14,3 %
Omsorgsstønad	8	8	9	12,5 %

Tabellen viser årlig innrapportering til Helsedirektoratet i IPLOS-registeret. Dette er vedtaksbasert tjenesteyting til enkeltbrukere.

Vi ser at veksten i samlet antall brukere fortsetter. Økningen er i stor grad knyttet til helsetjenester i hjemmet, antall trygghetsalarmer og økt bruk av lokaliseringsteknologi (GPS). Dette bekrefter at vi fremdeles holder stø kurs med tanke på utbredelse av trygghetsteknologi.

Prioriterte kvalitetsindikatorer hentet ut av kommunalt pasientregister (KPR) viser at Drangedal fremdeles har gjennomsnittlig langt bedre resultater enn landet, spesielt for brukere på langtidsopphold i institusjon.

Brukere på langtidsopphold - antall og andel per 31.12.	2021	2022	2023	Landet (2022)
Antall brukere langtidsopphold per 31.12	34	34	29	31872
Andel med legemiddelgjennomgang i perioden	100 %	82 %	76 %	56 %
Andel med alle funksjonsvariabler kartlagt i perioden	100 %	94 %	100 %	91 %
Andel med ernæringskartlegging i perioden	97 %	88 %		51 %

Tabellen viser utvikling i antall brukere på langtidsopphold på institusjon og noen ulike kartlegginger

Hjemmeboende brukere - antall og andel per 31.12.	2021	2022	2023	Landet (2022)
Antall brukere hjemmeboende per 31.12	293	329	338	282178
Andel med alle funksjonsvariabler kartlagt i perioden	75 %	82 %	79 %	62 %
Andel med kartlegging av opplysninger om bolig/hjemmesituasjon	100 %	100 %	100 %	90 %
Andel med registrering av individuell plan	84 %	97 %	99 %	76 %
Andel med ernæringskartlegging i perioden (helsetjenester i hjemmet)	45 %	34 %	37 %	16 %

Tabellen viser utvikling av noen parametere for hjemmeboende brukere

Oppfølging av prioriterte strategier og delmål fra budsjett 2023:

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud	
Delmål	Status
Ha oversikt og god budsjettkontroll -Mindre enn 1 % avvik regnskap i forhold til budsjett.	Rapporteringer er fulgt opp i henhold til ny internkontrollrutine. Det er et positivt avvik, på 2,62 %, for 2023
Benytte tilgjengelige tilskuddsordninger, som støtter opp under ønsket utviklingsarbeid	Rapporteringer og søknader er fulgt opp. Mottatt følgende tilskudd i 2023: -Kompetansetilskudd, kr. 375 000,- -Innovasjonstilskudd «Skrøpelige eldre», kr. 417 253,- -Styrking av skolehelsetjenesten, kr. 471 040,- kr -Kommunalt rusarbeid, gammel ordning, kr. 478 500,- -Kommunalt rusarbeid, ny ordning, kr. 1 200 000,-
75 % av sektorens ansatte har ønsket stillingsstørrelse -Reduksjon i andel ansatte med ufrivillig deltid ned til 25 %	85 % av sektorens ansatte har ønsket stillingsstørrelse -Andelen ansatte med ufrivillig deltid er redusert fra 22 % til 15 %.
Medarbeiderne opplever trivsel og mestring på arbeidsplassen. -Gjennomføre tiltak i oppfølgingsplanen etter medarbeiderundersøkelsen høst 2022	- Er fulgt opp i varierende grad i avdelingene
Sykefravær likt eller lavere enn 8,5 %	Sykefravær for sektor var 11,3 % i 2023.
Ha kartlagt behov for rammeøkninger i tråd med demografisk utvikling og behov. -Vurdering inn i økonomiplanperioden	Er meldt inn økte behov fra 2026.
Målrettet satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og en positiv samfunnsutvikling i kommunen	
Trygg oppvekst	
Delmål	Status
Følge opp barnevernreformen	Samarbeidsmøter gjennomført
Aktiv deltagelse i BTI	Helse følger opp sin deltagelse i BTI
Plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker	Plan politisk vedtatt september 2023
Sikre psykologkompetanse i kommunen	Ikke gjennomført
Utvide miljøterapeutstilling og funksjon til også å gjelde eldre ungdom, stilling overføres psykisk helse.	Stillingen er overført avdeling for psykisk helse og rusomsorg.

Aktive eldre i Drangedal	
Delmål	Status
Gjennomføre eldrereformen «Leve hele livet» i henhold til plan	Reformen ble avsluttet i 2023. Sluttrapport for reformen ble behandlet av kommunestyret 07.09.23
Utvikle Doktormyra i tråd med prinsippene for aldersvennlige lokalsamfunn	Prosjektarbeid pågår.
Innbyggerundersøkelse om framtidige boligønsker	Gjennomført januar/februar 2023.
Forsvarlige helse- og omsorgstjenester	
Delmål	Status
Implementere internkontrollprosjektet i daglig drift	Systematisk rapportering hjelper sektoren til å holde fokus.
ROS-analyser med tiltaksplan	Gjennomført i avdelingene.
Bli bedre på intern samhandling og koordinering	Behov for fortsatt fokus.
Nødvendig ivaretagelse av pårørende i alle aldre. -Implementere plan for pårørendestøtte i alle avdelinger	Gjennomført pårørendeskole høsten 2023 Fagdag september 2023 Handlingsplanen revideres årlig
Utviklingsprosjektet «sårbare eldre» videreføres - Sårbare eldre identifiseres og får rett hjelp til rett tid. - Systematisk oppfølging av innbyggere med demensdiagnose	Utviklingsprosjektet «skrøpelige eldre» gjennomført i henhold til plan. Til sammen 43 personer og deres pårørende er fulgt opp i tråd med Omsorgsprogrammene for skrøpelige eldre og personer med demenslidelse
Digitalisering - Følge opp og utnytte mulighetene i allerede etablerte fagsystemer. - Systematisk innføring av velferdsteknologi - Ta i bruk systemer for digital innbyggerdialog - Bygge kompetanse i egen organisasjon og avklare roller og ansvar for drift mellom faglinja og ITG.	- Tatt i bruk muligheter til å bruke fagsystemet som styringsdokument - Tatt i bruk digitale medisindispensere i hjemmesykepleien - Ikke tatt i bruk - Fortsatt utfordringer rundt rolleavklaring

Andre viktige resultater for sektor i 2023

- Årsresultat, mindreforbruk/merinntekt: 3 888 238,- kroner, tilsvarer 2,62 % positivt avvik
- Sykefravær 11,3 % - dessverre en enda dårligere utvikling enn i 2022.
- Andelen ansatte med ufrivillig deltid er redusert fra 22 % til 15 %.
- Har opprettholdt tilbud om koronavaksinering, i tråd med FHI sine anbefalinger.
- Kommunestyret har vedtatt en plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker i Drangedal kommune.
- Har arrangert kurs for pårørende til personer med demenslidelser for andre gang.
- Har arrangert samtalegrupper for pårørende til personer med demens, som oppfølging etter deltakelse på pårørendeskole.
- Vi har fortsatt med oppfølging av skrøpelige eldre og personer med demenslidelse i tråd med Omsorgsprogrammene, som er utarbeidet i utviklingsprosjektet «Skrøpelige eldre».
- Sikret rekruttering til skolehelsetjeneste og helsestasjon
- Skien kommune har avsluttet avtalen om leie av sykehjemsplasser
- Renoverings- og utbedringsarbeider gjennomført ved Drangedal kommunale kjøkken, uteplasser i avdeling Lauvåsen og på helsestasjonen

7.4 Tjenesteproduksjonen – rapport fra enhetene

7.4.1 Bolig- og tjenestekontoret

Kort om enheten

Bolig- og tjenestekontoret er en forvaltningsenhet som ivaretar saksbehandling og tildeling av helse- og omsorgstjenester. I tillegg er avdelingen sterkt involvert i den kommunale forvaltningen av boligsosiale tiltak; startlån, tilskudd, kommunal bolig og bostøtte.

Tjenestekontoret har funksjon som koordinerende enhet i kommunen. Bolig- og tjenestekontoret har en sentral rolle i sektorens forvaltning av de lovpålagte oppgavene, og blir «døra inn» til de ulike tjenestetilbudene. Søknader saksbehandles individuelt i tråd med vedtatte tjenestebeskrivelser, og herunder balansere behov, lov-krav og tilgjengelige ressurser.

Kontoret har en ramme på 3,8 årsverk, og opplever å ha en stabil bemanningssituasjon.

Tjenestekontoret har i mange år hatt systemansvar for fagprogrammet Visma Profil. Hovedansvaret for denne oppgaven overføres nå til konsulent i sektor. Det tilrettelegges for fakturering fra fagprogrammet samt rapportering til IPLOS/KPR, og dette følges tett som en del av saksbehandlingen fra tjenestekontoret.

Her er en oversikt på den sentrale tjenesteproduksjon i enheten:

	2019	2020	2021	2022	2023
Antall saker innvilget	482	494	491	544	455
Antall saker avslått	4	13	10	7	9
Antall saker avsluttet uten behandling	12	14	9	16	11
Totalt antall saker	498	521	510	567	475
Antall brukere innvilget	261	285	268	340	258
Antall brukere avslått	4	12	8	7	9
Antall brukere avsluttet uten behandling	12	14	8	16	11
Totalt antall brukere	270	292	279	349	269
Gj.snitt behandlingstid innvilget	11	14	12	10	13
Gj.snitt behandlingstid avslått	102	27	14	17	16
Gj.snitt behandlingstid avsluttet uten behandling	98	21	17	54	71
Gj.snitt behandlingstid	14	15	13	11	14

Tabellen viser utvikling av tjenesteproduksjonen gjennom enkeltvedtak siste 5 år

Vi har en nedgang i antall saker i 2023, dette henger hovedsakelig sammen med endret praksis etter opplæring med Statsforvalteren. Ut fra tidligere praksis ble alle pågående saker behandlet på nytt hvert andre år. Nå blir det opprettet nye saker ved endringer i behov.

Årstall	Startlån			Boligsosialt tilskudd		
	Beløp til utlån	Antall innvilget	Utbetalt	Beløp	Antall innvilget	Beløp utbetalt
2023	12 000 000 + 5 082 037	11	12 134 482	200 000	11	167 711
2022	12 000 000 + 929 000 (*)	12	7 902 927	200 000	10	174 872
2021	12 000 000 + 55 025	14	11 070 061	200 000	11	
2020	7 000 000	7		300 000	5	
2019	6 000 000	11				
2018	6 000 000	10				

Tabellen viser bruk av startlån siste 5 år

(*) ubrukt året før

Fra 2020 inngikk tilskuddsmidler i rammeoverføringen til kommunene.

Bostøttesøknader søkes primært digitalt, og saksbehandles videre av Boligkontoret før de avgjøres av Husbanken. Den kommunale saksbehandlingen ble i november 2023 overført til NAV.

Bostøtte	2019	2020	2021	2022	2023
Søknader	148	133	138	174	180
Utbetalinger	119	117	106	136	150

Tabellen viser utvikling i søknader om bostøtte siste 5 år

Kommunale boliger:

Per 31.12.23 disponerer kommunen 136 boliger til utleie. Antallet er noe redusert fra 2022, hovedsakelig grunnet to branner. Det er et stort press på kommunale utleieboliger, og det henger sammen med økt mottak av flyktninger i perioden. Det ble vedtatt i 2023 å selge ut to utleieboliger til etablerte leietakere i tråd med Husbankens mål om å gå «fra leie til eie».

Det er tre byggeprosjekter på gang;

- Gjenoppbygging av Stemmenveien 20 til to boenheter med to soverom
- Gjenoppbygging av Mjelkåsveien 16 til to boenheter med to soverom
- Tre omsorgsboliger: utvidelse av Neslandstunet bokollektiv fra 14 til 17 leiligheter.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- Bolig- og tjenestekontoret er sterkt involvert i oppfølging av Helse- og velferdsplan 2018-2027.
- Boligsosial handlingsplan 2015-2020 er fortsatt retningsgivende for våre boligsosiale tjenester. Det ble utarbeidet en rapport «Samordning av boligsosiale oppgaver» i 2022 med fokus på organisering, roller og ansvar, og det jobbes videre med en helhetlig boligforvaltning i kommunen.
- Ambulant boligteam og Boligforum har blitt tydelige, tverrfaglige samarbeids- og beslutningsfora for det boligsosiale arbeidet i kommunen.
- Enheten er ansvarlig for å rapportere inn antall voksne brukere med psykisk utviklingshemming, tilsvarende ca. kr 14,4 mill. for rammetildelingen i 2024.
- Enheten rapporterer på ressurskrevende tjenester for å sikre tilskudd til kommunen, tilsvarende kr 6,1 mill. i 2022 og estimert kr 9 mill. for 2023.
- Kommunen har hatt 47 overliggerdøgn på sykehuset i 2023.
- Tjenestekontoret hadde én klage til Statsforvalteren angående tildeling av tjenester i 2023. Statsforvalteren opphevet kommunens vedtak, og sendte saken tilbake, for ny behandling.

- Avdelingen er koordinerende enhet og ansvarlig for IP (individuell plan) og koordinator. Det har vært en satsning på denne oppgaven, og det er etablert et eget ressursteam som ivaretar informasjon og opplæring til ansatte. Barnekoordinator er en ny lovpålagt funksjon som inngår i ressursteamet.
- Tjenestekontoret opplever økt behov for tjenester til barn/unge, og spesielt avlastningstiltak. Det ble etablert en ny avlastningsleilighet i Myrveien bofellesskap for å imøtekomme nye behov
- Bolig- og Tjenestekontoret har etablert et tett samarbeid med det nyetablerte Eldreteamet som har blitt et fast medlem i vårt ukentlige, tverrfaglige samarbeidsforum.
- Det er fortsatt et stort behov for oppfølging innen psykisk helse. Dette blir nærmere belyst i egen politisk sak, om videre prioriteringer innenfor psykisk helse og rusomsorg, i løpet av 2024.

7.4.2 Drangedal sjukeheim/Lauvåsen

Kort om enheten

Sykehjemmet har 45 årsverk fordelt på 3 sykehjemsavdelinger og 1 avdeling for renhold og vaskeri. I tillegg er det 0,6 årsverk fordelt på to leger.

De somatiske avdelingene har en kompetanseprofil 50/50, høyskole/videregående. Avdeling Lauvåsen har mer kompetanse på miljøterapi inn mot pasienter med demenssykdom.

Høsten 2023 ble det satt av en gruppe som jobbet med oppstart av et dagtilbud for hjemmeboende demente, Dagbehandlingen, med oppstart januar 2024. I den forbindelse stengte vi i desember en fløy med 8 sengeplasser på sykehjemmet. Fra desember hadde sykehjemmet 24 plasser til rådighet. 6 plasser er forbeholdt pasienter på korttid. 14 plasser i avdeling Lauvåsen er forbeholdt pasienter med demenssykdom. Behovet for korttidsplasser har økt betraktelig. Årsaken til økningen er at pasienter med komplekse sykdomstilstander skrives raskere ut fra sykehuset, samt at rehabilitering skal ivaretas av kommunehelsetjenesten i mye større grad enn før. Det er mange som lever den siste delen av livet sitt på sykehjemmet og kompetansen på lindrende pleie er god.

Skien kommune har i flere år kjøpt 6 institusjonsplasser av Drangedal kommune i påvente av nytt sykehjem i Skien sentrum. Dette stod ferdig høsten 2023, og avtalen med Skien kommune ble avviklet i desember.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- Utleie av 6 institusjonsplasser til Skien kommune resulterte i merinntekter for kommunen.
- Ansatte fikk ytterligere økt stillingsprosenten sin grunnet årsturnus og uønsket deltid ble redusert.
- Utfordringer med stort sykefravær.
- Utfordringer med rekruttering av sykepleiekompetanse
- Krevende å rekruttere personell på natt. Har måttet benytte vikarbyrå i perioder.
- Renovert uteplass i avdeling Lauvåsen

Ny ute plass i Lauvåsen

Drangedal sjukeheim

7.4.3 Myrveien bofellesskap

Kort om enheten

Myrveien bofellesskap består av 15 leiligheter tilknyttet heldøgns personal og tjenester. 2 av disse leilighetene fungerer som avlastningsleiligheter. Det er 38 ansatte fordelt på ca. 25 årsverk.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- Høyt sykefravær har også i 2023 preget boligen. Sykefraværet i 2023 kom på ca. 14 %, noe lavere enn i 2022. En høy andel av fraværet er langtidssykemeldinger. Som følge av dette har det periodevis vært utfordrende å opprettholde en forsvarlig bemanning.
- Leder har fått som oppdrag å kartlegge sykefraværet nærmere for forsøke å redusere det til et mer akseptabelt nivå. Arbeidet er organisert som et prosjekt gjennom 2023/24. Arbeidet er godt i gang i samarbeid med NAV og HR-avdelingen i kommunen.
- Omtrent halve beboergruppa er eldre. Hos disse ser vi at somatiske tilstander øker og behovet for høyskolepersonell øker i tråd med dette. Et av punktene i handlingsplanen for 2022 var å øke kompetansen i boligen. Ved naturlige avganger skulle stillinger bli omgjort til høyskolestillinger. Dette har til dels blitt gjort, men målet videre er det samme; å øke høyskolestillinger og øke kompetansenivået.
- Hos den andre brukergruppa i boligen har vi mange unge mennesker, og på de to avlastningsleilighetene er det også unge mennesker som kommer i ukedagene og i helgene; noen kommer annenhver uke, andre hver 3. helg og hver 4. helg til avlastning. For disse har vi spesielle aktiviteter og turer som vi foretar sammen med dem.
- Vi har fokus på å øke kompetansen blant personalet.
 - ✓ 3 av personalet har hatt livredningskurs i vann
 - ✓ 7 av personalet har gjennomført «Mitt livs ABC-kurs»
 - ✓ 1 av personalet har avsluttet masterstudium i atferdsvitenskap.
 - ✓ 1 av de ansatte har gjennomført utdannelsen som helsefagarbeider
 - ✓ 1 av de ansatte har tatt fagskolen
 - ✓ Internundervisning en gang hver måned
 - ✓ Alle de ansatte kurses digitalt gjennom veilederen.no gjennom hele året
 - ✓ 1 av de ansatte har påbegynt sykepleieutdanningen

Nyrenovert avlastningsleilighet i Myrveien bofellesskap

7.4.4 Hjemmetjenesten

Kort om enheten

Hjemmetjenesten består av hjemmesykepleien og dagsenter for eldre.

Det er 35 ansatte fordelt på ca. 20 årsverk. Vi har kompetanseprofil på 40/60 høyskole/fagskole.

Hjemmesykepleien gir tjenester til ca. 100 hjemmeboende pasienter og har ca. 80 trygghetsalarmer som vi må rykke ut til dersom disse blir aktivert. På dagsenter for eldre er det 10 pasienter som har vedtak.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- Det har vært oppdrag i 2023 som hjemmesykepleien ikke har klart å løse med egne ressurser. Vi har derfor måtte benytte oss av bemanningsbyrå for å løse oppdrag.
- Vi har i 2023 gitt gode og forsvarlige helsetjenester til hjemmeboende pasienter. Det har også i 2023 vært behov for lindrende pleie og behandling av hjemmeboende pasienter i livets siste fase. Tjenesten er ikke fullt ut rigget for dette, blant annet fordi det ikke er sykepleier på natt. Innimellom klarer vi likevel å følge pasientene helt til livets slutt, men dette krever utstrakt planlegging og at nok sykepleiere kan stille opp ekstra i disse periodene.
- I slutten av 2023 gikk vi til innkjøp av *multidosedispensere* til ca. 10 % av vår pasientgruppe. Dette er en type velferdsteknologi som har vist seg å være positivt for pasienter og driften av hjemmesykepleien. Pasientene opplever større egenmestring og selvstendighet i hverdagen sin, og hjemmesykepleien sparer antall fysiske besøk betraktelig. Det fører til at vi har bedre tid hos andre pasienter som trenger oss.
- Vi hadde i starten av 2023 hatt stort arbeidspress på grunn av høy pågang av pasienter og deres komplekse behov for hjemmebaserte tjenester.
- Vi har totalt 8 biler som hjemmesykepleien disponerer. Av disse har vi to hybridbiler og en el-bil. Vi har godt samarbeid med bilverksted på teknisk etat, som bidrar til at vi følger opp at vi er en trafiksikker kommune.

7.4.4.1 Hjemmehjelp

Kort om enheten

I hjemmehjelpstjenesten er det 6 ansatte i totalt 2,7 årsverk.

Hjemmehjelp tildeles til de som helt eller delvis har utfordringer med å utføre nødvendig husarbeid selv. Opprettholdelse av brukerens egenmestring skal være sentral, noe som betyr at hjemmehjelperen ikke skal overta gjøremål som den enkelte bruker kan utføre selv.

Hjemmehjelpa utfører, etter vedtak fra tjenestekontoret, nødvendig renhold i de rom som til daglig er i bruk. Kommunen har lagt seg på en standard der rengjøring i hovedsak utføres hver 14. dag, der oppgaver som støvtørring, støvsuging, vask av bad, toalett og gulv, samt sengeskiift er prioritert.

Det kreves egenbetaling for tjenesten og denne blir beregnet ut ifra den samlede inntekt i husstanden.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- Førende politikk nå er at folk skal bo hjemme lengst mulig. Dette fører til at stadig flere får tjenesten hjemmehjelp. Per desember 2023 er det 96 brukere som har tjenesten hjemmehjelp og 38 brukere som får hjemmehjelp med veiledning.
- Utfordringene vi har i avdelingen er at det er vanskelig å rekruttere til jobben som hjemmehjelp og da blir vi sårbare ved ferie og sykdom hos de faste ansatte.

7.4.4.2 Personlig assistanse / Brukerstyrt assistanse / Prosjekt

Kort om enheten

Drangedal har flere enkeltpersoner som har slike tjenester, og da kan de bo i eget hjem og få hjelpen der av sitt eget personal. Dette gir den enkelte bruker et mer selvstendig liv.

BPA er for eksempel en alternativ organisering av praktisk og personlig hjelp til funksjonshemmede som har behov for hjelp i dagliglivet. Det er brukere under 67 år som kan søke om denne tjenesten.

Forutsetningen for BPA er at bruker selv (eller pårørende) kan være arbeidsledere for sine assistenter. Bruker må ha egeninnsikt og kunne definere sine egne behov, samt lære opp og veilede assistentene i hvordan hjelpen bør gis.

Dersom bruker ikke klarer/har evne til å organisere tjenesten, kan de få hjelp til dette. Omfanget av tjenesten bestemmes ut fra hva kommunen ville ha ytt gjennom de ordinære tjenestene som f.eks. heimesjukepleie, støttekontakt og heimehjelp.

7.4.5 Neslandstunet bokollektiv

Kort om enheten

Neslandstunet bokollektiv har 14 leiligheter fordelt på to avdelinger. Vi er 14 fast ansatte fordelt på ca. 9 årsverk.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

I 2023 har all åpen aktivitet på Neslandstunet bokollektiv blitt gjennomført som planlagt, bl.a. vaffeltreff og andakt. Det ble gjennomført en utendørskonsert i sommer og en konsert inne i september med Emil Solli Tangen, begge deler ble godt mottatt og besøkt av beboere og innbyggere i Kroken.

Vi hadde en fin sommer og fikk brukt bålpannen og uteområdet flittig. Det ble gåturer langs Neslandsvannet og bortover banen for de som ønsket det. Noen beboere hadde elektrisk kjøretøy og fikk seg litt lengre turer i nabolaget. Det har vært mange fine ettermiddager gjennom hele året med høytlesning og sang.

Neslandstunet bokollektiv fikk også i år gjennomført en felles tur i løpet av sommeren og turen gikk etter beboernes ønske til Brokelandsheia for handling og middag.

Mot slutten av 2023 ble det oppstart av utbyggingen på tre nye leiligheter og møterom for personale.

Gjennom 2023 har vi periodevis hatt utfordringer tilknyttet sykefravær og har fått knyttet til oss flere nye vikarer.

Utbygging av tre nye leiligheter på Neslandstunet, vinteren 2023/24

7.4.6 Helsestasjon/skolehelsetjeneste/EMF

Kort om enheten

Har hatt totalt 3,65 årsverk.

Fram til september besto avdelingen av to helsesykepleiere i 100 % samt en jordmor i 45 % stilling og helsestasjonslege i 20 %. En av helsesykepleierne går over i annen stilling fra mars 2024. Høsten 2023 ble det ansatt to sykepleiere i til sammen 1,8 årsverk, som begge har inngått avtale om etterutdanning som helsesykepleier. Dermed er bemanningsutfordringene i stor grad løst.

Det er i tillegg tilknyttet en fysioterapeut i 20 %. Helsestasjonen har også hatt en sykepleier i 40% og en lege i 20 %, tilknyttet arbeid med migrasjonshelse. Disse stillingene har vært finansiert med midler fra flyktningetjenesten.

Kommunen har hatt 37 fødsler, derav en tvillingfødsel. Disse har blitt fulgt opp av tjenesten i for- og etterkant.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- Arbeidet i fagsystemet CGM har blitt opplevd som krevende, grunnet tekniske utfordringer og dårlig supporttjeneste fra leverandør.
- Det stadig økende behovet for bistand av tolk har resultert i store kostnader.
- Antall elever som har gått til samtale med skolehelsetjenesten holder seg stabilt og vi har fulgt opp flere med faste samtaler gjennom hele året. Spesielt ungdomsgruppen har mye utfordringer med blant annet stress/press og søvnproblematikk. Vi ser også en del utfordringer knyttet til livsstil – fysisk helse, kosthold og rusmiddelbruk.
- De lovpålagte oppgavene, som vaksinerings, skolestartundersøkelse og individuell helsesamtale med helsesykepleier i 8.klasse har blitt gjennomført.
- Ifølge nasjonale retningslinjer skal nyfødte få besøk av jordmor innen 3 dager etter hjemkomst og av helsesykepleier 10 dager etter fødsel. I vår kommune har 26 av 38 barn fått hjemmebesøk av jordmor innen fristen.
- Alle nybakte familier fikk tilbud om hjemmebesøk fra helsesykepleier, og dette ble gjennomført hos 35 barn.
- Helsestasjonen 0-5 år har gjennomført konsultasjoner og vaksinasjoner etter retningslinjer fra helsedirektoratet.
- Helsesykepleierne har deltatt på de ulike samarbeidsarenaer, slik som BTI-forum, knutepunktgruppa, FFB (Fagforum for barnehagene), FFS (Fagforum for skolene) og psykososialt team på Drangedal 10-årige. Leder deltar på nettverket for ledende helsesykepleiere i Telemark. Samarbeidsmøte med tannlegene ble gjennomført og det ble signert ny samarbeidsavtale. De ble etablert nye samarbeidsrutiner med flyktningetjenesten som også er gjeldende i skolen.
- Drangedal 10-årige skole hadde 60 % tilstedeværelse fra helsesykepleier. Tørdal hadde 10 % fra januar til juni og 20 % fra september og ut året. Kroken har hatt 20 % på våren, men dette ble redusert til 10 % på høsten. Det var også redusert tilstedeværelse på Drangedal 10-årige skole på våren grunnet videreutdanning.
- Skolehelsetjenesten hadde ikke bemanning fra august til midten av september i påvente av at ny sykepleier i tjenesten kom på plass.
- Vi har tilbudt helseundersøkelse av alle flyktninger som har kommet til vår kommune i 2023. Det kom totalt 55 flyktninger til kommunen dette året, alle fra Ukraina. Det var 1 som takket nei til helseundersøkelse.
- Ved høstens vaksinerings har det blitt satt 537 doser koronavaksine, 609 doser influensavaksiner og 56 pneumovaxvaksiner, mot lungebetennelse.

Helsestasjon for ungdom (HFU)

- HFU fungerer slik at ungdommene kan ringe eller sende SMS, og avtaler blir tilpasset etter ungdommens behov.

EMF (Bilig for enslige mindreårige flyktninger)

Alle de fem ungdommene som kom til Norge som mindreårige flyktninger, er nå over 18 år. De har fått vedtak om ettervern etter barnevernloven, og ungdommene blir fulgt opp av egen primærkontakt.

7.4.7 Fysio-/ergoterapi, Frisklivssentral, rehabiliteringsteam, velferdsteknologi, hjelpemidler

Kort om enheten

Enheten har 7 ansatte fordelt på 5,2 årsverk: 3,0 fysioterapi, 1,0 ergoterapi, 0,6 vernepleier, 0,4 logoped/sykepleier og 0,2 ernæringsveileder. Sam lokalisert i Myrveien 4.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- 2023 har vært et gjennomgående travelt år og driften har til tider måttet operere med venteliste for pasientene. Vi har hatt 10 avvik på igangsetting av tiltak etter prioriteringsnøkkelen, dvs. vi har igangsatt tiltak seinere enn det som er anbefalt.
- Tiden vi bruker på hjelpemiddelformidling fortsetter å øke, både for terapeutene og for teknisk vaktmester. Det lokale lageret fungerer bedre, men vi mangler fremdeles et godt sted for å kunne vaske brukte hjelpemidler, det trengs å få på plass da dårlig hygiene kan få store konsekvenser. Vi har ikke kommet helt i mål med bruken av det nye systemet for lokal hjelpemiddeloversikt både pga. teknisk logistikk og tidsknapphet.
- I 2023 har det vært ekstra utfordrende med hjelpemidler utlånt fra Hjelpemiddelsentralen, da de har slått sammen Telemark og Vestfold sine sentraler. Flytteprosess og mangel på folk på Hjelpemiddelsentralen har forsinket både saksbehandlingen og utsendingen av hjelpemidler fra dem. I tillegg har det blitt lenger vei for både formidlere og innbyggerne til den nye sentralen, som ligger utenfor Larvik.
- Behovet for ulike velferdsteknologiske løsninger øker, og det krever både ressurser og kunnskap. Vi har hatt utskiftninger av ansatte og ser at vi har høy sårbarhet på dette området. Per nå håndteres det meste, men vi mangler nok kompetanse, gode rutiner, samt kapasitet til å sette i gang med nye systemer/løsninger. Vi ser behovet for at det ansettes noen som kan ivareta dette som hovedoppgave, da behovet for velferdsteknologiske løsninger vil øke fremover.
- Rehabiliteringsteamet har hatt jevn pågang av pasienter og har funnet en god arbeidsform hvor de nye fagansatte har kommet godt inn i rutiner og arbeidsmetoder.
- Frisklivstilbudet forsetter å utvides og vi har jevn pågang. I løpet av en uke kan vi ha opptil 100 ulike mennesker inntil de ulike frisklivstilbudene. Vi søker jevnlig på tilskudd fra fylkeskommunen for å utvide tilbudet og øke kompetanse på ulike fagområder. Det siste året har kursing i oppfølging av mennesker med ulike psykiske utfordringer og kreftpasienter vært prioritert.
- Enhetsleder har hatt fysioterapeutvikar i 40% hele året. Fram til september var det for å være konstituert leder på helsestasjonen og barnekoordinator. Fra september og ut året var det for barnekoordinator- og folkehelsekoordinatorfunksjonene.

7.4.8 Drangedal legekantor

Kort om enheten

Drangedal legekantor består av fire fastlegehjemler i privat praksis. En fastlege har i tillegg kommunal stilling, 0,2 årsverk er knyttet til institusjon og 0,2 årsverk til helsestasjon. Kantor- og laboratoriepersonalet er kommunalt ansatt og utgjør 3,2 årsverk.

Legekantoret gikk i løpet av året tilbake til normal drift i etterkant av Covid-19. Det ble bestilt flere tester, som har blitt utlevert til de med symptomer.

Etter ønske fra flere av fastlegene, ble pasientlistene redusert med totalt 200 listeplasser, våren 2023. Dette har medført at det ikke er ledige plasser hos noen av legene, og ved kontoret er det nå ventelister. Det er listeplasser til 3700 pasienter ved kontoret. I snitt er det omtrent 600 innbyggere i Drangedal, som har fastlege ved andre legekantor, og i overkant av 200 pasienter ved Drangedal Legekantor er fra andre kommuner. Det er ønske om ytterligere reduksjon av listene fra noen av fastlegene.

Produksjon	2020	2021	2022	2023
Konsultasjoner	9 968	11 715	4 732 *	10 525
Sykebesøk	228	228	107 *	145
Forhåndsbestilte laborietester	2 456	2 571	1 091*	2 547
			*ufullstendig rapport	

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- Fulle legelister og venteliste hos alle fastlegene.
- Styrket laboratoriets drift fremover med utdanning av ansatt.
- Ny terminal med flere betalingsmuligheter.

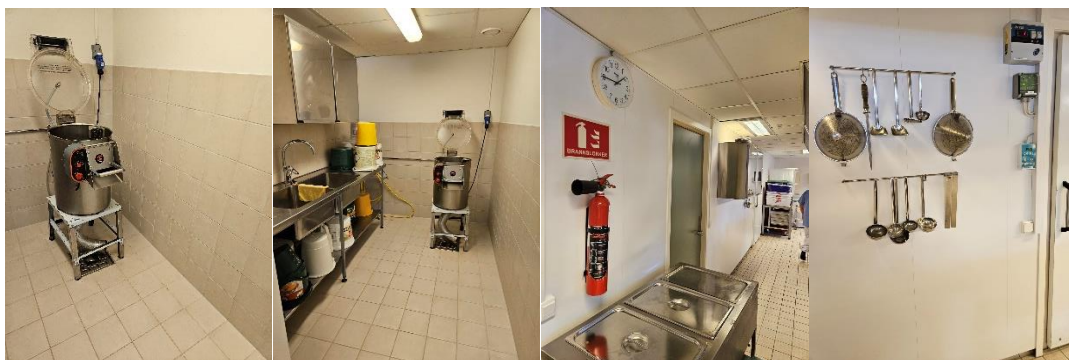
7.4.9 Drangedal kommunale kjøkken

Kort om enheten

Drangedal kommunale kjøkken er liten avdeling med 3 årsverk fordelt på 4 personer i faste stillinger. Vi lager mat til 11 avdelinger og mat til dagsenteret for eldre 4 dager i uken og 2 dager i uken for dagsenteret for psykisk helse. Vi produserer ca. 80-90 middagsporsjoner om dagen. Det er Drangedal produkter som kjører all maten fra oss. Vi lager også mat til møter i kommunen på bestilling. Når alle avdelinger har fullt belegg, leverer vi full kost til 70 pasienter.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- Kjøkkenet har en stabil arbeidsstokk og ansatte som har jobbet i mange år på kjøkkenet, vi leverer gode tjenester med få ressurser,
- Tjenesten hadde i 2023 et merforbruk på Kr 133.355.
- Vi hadde 2023 et sykefravær på 2,2 %.
- Vi har i 2023 fått pusset opp skrellerommet vårt, og veggen mot fryse- og kjølerom er også pusset opp. Vi har nå fått glatte plater på alle vegger inne i kjøkkenet.

Nyoppussede lokaler ved Drangedal kommunale kjøkken

7.4.10 Psykisk helse og rusomsorg

Kort om enheten

Avdelingen består av 11 ansatte. Enheten har ansvar for drift av dagsentertilbud psykisk helse 2 dager pr uke, og aktivitetstilbud på Tippen 5 dager pr uke. Dette er lavterskeltilbud. I tillegg tilbyr avdelingen psykisk helsehjelp i form av støttesamtaler og bistand til dagliglivets gjøremål, både i hjemmet og i egne lokaler.

Miljøterapeuten tilknyttet Drangedal 10-årige skole er overført fra skolehelsetjenesten til avdelingen for psykisk helse og rusomsorg fra og med 2023. Dette har ført til et tettere og bedre samarbeid med Drangedal 10-årige skole, og flere ungdommer har fått vedtak, og har samtaler hos avdelingen.

Avdelingen har hatt en markant økning i antall brukere fra 2020 og ut 2023. Økningen i antall brukere med vedtak har gått fra ca. 60 ved oppstart i 2020 til å stabilisere seg mellom 100 og 120 brukere i løpet av 2022 og 2023.

Viktige resultater og særskilte utfordringer i 2023

- Avdelingen har styrket bemanningen ved støtte av tilskuddsmidler fra Statsforvalteren i 2023.
- Personalsituasjonen har vært stabil første 10 månedene av 2023, men sykemeldinger på slutten av året har medført noe ekstra belastning for brukere og ansatte.
- Selv med økt bemanning er det ventelister på oppstart av samtaler.
- Avdelingen har tilbudt oppfølging på kveldstid til enkeltbrukere. Dette for at brukerne skal unngå fravær fra blant annet skole.
- Lavterskelsentrene har hatt stabil oppslutning fra brukerne i hele året.

7.5 Drangedal sammenlignet med andre - KOSTRA

	Drangedal	Drangedal	KOSTRA- gruppe 4	Vestfold og Telemark	Landet uten Oslo
Nøkkeltall for helse- og omsorgstjenester	2022	2023	2023	2023	2023
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	377,4	377,1	432,5	359,6	328,5
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (%)	82,9	81,7	78,1	77,4	77,5
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,45	0,43	0,57	0,62	0,59
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	36,8	35,2	32,2	26,6	27,2
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	49,3	51,4	44,6	48,5	48,9
Andel innbyggere 80 år og eldre med institusjonsopphold (prosent)	10,9	9,1	10	8,9	9,9
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	100	100	95,5	94,7	94,8
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,58	0,7	0,52	0,71	0,68
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	12,2	12,2	13,4	13,2	13
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	13	13	11,3	9,7	9,8
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	35,1	52,3	63,5	47,8	53
Andel nyfødte med hjemmebesøk av helsesykepleier (prosent)	75	89,5	95,8	94,6	88,4

Tabellen viser ulike kvalitetsparametere for helse- og omsorgstjenestene i kommunen

Det er ingen vesentlige endringer innenfor helse- og omsorgstjenestene i Drangedal kommune fra 2022 til 2023. Det er god kompetanse i sektor. Drangedal har lavere bemanning pr bruker i omsorgstjenestene, enn de vi sammenligner oss med. Og vesentlig færre årsverk i helse og omsorgstjenestene, enn KOSTRA-gruppe 4. Vi har høyere andel av fysioterapiårsverk, men ligger noe lavt på legeårsverk. Økningen i årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, er noe misvisende, da det i 2022, var noe ledighet i disse stillingene.

	Drangedal	Drangedal	KOSTRA- gruppe 4	Vestfold og Telemark	Landet uten Oslo
Nøkkeltall for psykisk helse og rusarbeid	2022	2023	2023	2023	2023
Avtalte årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)	8,6	9,3	7,4	5,9	4,7
Avtalte årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	13,5	16,7	10,8	10,3	8,8
Avtalte årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	2	2,1	3	2,5	3,4

Tabellen viser ulike kvalitetsparametere for psykiatritjenestene i kommunen

Drangedal skiller seg positivt ut med hensyn til årsverk med spesialkompetanse innenfor psykisk helsearbeid. Det er også en økning i slik kompetanse fra 2022 til 2023. Det er flere helsefagarbeidere, som har gjennomført Fagskole-studie, innen dette fagfeltet de senere årene.

Barnevern

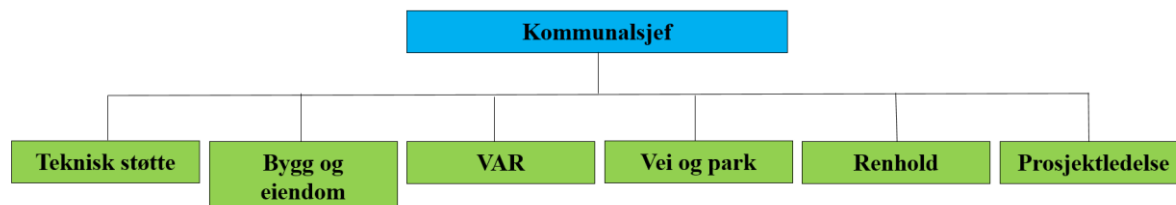
	Drangedal	Drangedal	KOSTRA-gruppe 4	Vestfold og Telemark	Landet uten Oslo
Nøkkeltall for barnevern	2022	2023	2023	2023	2023
Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	3,2	3,5	4,3	4,6	4,1
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	3,3	3,6	4,2	4,1	3,9
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	15,8	14,3	13,5	15,3	14,0
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)	100	100	90	97	93
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-24 år (prosent)	3,6	3,6	3,4	3,1	2,8

Tabellen viser ulike kvalitetsparametere for det barnevernet. Merk at kostnadene til drift er påvirket av at dette er interkommunalt samarbeid.

Drangedal ligger lavt på barn med meldinger og barn med undersøkinger, samtidig som andel barn med tiltak ligger noe høyt. Det er ikke fristbrudd på undersøkelsessaker i 2023, og antall barn pr årsverk i barneverntjenesten ligger på et gjennomsnittlig nivå.

8.0 Bygg, eiendom og kommunalteknikk, sektor 400

8.1 Beskrivelse av sektoren

Kommunalområdet Bygg, eiendom og kommunalteknikk har ca. 37 ansatte fordelt på fire fagavdelinger ledet av avdelingsledere.

Sektoren har et bredt spekter av fagfelt med forvaltnings- og drift/vedlikeholdsoppgaver innen renhold, vann, avløp, veier, friluftsområder, bygninger, eiendom samt ansvar for renovasjon, geodata, oppmåling og eiendomsskattekontor.

8.2 Økonomi

Sektor	Sektornavn	Regnskap 2023	Rev.bud. 2023	Avvik	Avvik i %	Bud.reg.	Oppr.budsjett
400	Bygg, eiendom og kommunalteknikk	15 871	10 864	-5 006	-46,1	2 035	8 829

Tabellen viser hovedtallene fra driftsregnskapet for sektor 400

I 2023 fikk sektoren et merforbruk på 1 949 778 kr før avsetning til selvkostfond. Sektor avsatte 3 056 414 kr til selvkostfond og i sektorens regnskap vises derfor et merforbruk på 5 006 192 kr.

En overordnet analyse av regnskapet viser at det regnskapsmessig er lite avvik ift. budsjetterte totale lønnskostnader og de budsjetterte samlede inntektene. Det er også ubetydelig avvik innenfor «forvaltning, kontoserie 11». Vi ser at utfordringen kostnadsmessig ligger innenfor oppgaver knyttet til «drift og vedlikehold, kontoserie 12». Noe av forklaringen er at vi budsjetterer for det vi kjenner til av forpliktelser og ikke for uforutsette hendelser, nye myndighetskrav, uforholdsmessige prisøkninger.

Oversikt økonomisk resultat sektor 400 med merknader

De enhetene som viser et mer- eller mindreforbruk over 100 000 kr i forhold til revidert budsjett forklares kort:

Tjenester	Regnskap	Rev. budsjett	Avvik i forhold til rev. budsjett	Merknad
11231 Eiendomsskattekontoret	229 235	266 600	-37 364	
1412 Gautefall Biathlon	1 131 656	705 889	425 767	Økt kostnad ifm strøm til snøproduksjon og løypepreparering
1413 Fjernvarme	-569 675	-201 918	-367 756	Økte salgsinntekter og redusert strømforbruk gir netto merinntekt
1414 Bygg og eiendomsforvaltning	2 028 005	1 146 971	881 034	Merforbruk skyldes i hovedsak uforutsette kostnader ift tiltak som ikke er budsjettert
1511 Ledelse og administrasjon	2 815 606	2 833 479	-17 873	
1512 Administrasjonsbygg	1 359 637	1 222 055	137 581	Skyldes strømutfgifter og festeavgift

1514 Kart og oppmåling	315 493	167 725	147 768	Skyldes overtid og økt kostnad til lisenser og en «ikke-budsjettert» avsetning til fond.
1521 Andre tiltak på boligsektoren	-70 150	210 000	-280 150	Ingen søknader og utbetalinger spredt boligbygging
1522 Andre kommunale bygg	270 104	268 680	1 424	
1531 Kommunale veier	8 609 623	8 146 729	462 893	Økte kostnader til vedlikehold og service, strøm, drivstoff, bruinspeksjon
1532 Vei, gatelys og trafikkisikring	210 350	162 746	47 604	
1533 Private veier	174 925	201 000	-26 075	Bruk av disp fond i tillegg iht kommunestyrevedtak
1543 Drift av friluftsområder	666 766	532 283	134 483	Merforbruk skyldes at sommerhjelp ikke er budsjettert
1562 Produksjon av vann	3 294 012	3 076 281	217 730	Økte kostnader faste avtaler og lisenser og strømbrydd Bostrak VV
1563 Distribusjon av vann	-13 182 700	-12 895 003	-287 696	Merinntekt fra tilknytningsavgifter
1565 Avløpsrensing	7 635 862	4 461 287	3 174 575	Avsetning "overskudd" til bundet fond
1566 Avløpsnett	-12 949 254	-13 154 971	205 717	Mindreinntekt gebyrer
1567 Renovasjon og slam	-559 401	-563 000	-3 598	
1568 Feiervesen	-391 899	-226 400	-165 498	Mindre overført GBR enn budsjettert
1569 Brannvesen	5 509 191	5 625 000	-115 809	Mindre overført GBR enn budsjettert
1570 Renhold	9 343 216	9 378 977	-35 761	

Vi ser en utvikling innenfor teknisk sektor hvor kostnadsveksten knyttet til innkjøp av varer og tjenester er større enn det våre budsjetter tar høyde for. Dette gjelder for alle de tunge driftsområdene bygg, vei, vann og avløp. Eksempelvis har kostnadsindeksen for vinterdrift de 3 siste årene økt med ca. 25%. Uansett må den daglige drifta prioriteres slik at funksjonene opprettholdes. Konsekvensen ved denne utviklingen blir da at det er mindre penger igjen til vedlikehold og dette må nedprioriteres. Denne utviklingen gir kortere levetid på bygg og infrastruktur og behov for reinvesteringer raskere enn det som vil være optimalt.

8.3 Tjenesteproduksjonen – overordna for sektoren

Det er arbeidet målrettet med strategi og tiltak for å oppnå god balanse innenfor selvkostområdene og få flere kunder på våre kommunale VA-anlegg.

Det er brukt store ressurser i løpet av 2023 for å komme i mål med kommunalt vann og avløp til flere hyttefelt på Gautefall. Dette gjelder Lia, Midtstrandlia og Laukfjell. Økonomiske beregninger viser at dette er utbygginger som etter relativt kort tid vil bidra positivt inn i selvkostregnskapet for vann og avløp.

Oppfølging av prioriterte strategier og delmål fra budsjett 2023:

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som grunnlag for et godt og forutsigbart kommunalt tjenestetilbud		
Delmål	Tiltak	Resultat-indikator
Ha oversikt og god budsjettkontroll	<i>Tilpasse sektorens driftsnivå til økonomiske rammer og behov.</i>	Mindreforbruk 987 000 før avsetning til selvkostfond.
	<i>Implementere internkontrollprosjektet i daglig drift</i>	Ansettelse av kvalitetskoordinator 2022.
Gjennomføre vedtatt investeringsprosjekter i tråd med budsjett	<i>God planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter jfr prosjekthåndboka.</i>	Gjennomført prosjekter innen frist og budsjett.
God forvaltning av bygg- og veger	<i>Utarbeide overordna planer for bygg og veger</i>	Forsinket pga bemanningssituasjonen.
Utvikle en kompetent organisasjon som kan levere gode tjenester	<i>HMS og IA arbeidet skal være en integrert del av den daglige driften</i>	Sykefravær noe lavere enn mål
	<i>Sikre rekruttering med nødvendig kompetanse</i>	Gjennomført
	<i>Gjennomføre medarbeiderundersøkelse</i>	Gjennomført med over 85% deltagelse
	<i>Slutføre IK-prosjekt i sektor med mål om å bla. kartlegge risiko</i>	IK-prosjektet i sektor ikke helt gjennomført, ROS-analyse gjøres i 2023

Målrettet satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og en positiv samfunnsutvikling i kommunen		
Delmål	Tiltak	Resultat-indikator
Oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner innen investering og innkjøp.	<i>Bidra til å gjennomføre nye prosjekter kostnadseffektivt og med god kvalitet</i>	Gjennomført prosjekter innenfor budsjett og tidsplan uten vesentlige avvik.
	<i>Iverksetting av nødvendige rutiner for oppfølging av revisjonsmerknader</i>	
Effektiv forvaltning av egen infrastruktur innen veg, bygg og VA	<i>Levere tjenester i kommunen på en effektiv måte med god kvalitet gjennom fokus på tjenstedesign og -utvikling.</i>	Nytt format hjemmeside Bruk av digital varsling
Etablere en bærekraftig infrastruktur innen VA i tråd med føringer i kommunedelplanen og pålegg fra staten.	<i>Gjennomføre full utbygging av vann og avløp på Gautefall.</i>	Helt i slutfase ift. gjennomføring. Endelig løsning 2024/25 med nytt renseanlegg Langmoen.
Bidra til utvikling av vedtatt boligpolitikk for kommunen	<i>Bidra til å etablere attraktive boligtomter som er klare til bygging når ny E18 kommer.</i>	Samarbeid med private utbyggere pågår

Til enhver tid har vi ca. 25-30 større og mindre investeringstiltak gående med budsjetttramme ca. 100 mill. kr. Sektor 400 ved kommunalsjef har hatt ansvar for rollen som prosjektansvarlig i majoriteten

av de vedtatte investeringsprosjektene. Videre har sektoren hatt ansvar for å engasjere intern eller ekstern prosjekt- og byggeledelse.

Vi har mål om lavere sykefravær enn 4,5% på egne ansatte. Resultatet for 2023 ble 4,1% og målet ble nådd med god margin.

Det er også et mål å levere tjenester i kommunen på en effektiv måte med god kvalitet. Vi er godt i gang med å forbedre internkontroll i hele sektoren. Dette jobber vi kontinuerlig med.

Sektoren har kjøpt tjenester gjennom interkommunale samarbeid. For sektor 400 dreier dette seg eksempelvis om:

- VA-Gautefall (Nissedal kommune)
- IATA (Drammen, Åmli, Nome og Nissedal kommuner)
- GBR (Drammen, Skien/Siljan, Porsgrunn, Bamble og Kragerø kommuner)

8.4 Tjenesteproduksjonen – rapport fra enhetene

8.4.1 Bygg og eiendom

Kort om Bygg og eiendom

Enheten har 6 ansatte med ansvar for drifts- og forvaltningsoppgaver som omfatter kommunale bygninger, eiendom og byggeprosjekter samt geodata, oppmåling og eiendomsskattekontoret.

Viktige resultater/tiltak i 2023

Bygg

- Renovering av vegger m.m. på kommunekjøkkenet i Stemmenvn. 6.
- Lydisolering av leilighet og etablering av dusjrom for personalet på FH-boligene.
- Byttet til LED-belysning i lysløypa på Gautefall Biathlon, samt på kommunehuset, Solbergskolen og Frisklivsentralen.
- Bygd skjørt på, og isolert krypkjelleren på Frisklivsentralen.
- Prosjektering og forberedelser for automatisering av inneklimateknikk (SD-anlegg).
- Montert Legionella-renseanlegg på Stemmenvn. 6, Sjukeheimen og FH-boligene.
- Renovering inngangspartiet på Idrettshallen, inkl ny dør og dørautomatikk.
- Utskifting av solavskjerming på to fløyer Drammen 10-årige skole.
- Flettverksgjerder Heireksh. bhg avd Bjørkeveien 2.
- Nytt kjøkken samt diverse oppussing Mjølåsveien 15F.
- Utskifting av branndører, samt installert med dørautomatikk i Stemmenvn 6.
- Forprosjekt/sondering ift. utvidelse av fjernvarmeanlegg.
- Forprosjekt for renovering av Kroken Skole.

Geodata/Oppmåling

- Avdelingen har i 2023 behandlet ca.95 saker som omfatter gjennomføring av forskjellige typer oppmålingsforretninger.
- Det er etablert en ny boligtomt.
- Ellers saker som fradeling av tilleggstomter, innløsning av festetomter, grenseoppganger, sammenslåinger, arealoverføringer og andre type oppmålingssaker.

- Matrikkelføre alle krevde og gjennomførte jordskiftesaker, det samme gjelder grunnerverv til offentlig vei, utvidelse av eksisterende eller ny veigrunn.
- I følge FDV avtale (forvaltning, drift og vedlikehold) inngått mellom Drangedal kommune og Statens Kartverk, har kommunen også ansvaret for ajourhold og oppdatering av en del kartbaser og leverer oppdaterte data til Kartverket. Geodatatjenesten bistår også andre tjenester som plan og VA med oppdateringer av sine databaser. I tillegg blir matrikkelen og andre databaser oppdatert gjennom den løpende byggesaksbehandlingen.

8.4.2 Renhold

Kort om Renhold

Enheten har ca. 15 fast ansatte fordelt på ca. 13,5 årsverk som har ansvar for daglig renhold samt forvaltningsoppgaver knyttet til fagområdet. Enheten utfører sin drift etter standard Insta800.

Driftsoppgaver er tilbake som normalt etter de siste årene med pandemien. Men det er merkbart at koronasituasjonen henger igjen på innkjøp av renholdsmateriell. Det er lite varer tilgjengelig og helsesektoren er fortsatt prioritert på varer som er lite tilgjengelige.

Viktige resultater/tiltak i 2023

- Renholdsavdelingen bygger struktur for bedre utnyttelse av våre ressurser.
- Mange bygg har krav om ferdigstilt renhold 08.30 som gir utfordringer ift. å utnytte fulltidsstillinger på en best mulig måte.
- Vi arbeidet for å rendyrke tjenesten ved avvike arbeidsoppgaver som har «hengt» igjen fra gammelt av og som ikke primært er en renholdsoppgave. Dette kan gi mulighet for bedre kvalitet og omfang på våre primærtjenester.
- Økt renhold, dyrere varer og mindre tilgjengelige varer har gitt utfordringer med budsjett.
- Maskinparken er oppgradert ved innkjøp av hovedsakelig gulvvaskemaskiner. Men har fortsatt en vei å gå.
- Økning av oppgaver og krav til renholdsavdelingen har ført til et større press og slitasje på renholderne.

8.4.3 Vann og avløp (VA)

Kort om VA

Enhet for VA har ansvar for drift, vedlikehold og forvaltning av fagområdene drikkevannforsyning og avløpsrensing. Avdelingen består av en avdelingsleder, prosjektleder og tre driftsoperatører.

Mattilsynet utførte i 2023 tilsyn med vannverkene i Stranna, Kroken, Bostrak og Åkre. Det ble ikke avdekket alvorlige avvik under tilsynet.

Viktige resultater/tiltak i 2023

- VA-Lia ferdigstillt. 82 nye abonnenter på vann i 2023, avløp settes i drift så snart nytt renseanlegg i Nissedal står klart.
- VA-Laukfjell i slutfasen blir satt i drift våren 2024. Forventes ca. 65 nye abonnenter på vann, avløp settes i drift så snart nytt renseanlegg i Nissedal står klart.

- Utbyggingsavtale inngått for prosjekt VA-Bleka og Søliane. Prosjekt påbegynt i 2023 og forventes ferdigstilt i 2024.
- Nytt renseanlegg i Nissedal påbegynt, ferdig i 2025.
- Hovedplan for Vann og Avløp er ferdig og kommer til politisk behandling i 2024
- Bostrak og Henseid renseanlegg samt 5 vann- og kloakkstasjoner inn i kommunens Driftskontrollsystem.
- Hennseid renseanlegg er ferdig utvidet og har nå god kapasitet med tanke på videre utvikling.
- Avtaler om overtagelse og videre utbygging på Bjønnåsen utarbeidet gjennom 2023, forventes ferdigstilt våren 2024.
- To ansatte har gjennomført kompetanseheving gjennom driftsoperatør kurs.

8.4.4 Vei og park

Kort om Vei og park

Enhet for Vei og park vei består av enhetsleder, driftsleder, tre maskinførere og én stilling på service/verksted. Avdelingen har ansvar for kommunalt veinett og belysning knyttet til dette samt alle kommunens friluftsområder. I tillegg har verkstedet ansvar for maskinparken. Enheten har også en del oppdrag fra andre avdelinger, f.eks. frakting av utstyr, mating av flisfyringsanlegg og graveoppdrag for bl.a. VA.

2023 starta med skiftende værforhold og føre, med både glatte, store snøfall og nedfall av trær. Det var store utfordringer på fylkesveiene, noe som resulterte i at kommunen tok initiativ til møte med fylkeskommunen for å avklare hvordan de jobber for å unngå lignende problemer i fremtiden. Første snøfall på høsten kom i uke 43 (ca. 25. okt.) etterfulgt av mildvær og mye regn i uke 44. Dette resulterte i flom i Krokenområdet. Hauglandsgrenda måtte stenges (9 timer). Det var relativt store snømengder frem mot jul/nyttårshelg. Enheten gjennomfører vintersesongen 2023/24 egenregi på brøyterode med vaktordning.

Viktige resultater/tiltak i 2023

- Knusefresing av deler av Oseidveien. Rehabilitering av Åkrebrua, Oseidveien.
- Oppgradering av Ettestadveien med oppbygging av tverrfall, høvling/grusing.
- Utbedring av innkjøring til legekantor, Stemmenveien. Masseutskifting og ny asfalt.
- Asfaltering, deler av Lauvåsen, Kjørkeveien, Smibekkveien, Mjelkåsen og ved Biathlon.
- Lysmaster langs fylkesveiene er overført til fylkeskommunen, totalt 306 lyspunkt.
- Utskifting av trafikkskilt langs kommunale veier.
- Oppgradert ca. 1 km med sykkelvei på Kragerøbanen og rehabilitert 1 stk. bru der.
- Trafikksikkerhetstiltak, Skulebakken og Hjertesone i Kroken, ferdigstilt innenfor budsjetttramme på 12 mill. kr. Samarbeid med VTFK.
- Regodkjenning som trafikksikker kommune.
- Vegetasjonsrydding/siktrydding langs kommunale veier.
- Nye lekeapparater/husker, Tørdal skole og Kroken skole.
- Oppgradering av uteområdet av bed ved Kroken skole.
- Toke brygge:
 - Utvidelse av toalettanlegget, Toke brygge, ferdigstilt.
 - Diverse vedlikeholdstiltak og mindre oppgraderinger

8.4.5 Teknisk støtte

Kort om Teknisk støtte

Enheten har ansvar for tekniske og personalrelaterte støttefunksjoner for øvrige enheter i sektoren. Enheten har også helhetlig ansvar vedlikehold og forvaltning av kommunale avgifter, husholdningsrenovasjon, slam og feiing og tilsyn samt ansvar for Eiendomsskattekontoret.

Enheten behandler fortløpende innkommende henvendelser innenfor fagområdene.

Viktige resultater/tiltak i 2023

- VA-Lia: 82 nye tilkoblinger på vann.
- VA-tilknytninger: 60 nye tilkoblinger på vann og avløp.
- Vannmålere: 138 nye installasjoner.
- Det er behandlet 10 klager på eiendomsskatt
- Det vedtatt 80 nye og endrede eiendomsskatteobjekter med virkning fra 01.01.2024.

8.5 Drangedal sammenlignet med andre (KOSTRA – noen like parametere andre ulike)

I Kostra-gruppe 04 er det 39 kommuner, bla. Drangedal, Kviteseid, Siljan og Vegårshei.

	Drangedal kommune	Drangedal kommune	Kostra- gruppe 04	Vestfold og Telemark	Landet utenom Oslo
Nøkkeltall: Renovasjon, vannforsyning og avløp	2022	2023	2023	2023	2023
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)	2 664	2 853	3 353	3 035	3 557
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr)	6 030	6 629	5 545	4 678	4 809
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	7 059	7 770	6 329	6 210	5 264
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (%)	32,5	31,8	--	30,6	28,6

Tabellen viser årsgebyrer innen VAR for Drangedal og sammenlignbare kommuner.

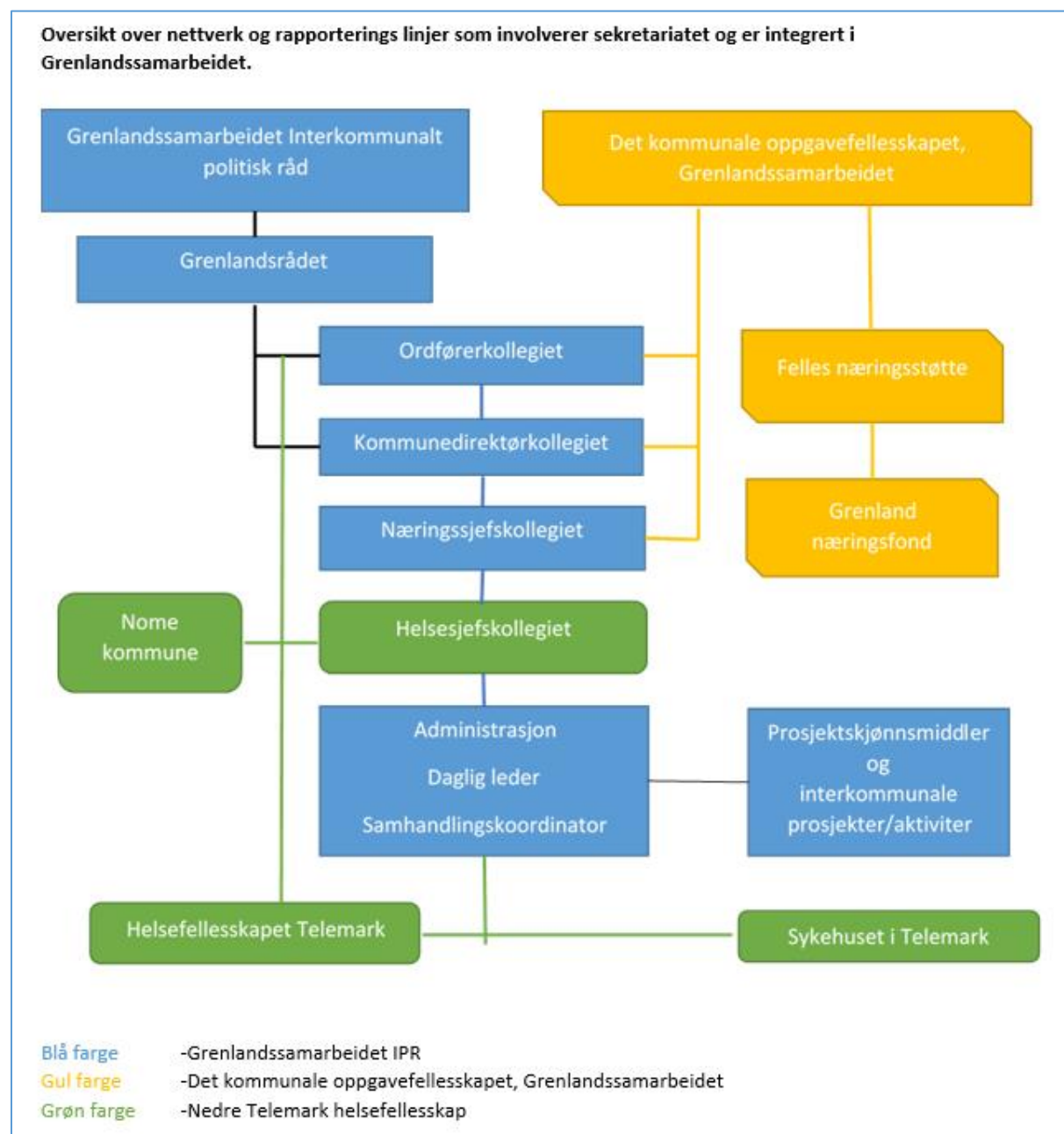
Drangedal kommune har mange anlegg (vannverk og renseanlegg) fordelt på få abonnenter. Dette gjør seg utslag i forholdsvis høyere årsgebyr enn Kostragruppe 04 og de andre kommunene i Vestfold og Telemark.

	Drangedal kommune	Drangedal kommune	Kostra- gruppe 04	Vestfold og Telemark	Landet utenom Oslo
Nøkkeltall: Samferdsel	2022	2023	2023	2023	2023
Andel km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for av alle kommunale veier (prosent)	5,4	5,4	10,5	16,7	15,7
Andel kommunale veier og gater med belysning av alle kommunale veier og gater (prosent)	47,3	47,3	43,7	73,4	64,5
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke av alle kommunale veier og gater (prosent)	62,2	70,3	37,6	17,5	24,9

9.0 Interkommunalt samarbeid

Drangedal kommune deltar i ulike interkommunale samarbeid. De fleste av disse samarbeidene er innenfor det såkalte «Grenlandssamarbeidet».

Grenlandssamarbeidet består av kommunene Skien, Porsgrunn, Bamble, Kragerø, Siljan og Drangedal. Nedenfor er vist hvordan samarbeidet er organisert. Med et interkommunalt politisk råd jfr kommunelovens § 18-1 som håndterer det politiske og tjenstemessige samarbeidet og et kommunalt oppgavefelleskap jfr kommunelovens § 19-1 som håndterer de formelle delene av samarbeidet (f.eks. økonomi og eierskap).

Grenlandssamarbeidet har vedtatt disse 4 satsningsområder for samarbeid i tiden fremover:

- Helse
- Utdanning
- Infrastruktur
- Næring

Ulike problemstillinger innenfor disse temaene er aktuelle på tvers av kommunegrensene.

Samarbeidet er «rigget» slik at alle 6 kommunene nødvendigvis ikke må bli med i et nærmere definert samarbeidsfelt/avtale på alt. Det gjøres bilaterale avtaler med én eller flere kommuner på de felt- og innenfor de funksjons- og tjenestoområder som man selv ønsker og ser gevinstpotensialet. Formelt inngås de ulike samarbeidende enten ved «Avtale» eller felles interkommunalt selskap. Kommunedirektørene i de 6 kommunene utgjør praktisk styringsgruppe for en del forskjellige prosjekter innen satsningsområdene. I tillegg er det etablert administrative- og faglige nettverk som har til hensikt å samarbeide og utvikle kompetanse innenfor løpende drift av de ulike kommunale tjenestoområdene.

Det vil føre for langt å nevne og beskrive alle samarbeidene i årsmeldingen, så det er valgt ut noen få samarbeid som har hatt endring eller bevegelse i året 2023.

9.1 Grenlandsamarbeidet

Grenlandsrådet består av ordfører, varaordfører og opposisjonsleder i de 6 samarbeidende kommunene. Rådet behandler saker knyttet til de 4 satsingsområdene nevnt over. I 2023 hatt fire møter.

For å håndtere de ulike samarbeid og porteføljen etter ViG er det opprettet et kommunalt oppgavefelleskap. Med utgangspunkt i en ny samarbeidsavtale kommunelov ble Det kommunale fellesskapet, Grenlandssamarbeidet opprettet i 2022. Oppgavefelleskapet håndterer de prosjekter/tiltak som er listet opp i tabellen nedenfor. Disse er som minimum vedtatt videreført for 2022 og 2023. Samlet kostnad for disse var 3,3 mill kr. For Drangedal var vårt bidrag budsjettet til kr 99 000. Noen av prosjektene er vedtatt avvirket m.a. *Kompetansesenter for miljø og helse*. Nærmere om dette kommer i årsmeldingen fra oppgavefelleskapet.

Funksjoner	Budsjett 2023
Startopp Grenland	500 000
Grenland næringsfond	300 000
Invest in Grenland	1 000 000
Powered by Telemark	350 000
Helseinvasjon Telemark	200 000
Proventia	650 000
Kompetansesenter for miljø og helse	3000 000
SUM	3 300 000

Tabell: Oversikt over engasjement som oppgavefelleskapet har overtatt fra ViG og som er videreført i 2023.

I tillegg kommer Grenland næringsfond der Drangedal har en andel av fondets eiendeler på 3 % men siden vi ikke har skutt inn frisk kapital i fondet kan vi ikke nyte godt av de økonomiske virkemidlene som fondet disponerer.

Kommune	Fordeling
Skien	44 %
Porsgrunn	30 %
Bamble	12 %
Kragerø	9 %
Drangedal	3 %
Siljan	2 %
SUM	100 %

Tabell: Kostnadsfordeling mellom kommunene.

Næringsarbeidet som tidligere ble utført av ViG koordineres nå gjennom næringskollegiet som er det nettverksamarbeidet mellom næringssjefene i regionen.

9.3 Legevakt

Drangedal kommune vedtok i 2019 å tilslutte seg Skien legevakt og si opp gjeldende avtalesamarbeid med Kragerø kommune. Fra 2022 har Drangedal hatt sin legevakttjeneste organisert gjennom dette samarbeidet.

9.4 Grenland Brann- og redning IKS (ny avtale)

By- og kommunestyrene i Porsgrunn, Bamble og Drangedal vedtok våren 2019 opprettelsen av felles brann- og redningsberedskap, inkl. feier tjeneste. Selskapet ble operativt fra 01.01. 2021 slik at det er dette selskapet som i 2022 har hatt ansvar for brannberedskapen i kommunen siden da. Pr 1.1.2023 ble også Kragerø og Skien kommune med i dette samarbeidet slik at det favner alle kommunene i regionen. Siljan er med gjennom en særskilt avtale med Skien. Dermed har vi fått en slagkraftig og robust beredskapsorganisasjon som bør være godt rustet til å håndtere store og små hendelser over hele regionen. Bybrannen i Kragerø i 2023 illustrerer dette godt.

Det er i løpet av 2023 arbeidet med å utvikle en rutine for samhandling mellom kommunene og selskapet knyttet til budsjettarbeid.

9.5 Grenlandskommunenes innkjøpsenhet (GKI)

GKI ble opprettet i 2007 og er organisert som et kjøpsavtalesamarbeid med Skien kommune som vertskommune. Alle 6 Grenlandskommuner er tilsluttet ordningen.

GKI har et ansvar for at kommunene til enhver tid har tilgang til oppdatert informasjon om samtlige rammeavtaler inngått av GKI på vegne av kommunene.

Innkjøpsenheten utarbeider og oppdaterer rutiner, maler og kontraktsvilkår for gjennomføring av anskaffelser av varer og tjenester innenfor anskaffelsesforskriften.

Regelverket om offentlige anskaffelser er komplisert, og tilgangen til denne kompetansen er derfor svært viktig for kommunen for å kunne etterleve dette regelverket. Det er også grunn til å understreke at vi gjennom et slikt innkjøpssamarbeid oppnår betydelige innsparinger og forenklinger for våre innkjøp. I løpet av 2023 har selskapet mellom annet jobbet med anskaffelse av nytt sak-/arkivsystem for kommunen.

9.6 Faglige nettverk

En viktig del av det interkommunale samarbeidet er de faglige nettverkene som administrasjonen deltar i. Det finnes en lang rekke slike nettverk der fagfolk og ledere fra de seks samarbeidende møtes for å utveksle kunnskap og erfaringer og etablere større og mindre felles utviklingsprosjekter.

Det fører for langt å nevne alle disse her, men for en liten kommune som Drangedal er de svært viktig både for faglig utvikling og for å etablere gode tjenester for innbyggerne.

9.7 Interkommunalt samarbeid utenfor Grenlandssamarbeidet

9.7.1 Barnevernssamarbeidet med Kragerø

Drangedal kommune har en samarbeidsavtale om barnevern der Kragerø er vertskommune for dette samarbeidet. Tjenesten har hatt utfordringer m.a. knyttet til fristbrudd i forhold oppfølging av meldinger. Etter noen år med kapasitetsutfordringer og fristbrudd framstår nå tjenesten som godt organisert med evne til å levere gode barnevernstjenester i tråd med gjeldende regelverk. Mer om dette vil gå fram av kvalitetsmeldingen for barnevernet som vil bli lagt fram for kommunestyret i løpet av første halvår 2024.

9.7.2. Indre Agder og Telemark Avfallsselskap (IATA IKS)

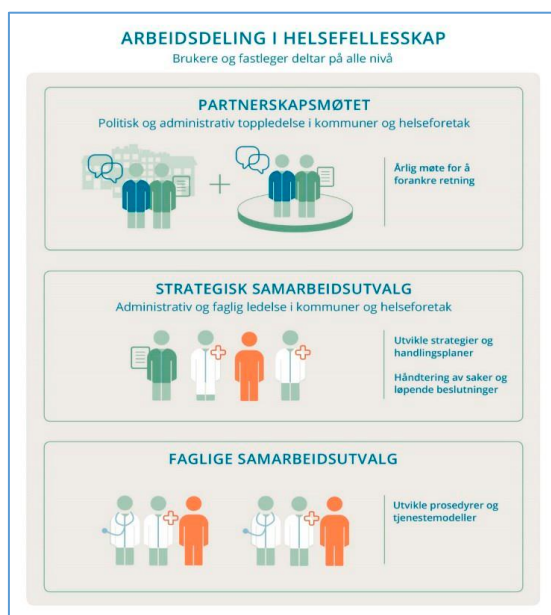
Drangedal kommune har interkommunalt samarbeid på kommunale renovasjonstjenester. Dette er organisert som et interkommunalt selskap eid av kommunene Nome, Nissedal, Åmli og Drangedal.

IATA har som formål å sikre en miljøriktig og økonomisk forsvarlig oppsamling, innsamling, transport og sluttbehandling av avfall, redusere mengden av avfall og legge til rette for gjenvinning gjennom kildesortering. Dette innebærer at disse eierkommunene er et eget selvstendig selvkostområde

Kommunestyret vedtok i sak 42/23 en felles eierstrategi for selskapet. Alle kommunene har nå sluttet seg til denne.

9.7.3 Helsefellesskapet for Telemark

Dette er et samarbeid mellom kommunene i Telemark og Sykehuset Formålet med dette samarbeidet er å konkretisere oppgave- og ansvarsfordelingen mellom kommunene og helseforetaket, samt å etablere gode strukturer for samhandling i tråd med avtalen om helsefellesskap. Avtalen skal bidra til at pasienter og brukere mottar et helhetlig tilbud om helse- og omsorgstjenester. Figuren nedenfor viser hvordan samarbeidet er organisert på ulike nivåer i de samarbeidende organisasjonene. Samarbeidet er regulert gjennom en rekke ulike avtaler mellom kommunene og sykehuset. Høsten 2023 startet er omfattende arbeid med å evaluere de ulike avtalene. Dette arbeidet vil bli avsluttet i løpet av 2024 og i den grad avtalene blir vesentlig endre vil de bli lagt fram for kommunestyret til godkjenning.

10.0 Årsregnskap

10.1 Økonomisk oversikt etter art – drift

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Reguleringer	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Driftsinntekter					
Rammetilskudd	-199 382	-195 375	-1 466	-193 909	-190 352
Inntekts- og formuesskatt	-112 051	-116 198	-7 874	-108 324	-112 956
Eiendomsskatt	-17 442	-17 553	-471	-17 082	-16 692
Andre skatteinntekter	-334	-355	0	-355	-355
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-36 592	-37 943	-15 931	-22 012	-17 689
Overføringer og tilskudd fra andre	-66 903	-31 383	-1 784	-29 600	-57 446
Brukerbetaling	-12 568	-10 579	55	-10 634	-11 919
Salgs- og leieinntekter	-99 357	-98 720	-2 073	-96 648	-89 577
Sum driftsinntekter	-544 628	-508 107	-29 544	-478 564	-496 987
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	250 522	236 858	10 847	226 011	223 980
Sosiale utgifter	51 843	52 724	-9 068	61 792	56 179
Kjøp av varer og tjenester	167 674	154 379	9 794	144 585	147 409
Overføringer og tilskudd til andre	37 518	31 948	-3 282	35 230	36 473
Avskrivninger	33 694	29 900	0	29 900	32 676
Sum driftsutgifter	541 251	505 809	8 291	497 518	496 717
Brutto driftsresultat	-3 378	-2 298	-21 253	18 954	-270
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter	-7 365	-4 394	-1 014	-3 380	-3 903
Utbytter	-20 913	-20 913	-109	-20 804	-16 818
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	24 465	21 119	6 000	15 119	12 134
Avdrag på lån	26 412	24 200	0	24 200	23 200
Netto finansutgifter	22 599	20 012	4 877	15 135	14 612
Motpost avskrivninger	-33 694	-29 900	0	-29 900	-32 676
Netto driftsresultat	-14 472	-12 187	-16 376	4 189	-18 334
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering	2 500	2 500	0	2 500	3 550
Avsetninger til bundne driftsfond	6 477	355	0	355	5 266
Bruk av bundne driftsfond	-3 037	-2 076	-801	-1 275	-3 203
Avsetninger til disposisjonsfond	9 832	12 708	12 708	0	12 721
Bruk av disposisjonsfond	-1 300	-1 300	4 469	-5 769	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	14 472	12 187	16 376	-4 189	18 334
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

10.2 Bevilgningsoversikt – drift

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Reguleringer	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd	-199 382	-195 375	-1 466	-193 909	-190 352
Inntekts- og formuesskatt	-112 051	-116 198	-7 874	-108 324	-112 956
Eiendomsskatt	-17 442	-17 553	-471	-17 082	-16 692
Andre generelle driftsinntekter	-36 592	-37 943	-15 931	-22 012	-17 689
Sum generelle driftsinntekter	-365 466	-367 069	-25 742	-341 327	-337 690
Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto	328 395	334 871	4 489	330 381	304 744
Avskrivninger	33 694	29 900	0	29 900	32 676
Sum netto driftsutgifter	362 089	364 771	4 489	360 281	337 420
Brutto driftsresultat	-3 377	-2 299	-21 253	18 954	-270
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter	-7 365	-4 394	-1 014	-3 380	-3 903
Utbytter	-20 913	-20 913	-109	-20 804	-16 818
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	24 465	21 119	6 000	15 119	12 134
Avdrag på lån	26 412	24 200	0	24 200	23 200
Netto finansutgifter	22 599	20 012	4 877	15 135	14 612
Motpost avskrivninger	-33 694	-29 900	0	-29 900	-32 676
Netto driftsresultat	-14 472	-12 187	-16 376	4 189	-18 334
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering	2 500	2 500	0	2 500	3 550
Avsetninger til bundne driftsfond	6 477	355	0	355	5 266
Bruk av bundne driftsfond	-3 037	-2 076	-801	-1 275	-3 203
Avsetninger til disposisjonsfond	9 832	12 708	12 708	0	12 721
Bruk av disposisjonsfond	-1 300	-1 300	4 469	-5 769	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	14 472	12 187	16 376	-4 189	18 334
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

10.3 Bevilgningsoversikt – drift – netto driftsutgifter pr. sektor

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift, Regnskap til fordeling pr. sektor

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Reguleringer	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Fra bevilgningsoversikt:					
Til fordeling drift	328 395	334 871	4 489	330 381	304 744
Netto driftsutgifter pr. sektor					
Finansiering	-24 071	-24 846	-179	-24 667	-37 595
Kommunedirektørens stab	32 094	32 067	2 252	29 816	28 131
Politikk	3 556	3 200	273	2 927	2 717
Fellesutgifter	12 201	15 788	-7 807	23 595	35 809
Kunnskap, mangfold og kultur	146 395	147 862	5 099	142 763	126 766
Helse og Velferd	145 209	149 752	2 817	146 935	138 417
Bygg,eiendom og kommunalteknikk	13 013	11 049	2 035	9 014	10 499
Netto for alle sektorer	328 395	334 871	4 489	330 381	304 744

10.4 Bevilgningsoversikt - investering

§ 5-5. Bevilgningsoversikt – investering Regnskap

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Reguleringer	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Investeringsutgifter					
Investeringer i varige driftsmidler	82 025	97 361	-24 889	122 250	75 256
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	900
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 046	2 000	0	2 000	953
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	83 070	99 361	-24 889	124 250	77 110
Investeringsinntekter					
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 227	-6 620	-6 620	0	-5 410
Tilskudd fra andre	-13 561	-4 862	-4 862	0	-8 319
Salg av varige driftsmidler	-1 162	0	0	0	-400
Salg av finansielle anleggsmidler	-2 605	0	0	0	-3 422
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-56 075	-83 579	46 421	-130 000	-63 310
Sum investeringsinntekter	-79 629	-95 061	34 939	-130 000	-80 862
Videreutlån					
Videreutlån	12 134	12 000	0	12 000	7 623
Bruk av lån til videreutlån	-10 050	-10 050	-10 050	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	2 613	0	0	0	4 045
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 416	-1 950	0	-1 950	-1 699
Netto utgifter videreutlån	1 282	0	-10 050	10 050	9 968
Overføring fra drift og netto avsetninger					
Overføring fra drift	-2 500	-2 500	0	-2 500	-3 550
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 316	0	0	0	125
Bruk av bundne investeringsfond	-3 604	0	0	0	-2 791
Avsetninger til ubundet investeringsfond	65	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	-1 800	0	-1 800	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-4 723	-4 300	0	-4 300	-6 216
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0

10.5 Bevilgningsoversikt – investering – bevilgning pr. prosjekt

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Regnskap til fordeling

Tall i 1000 kroner Fra bevilgningsoversikt:		Regnskap 2023	Regulert budsjett	Reguleringer	Oppr budsjett	Regnskap 2022
Investeringsutgifter til fordeling:		83 070	99 361	-24 889	124 250	77 110
Prosjekt	Fordeling på prosjekt					
1001000	Uforutsatt	0	2 750	-250	3 000	0
1001001	Pensjon KLP	1 046	1 000	0	1 000	953
1001002	Eierinnskudd IKA Kongsberg (interkomm. arkiv)	0	1 000	0	1 000	0
1001033	Kirkebakke Drangedal	0	0	0	0	400
1001045	Garasjebygg maskiner og utst. ved Tørdal Kirke	0	0	0	0	500
1001265	Kroken barnehage	0	0	0	0	1 795
1001267	Infrastruktur trafiksikkerhet Neslandsvatn	13 222	13 785	7 785	6 000	706
1001269	Smartbordtavler	386	625	125	500	0
1001300	Personalrom Myrveien	0	125	25	100	0
1001302	Oppgradering Neslandstunet	0	0	0	0	234
1001303	Utstyrsbehov Legekontoret	0	0	0	0	145
1001304	Stemmenveien 6, nødv. tiltak	742	1 250	250	1 000	0
1001353	Kjøp biler hjemmesykepleie	578	1 000	200	800	0
1001401	VA-Gautefall	25 009	25 000	0	25 000	27 775
1001405	Nytt renseanlegg i Treungen	5 675	12 800	-27 200	40 000	8 106
1001406	Felles vanntårn i Treungen	0	0	0	0	80
1001412	Mjølåsens boligfelt	0	0	0	0	23
1001420	Slamlagune Sandvann	0	1 500	0	1 500	0
1001431	Kloakk resten av bygda	717	2 000	-1 000	3 000	1 944
1001434	Renseanlegg Henseid	11 328	15 100	5 100	10 000	0
1001435	Vann resten av bygda	1 739	3 000	0	3 000	4 226
1001437	Avløp Neslandsvatn	0	0	0	0	27
1001438	VA Holte Slakteri	0	0	0	0	0
1001449	Tjenestebil renhold	275	344	-156	500	0
1001456	Toke Brygge 2021	3 204	0	0	0	1 558
1001460	Kommunale veier og bruer etter egen vedtatt plan senere	2 554	2 644	644	2 000	2 385
1001469	Ny adkomst til Lundtveittjenna	0	0	0	0	65
1001472	Tiltak trafiksikkerhetsplan	343	419	119	300	206
1001479	Vei Tørdal (fra FV 38 til Nybru)	703	600	-12 400	13 000	701
1001480	Tveit bru	0	0	0	0	4 652
1001483	Bygg enøktiltak	2 638	2 500	500	2 000	0
1001484	Kroken skole oppgradering og enøktiltak	564	625	125	500	6
1001485	El-ladestasjoner	0	0	-500	500	0
1001486	Utvikelse Fjernvarme	640	438	-563	1 000	0
1001487	Ombygging fjernvarme	446	313	-188	500	0
1001494	Gautefall Biathlon	278	288	288	0	1 075
1001495	Universell utforming	0	0	0	0	285
1001497	Brannforebyggende tiltak kommunehuset	0	0	0	0	548
1001503	Maskiner og utstyr	768	364	-136	500	1 154
1001525	Kommunehuset	206	206	206	0	646
1001526	Vannledning Mjølåsen	0	0	0	0	66
1001901	Klassesett og lisenser	0	313	63	250	0
1001904	Ipader og PC'er til voksenopplæring	0	0	0	0	229
1001929	Sak-/Arkivsystem	523	1 375	275	1 100	0
1001932	Elev-PC	341	375	75	300	490
1001939	Ipad politikere	0	313	63	250	0
1001940	Generell kapasitet	328	625	125	500	749
1001950	Nytt digitalt arkiv	988	0	0	0	298
1001957	IKT-Utstyr	291	750	150	600	0
1001959	Boligtomter, kfr. Adhucutvalg boligpolitikk	848	0	0	0	557
1001963	Smibekkhavna	0	0	0	0	4
1001965	Drangedal Aktivitetshus	879	1 250	750	500	4 918
1001969	Ipad 1.klasse	327	375	75	300	286
1001970	Digitalisering mm	0	1 875	375	1 500	290
1001973	Bikkjehola Friluftslivsområde	0	0	0	0	437
1001975	Kragerøbanen tur-/sykkelsti i Drangedal, delstrekning 2	3 925	0	0	0	6 949
1001977	Plan for etabl. boliger Doktormyra	1 255	1 750	750	1 000	1 303
1001978	Kåsa Øverland	148	62	-188	250	6
1001979	Kommunale formålsbygg	120	125	-875	1 000	0
1001980	Eiendomserstatning Bråtheia	0	0	0	0	331
1001981	Gapahuk Bikkjehola	37	0	0	0	0
1001982	Statlig sikra friluftsområde Lona/Sagodden	0	500	500	0	0
Sum fordelt		83 070	99 361	-24 889	124 250	77 110

10.6 Samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner - drift

§ 5-9. Oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner Driftsregnskapet	
Netto driftsresultat	-14 472
Avsetning til bundne driftsfond	6 477
Bruk av bundne driftsfond	-3 037
Overføring til investering ihht årsbudsjettet	2 500
Avsetning til disposisjonsfond ihht årsbudsjettet	12 708
Bruk av disposisjonsfond ihht årsbudsjettet	-1 300
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	0
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	2 876
Strykning av overføring til investering	0
Strykning av avsetning til disposisjonsfond	-2 876
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	0
Strykning av bruk av disposisjonsfond	0
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0

10.7 Samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner – investering

§ 5-9. Oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter og investeringsinntekter eksklusive bruk av lån	60 798
Avsetning til bundne investeringsfond	1 316
Bruk av bundne investeringsfond	-3 604
Budsjettert bruk av lån	-83 579
Overføring fra drift ihht årsbudsjettet	-2 500
Avsetning til ubundet investeringsfond ihht årsbudsjettet	0
Bruk av ubundet investeringsfond ihht årsbudsjettet	-1 800
Dekning av tidligere års udekket beløp	0
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-29 369
Strykning av avsetning til ubundet investeringsfond	65
Strykning av bruk av lån	27 504
Strykning av overføring fra drift	0
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	1 800
Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0

10.8 Balanseregnskap

§ 5-8. Balanseregnskapet			
Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Faste eiendommer og anlegg		686 827	636 929
Utstyr, maskiner og transportmidler		101 581	103 154
Finansielle anleggsmidler			
Aksjer og andeler (eiendeler)		21 478	20 432
Obligasjoner (eiendeler)		0	0
Utlån		62 103	53 282
Immaterielle eiendeler		0	0
Pensjonsmidler		555 966	514 781
Sum anleggsmidler		1 427 956	1 328 579
Omløpsmidler			
Bankinnskudd og kontanter		132 263	108 983
Finansielle omløpsmidler			
Aksjer og andeler (omløpsmidler)		0	0
Obligasjoner (omløpsmidler)		0	0
Sertifikater		0	0
Derivater (omløpsmidler)		0	0
Kortsiktige fordringer			
Kundefordringer		8 767	8 703
Andre kortsiktige fordringer		25 236	29 636
Premieavvik (kortsiktige fordringer)		29 261	6 780
Sum omløpsmidler		195 526	154 102
Sum eiendeler		1 623 482	1 482 681

§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Egenkapital drift			
Disposisjonsfond		-52 819	-44 288
Bundne driftsfond		-22 313	-18 873
Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
Egenkapital investering			
Ubundet investeringsfond		-483	-418
Bundne investeringsfond		-1 673	-3 960
Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
Annen egenkapital			
Kapitalkonto		-235 594	-201 471
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		3 529	3 529
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
Sum egenkapital		-309 353	-265 481
Langsiktig gjeld			
Lån			
Gjeld til kredittinstitusjoner		-547 832	-500 857
Obligasjonslån		0	0
Sertifikatlån		-125 986	-125 986
Pensjonsforpliktelse		-547 643	-519 489
Sum langsiktig gjeld		-1 221 461	-1 146 332
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		-29 226	-23 071
Likviditetslån		0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)		0	0
Annen kortsiktig gjeld		-63 442	-47 797
Premieavvik (kortsiktige gjeld)		0	0
Sum kortsiktig gjeld		-92 668	-70 867
Sum egenkapital og gjeld		-1 623 482	-1 482 681
MEMORIAKONTI			
Ubrukte lånemidler		29 393	19 518
Andre memoriakonti		4 004	5 855
Motkonto for memoriakontiene		-33 397	-25 372
Sum memoriakonti		0	0
Sum balanse		0	0

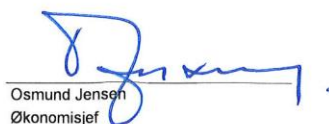
§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner

Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Faste eiendommer og anlegg	686 827	636 929
Utstyr, maskiner og transportmidler	101 581	103 154
Finansielle anleggsmidler		
Aksjer og andeler (eiendeler)	21 478	20 432
Obligasjoner (eiendeler)	0	0
Utlån	62 103	53 282
Immaterielle eiendeler	0	0
Pensjonsmidler	555 966	514 781
Sum anleggsmidler	1 427 956	1 328 579
Omløpsmidler		
Bankinnskudd og kontanter	132 263	108 983
Finansielle omløpsmidler		
Aksjer og andeler (omløpsmidler)	0	0
Obligasjoner (omløpsmidler)	0	0
Sertifikater	0	0
Derivater (omløpsmidler)	0	0
Kortsiktige fordringer		
Kundefordringer	8 767	8 703
Andre kortsiktige fordringer	25 236	29 636
Premieavvik (kortsiktige fordringer)	29 261	6 780
Sum omløpsmidler	195 526	154 102
Sum eiendeler	1 623 482	1 482 681
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Egenkapital drift		
Disposisjonsfond	-52 819	-44 288
Bundne driftsfond	-22 313	-18 873
Merforbruk i driftsregnskapet	0	0
Egenkapital investering		
Ubundet investeringsfond	-483	-418
Bundne investeringsfond	-1 673	-3 960
Udekket beløp i investeringsregnskapet	0	0
Annen egenkapital		
Kapitalkonto	-235 594	-201 471
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	3 529	3 529
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	0	0
Sum egenkapital	-309 353	-265 481
Langsiktig gjeld		
Lån		
Gjeld til kredittinstitusjoner	-547 832	-500 857
Obligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	-125 986	-125 986
Pensjonsforpliktelse	-547 643	-519 489
Sum langsiktig gjeld	-1 221 461	-1 146 332
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	-29 226	-23 071
Likviditetslån	0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-63 442	-47 797
Premieavvik (kortsiktige gjeld)	0	0
Sum kortsiktig gjeld	-92 668	-70 867
Sum egenkapital og gjeld	-1 623 482	-1 482 681
MEMORIAKONTI		
Ubrukte lånemidler	29 393	19 518
Andre memoriakonti	4 004	5 855
Motkonto for memoriakontiene	-33 397	-25 372
Sum memoriakonti	0	0
Sum balanse	0	0

Hans Bakke
Kommunedirektør

Osmund Jensen
Økonomisjef

10.9 Noter til regnskapet

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet, mens den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoria-post. I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt på tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

I balanseregnskapet er anleggsmidler definert eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon er omløpsmidler. Drangedal kommune har ikke markedsbaserte verdipapirer bokført i balansen. Andre fordringer er klassifisert som omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr. 4 - Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmidlenes kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 14-15 til 14-17. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Utestående fordringer er vurdert til pålydende.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 3-4 i forskrift til kommuneloven. Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger som gebyrer og provisjoner samt evt. over- eller underkurs er finansutgifter og -inntekter.

Innenfor de områder hvor selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger, beregner kommunen selvkost. Selvkostberegningene er regulert av kapittel 15 i kommuneloven og selvkostforskriften. Ved beregning av selvkost for vann og avløp, er aktiverte

kostnader på privatfinansierte utbygginger av vann og avløp ikke tatt med i beregningsgrunnlaget for kapitalkostnadene som er lagt til grunn for selvkostberegningen.

Kommunen følger reglene i merverdiavgiftsloven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen merverdiavgiftskompensasjon. Merverdiavgiftskompensasjon på investeringer benyttes i sin helhet som andel av finansieringen av kommunens investeringer.

NOTE 2 – Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.2023	01.01.2023	Endring
2.1 Omløpsmidler	195 526	154 101	
2.3 Kortsiktig gjeld	92 668	70 867	
Arbeidskapital	102 858	83 234	19 624

Drifts- og investeringsregnskapet :	Beløp
Driftsregnskapet	
Sum driftsinntekter	-544 628
Sum driftsutgifter	507 557
Netto finansutgifter	22 599
Netto driftsresultat	-14 472
Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter	83 070
Sum investeringsinntekter	-79 629
Netto utgifter videreutlån	1 282
Netto utgifter i investeringsregnskapet	4 723
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	-9 875
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-19 624
Differanse (forklares nedenfor)	0

NOTE 3 – Pensjoner

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2023	2022
Innestående på premiefond 01.01.	16 489	21 377
Tilført premiefondet i løpet av året	3 036	10 283
Bruk av premiefondet i løpet av året	10 985	15 171
Innestående på premiefond 31.12.	8 540	16 489

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavvik oppstått i 2022 er i 2023 tilbakeført i sin helhet. Fra og med 2024 vil premieavvik (oppstått fra og med 2023) tilbakeføres med 1/7 per år.

Dersom kommunen har endret amortiseringsperiode i regnskapsåret, skal virkningen av denne endringen opplyses om dersom den er vesentlig for å vurdere økonomisk utvikling og stilling.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2023 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er 22,481 mill. kroner lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,00 %	3,50 %	
Diskonteringsrente	3,50 %	3,50 %	
Forventet årlig lønnsvekst	2,48 %	2,48 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,48 %	2,48 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik	2023	2022
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	23 648	22 568
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	18 719	15 269
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-20 755	-17 191
Adminstrasjonskostnad	1 208	1 117
A Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	22 820	21 763
B Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	49 277	27 894
C Årets premieavvik (B-A)	26 457	6 131

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2023	2022
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	49 277	27 894
C Årets premieavvik	-26 457	-6 130
D Amortisering av tidligere års premieavvik	6 130	15 160
E Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	28 950	36 924
G Pensjonstrekk ansatte	4 404	4 048
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	24 546	32 876

Akkumulert premieavvik	2023	2022
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	6 130	15 160
Årets premieavvik	26 457	6 130
Sum amortisert premieavvik dette året	-6 130	-15 160
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	26 457	6 130
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	2 804	650
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	29 261	6 780

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2023	2022
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	517 638	482 164
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	12 145	22 531
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	-4 910	-5 250
Årets pensjonsopptjening	23 648	22 568
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	18 718	15 269
Utbetalinger	-21 032	-19 644
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	546 207	517 638
Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	514 780	487 185
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-6 605	3 272
Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	49 276	27 894
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-1 208	-1 117
Utbetalinger	-21 032	-19 644
Forventet avkastning	20 755	17 191
Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	555 966	514 781
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	-9 759	2 857
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	1 436	1 852

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser og -midler per pensjonsordning

Det avsettes kun arbeidsgiveravgift for pensjonsordninger med netto underdekning, dvs. at pensjonsforpliktelsene overstiger pensjonsmidlene. Nedenfor vises pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler og avsatt arbeidsgiveravgift per pensjonsordning.

Netto pensjonsforpliktelse per ordning 31.12.2023	KLP felles	KLP sykepl.	KLP folkev.	SPK	Sum
Brutto pensjonsforpliktelse	438 050	65 348	3 493	39 316	546 207
Brutto pensjonsmidler	451 062	74 708	4 425	25 772	555 967
<i>Netto pensjonsforpliktelse (+)/netto pensjonsmidler (-)</i>	<i>-13 012</i>	<i>-9 360</i>	<i>-932</i>	<i>13 544</i>	<i>-9 760</i>
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	0	0	0	1 436	1 436
Sum bokført netto pensjonsforpliktelse	-13 012	-9 360	-932	14 980	-8 324

NOTE 4 – Garantiansvar

Garantien er stilt for	Långiver /lån nr	Oppr garanti ramme	Lånesaldo 31.12.2023	Garantibeløp 31.12.2023	Garantiens utløp
Dranngedal Boligstiftelse	KBN 20040273	15 500 000	5 308 430	5 308 430	02.05.2033
Dranngedal Boligstiftelse	KBN 20040576	14 169 000	4 431 120	4 431 120	01.09.2031
Dranngedal Boligstiftelse	KBN 20040768	5 680 000	3 406 930	3 406 930	17.12.2034
Drangedal Produkter	KBN 20130529	2 340 000	736 684	736 684	04.10.2027
Drangedal Produkter	KBN 20150206	800 000	120 000	120 000	24.04.2024
Heldal Grendehus	Drangedal Sp bank 2635 19 26049	300 000	63 228	63 228	31.12.2024
Husleiegarantier (NAV)	50 enkeltgarantier	1 150 094	1 150 094	1 150 094	
Samlet garantiansvar *		39 939 094	15 216 486	15 216 486	

*) Med unntak av husleiegarantiene gitt gjennom NAV, er samtlige garantier stilt i form av selvskyldnerkausjoner.

NOTE 5 – Mellomværende med Drangedal Energi

Drangedal kommune hadde pr. 31.12.2023 en fordring på Drangedal Energi på kr. 1 356 934,-.

Fordringen gjelder konsesjonskraft for 2023.

NOTE 6 – Aksjer og andeler

Selskap /stiftelse /andelslag	Bokført beløp 31.12.2023	Bokført beløp 31.12.2022	Endring	Eier andel
Aksjer				
Drangedal Energi Holding AS	60 000	60 000	0	100,00 %
Drangedal Produkter AS	1	1	0	100,00 %
Vest-Telemark Næringsbygg AS	1	1	0	4,20 %
Attføringssenteret i Rauland AS	1	1	0	0,20 %
Egenkapitalinnskudd				
Kommunal Landspensjonskasse - KLP	16 728 859	15 683 123	1 045 736	
Drangedal Sparebank	4 252 500	4 252 500	0	6,27 %
Orreveien Borettslag	125 000	125 000	0	12,50 %
Mjølås Borettslag	290 000	290 000	0	33,30 %
IKS				
Indre Agder Og Telemark Avfallsselskap IKS	0	0	0	29,80 %
Vestfold og Telemark Revisjon IKS	0	0	0	
Telemark Kontrollutvalgsekretariat IKS	21 500	21 500	0	3,50 %
Vekst i Grenland IKS	0	0	0	3,00 %
Øvrige andeler				
Telemark Interkommunale Næringsfond	1	1	0	0,30 %
Drangedal Nærradio BA	1	1	0	6,90 %
Oppl kontoret for Transportfag Telemark BA	1	1	0	
AL Biblioteksesentralen	1	1	0	
Studentbyen på Sogn	1	1	0	
Telemarkreiser AL	0	0	0	1,00 %
	21 477 867	20 432 131	1 045 736	

§ 5-13. Noter til balansen, fond

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regnskap 2022
DISPOSISJONSFOND		
Disposisjonsfond pr. 1.1	44 288	31 566
Avsatt til disposisjonsfond	9 831	12 721
Bruk av disposisjonsfond	-1 300	0
Disposisjonsfond pr. 31.12	52 819	44 288
UBUNDNE INVESTERINGSFOND		
Ubundne investeringsfond pr. 1.1	418	418
Avsatt til ubundne investeringsfond	65	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0
Ubundne investeringsfond pr.31.12	483	418
BUNDNE INVESTERINGSFOND		
Bundne investeringsfond pr. 1.1	3 960	6 626
Avsatt til bundne investeringsfond	1 316	125
Bruk av bundne investeringsfond	-3 604	-2 791
Bundne investeringsfond pr. 31.12	1 673	3 960
BUNDNE DRIFTSFOND		
Bundne driftsfond pr. 1.1	18 873	16 811
Avsatt til bundne driftsfond	6 477	5 266
Bruk av bundne driftsfond	-3 037	-3 203
Bundne driftsfond pr. 31.12	22 313	18 873

NOTE 8 - Kapitalkonto

	01.01.2023	31.12.2023	Endring
259 90 991 - Kapitalkonto sosiale lån	-231	-333	-102
259 90 992 - Kapitalkonto formidlingslån	12 128	10 846	-1 282
259 90 993 - Kapitalkonto andre poster	526 716	542 301	15 585
259 90 100 - Eiendommer og anlegg	-184 859	-195 846	-10 987
259 90 101 - Akkumulert avskrivning	81 704	94 265	12 561
259 90 110 - Utstyr, maskiner og transportmidler	-736 207	-807 238	-71 031
259 90 111 - Akkumulert avskrivning	99 278	120 411	21 133
Kapitalkonto	-201 471	-235 594	-34 123

Spesifikasjon av transaksjoner på kapitalkonto:

Saldo 01.01.	201 471
<i>Økning av kapitalkonto (kreditposterings)</i>	
Aktivering av fast eiendom og anlegg	71 038
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	10 987
Kjøp av aksjer og andeler	1 046
Utlån	12 239
Avdrag på eksterne lån	29 025
Økning pensjonsmidler	41 185
<i>Reduksjon av kapitalkonto (debetposterings)</i>	
Avgang fast eiendom og anlegg	6
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	21 133
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	12 560
Avdrag på utlån	3 419
Bruk av midler fra eksterne lån	66 125
Økning pensjonsforpliktelser	28 154
Saldo 31.12.	235 594

NOTE 9 - Anleggsmidler

Gruppe	Avskr plan	Eiendeler	Bokf verdi 01.01.23	Tilgang 2023	Avgang 2023	Avskr 2023	Bokf verdi 31.12.23
Gruppe 1	3 – 5 år	EDB – utstyr, kontormaskiner o.l., samt investeringer i leide lokaler med 5 års leiekontrakt	8 679 140	2 196 423		-3 097 571	7 777 991
Gruppe 2	6 – 10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler o.l.	9 627 276	4 473 528		-1 722 990	12 377 813
Gruppe 3	20 år	Brannbiler, parkeringsplasser,trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg,pumpestasjoner,forbrenningsanlegg o.l	84 847 968	4 317 181		-7 739 831	81 425 318
Gruppe 4	40 år	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett o.l.	623 542 380	70 889 883		-20 981 246	673 451 017
Gruppe 5	50 år	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner o.l.	4 457 828			-151 971	4 305 857
Gruppe 6		Ikke avskrivbare eiendeler	8 929 126	147 688	-6 320		9 070 494
Sum Anlegg			740 083 718	82 024 703	-6 320	-33 693 609	788 408 490

NOTE 10 – Aktiverte investeringer

Anlegg	Prosj nr	Anlegg nr	Beløp
<i>Tilgang /aktiveringer</i>			
Infrastruktur trafiksikkerhet Neslandsvatn	1001267	30051	13 221 760
Smartbordtavler	1001269	30135	386 194
Stemmenveien 6, nødv.tiltak	1001304	30136	741 864
Kjøp biler hjemmesykepleie	1001353	30137	578 000
VA-Gautefall	1001401	30081	25 008 665
Nytt renseanlegg i Treungen	1001405	30074	5 675 455
Kloakk resten av bygda	1001431	30021	716 550
Renseanlegg Henseid	1001434	30138	11 327 540
Vann resten av bygda	1001435	30020	1 739 395
Tjenestebil renhold	1001449	30139	275 000
Toke Brygge 2021	1001456	30082	3 204 456
Kommunale veier og bruer	1001460	30068	2 553 975
Tiltak trafiksikringsplan	1001472	30134	342 725
Vei Tørdal (fra FV 38 til Nybru)	1001479	30116	703 103
Bygg enøktiltak	1001483	30141	2 637 670
Kroken skole oppgradering og enøktiltak	1001484	30018	563 750
Utvidelse Fjernvarme	1001486	30142	639 814
Ombygging fjernvarme	1001487	30143	446 052
Gautefall Biathlon	1001494	2017137	278 394
Maskiner og utstyr	1001503	30042	768 006
Kommunehuset	1001525	30085	206 250
Sak-/Arkivsystem	1001929	30144	522 885
Elev-PC	1001932	30089	341 371
Generell kapasitet	1001940	30006	327 744
Nytt digitalt arkiv	1001950	30091	987 627
IKT-Utstyr	1001957	30038	291 229
Boligtomter, kfr. Adhocutvalg boligpolitikk	1001959	30126	848 479
Drangedal Aktivitetshus	1001965	30035	878 679
Ipad 1.klasse	1001969	30060	327 000
Kragerøbanen tur-/sykkelsti i Drangedal	1001975	30096	3 924 971
Plan for etabl.boliger Doktormyra	1001977	30131	1 255 345
Kåsa Øverland	1001978	30133	147 688
Kommunale formålsbygg	1001979	30145	119 902
Gapahuk Bikkjehola	1001981	30140	37 165
Sum tilgang			82 024 702
<i>Avgang</i>			
Kåsa Øverland	1001978	30133	-6 320
Netto tilgang /aktiveringer			82 018 382

NOTE 11 – Langsiktig gjeld

Lånesaldo 31.12.2023	Lånesaldo	Gj.sn løpetid	Gj.sn rente
Lån til egne investeringer	610 725 858	4,63	3,77 %
Lån til videre utlån	63 092 558	18,80	3,87 %
Sum bokført langsiktig gjeld	673 818 416	5,96	3,78 %
Lån som forfaller i 2024	184 586 000		
Herav lån som må refinansieres	184 586 000		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	31.12.2023	Gj.sn rente
Langsiktig gjeld med fast rente	321 024 000	2,99 %
Langsiktig gjeld med flytende rente	352 794 416	4,48 %
Sum bokført langsiktig gjeld	673 818 416	3,78 %

Spesifikasjon av låneportefølje:

Bank	Type	Lån nr	Forf dato	Rente	Gjeld 31.12.23	Påløpte renter
Husbanken	Startlån	11532035	01.04.2035	3,873	1 501 306	14 041
Husbanken	Startlån	11539838	01.04.2058	3,873	5 175 000	48 400
Husbanken	Startlån	11541519	01.03.2058	3,873	5 325 000	64 645
Husbanken	Startlån	11543242	01.04.2050	3,854	6 183 331	57 831
Husbanken	Startlån	11508644	01.04.2031	3,854	201 274	1 874
Husbanken	Startlån	11512982	01.04.2032	3,854	710 049	6 610
Husbanken	Startlån	11520203	01.04.2032	3,873	850 000	7 913
Husbanken	Startlån	11524481	01.05.2033	3,873	966 208	6 254
Husbanken	Startlån	11544410	01.04.2051	3,873	11 000 000	102 880
Husbanken	Startlån	11545049	01.03.2052	3,873	11 400 000	138 394
Husbanken	Startlån	11528956	01.05.2034	3,873	1 469 647	9 513
Husbanken	Startlån	11534937	01.05.2036	3,873	2 500 000	16 182
Husbanken	Startlån	11537650	01.04.2037	3,873	4 010 743	37 511
Husbanken	Startlån	11545885	01.04.2053	3,873	11 800 000	110 362
					63 092 558	622 410
KLP	Fast 10 år	8317 55 63469	06.06.2028	2,610	75 000 000	1 114 688
KLP	Fast 5 år	8317 56 25294	18.06.2024	2,071	58 600 000	650 628
KBN	FRN	20220121	18.05.2026	5,235	92 053 847	615 764
KBN	Fast 6,5 år	20230008	18.07.2029	3,650	83 500 000	2 903 828
KBN	PT	20120440	21.09.2037	5,500	17 885 980	555 077
KBN	Fast 4 år	20230472	12.12.2053	4,150	64 000 000	140 178
Danske	Fast 5 år	NO0010876030	28.02.2025	1,980	98 524 000	1 647 321
DNB	SRT 6 mnd	NO0012994336	22.02.2024	5,260	52 986 000	1 007 924
DNB	SRT 6 mnd	NO0013035204	05.04.2024	5,240	73 000 000	911 760
					615 549 827	9 547 168
SUM					678 642 385	10 169 578
Del av minimumsavdrag betalt etter 31.12.2023 *					-4 823 969	
Korrigert lånegjeld pr. 31.12.2023					673 818 416	

*) Det er betalt kr. 4 823 969,- for lite i avdrag i 2023. Det er derfor i årsoppgjøret blitt kostnadsført et tilleggsavdrag på kr. 4 823 969,-. Tilleggsavdraget er pr. 31.12.2023 balanseført som kortsiktig gjeld, og vil i 2024 bli betalt som et ekstraordinært avdrag på lån nr. 20120440 i KBN.

NOTE 12 – Avdrag på lån

Kommunen skal betale årlige avdrag som samlet sett skal være minst lik størrelsen på kommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og kommunens avskrivbare anleggsmidler ved starten av regnskapsåret.

Minimumsavdraget beregnes etter følgende formel:

$$\text{Beregnet minimumsavdrag} = \frac{\text{Årets avskrivning} \times \text{lånegjeld IB}}{\text{Bokførte anleggsmidler IB}}$$

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2023	2022
Sum avskrivninger i året	33 694	32 676
Sum lånegjeld pr 1.1.	573 138	525 306
Avskrivbare anleggsmidler pr. 1.1	731 155	697 503
Bergnet minimumsavdrag	26 412	23 200
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet *	26 412	23 200
Awik	0	0

*) Det er betalt kr. 4 823 969,- for lite i avdrag i 2023. Det er derfor i årsoppgjøret blitt kostnadsført et tilleggsavdrag på kr. 4 823 969,-.

Tilleggsavdraget er pr. 31.12 2023 balanseført som kortsiktig gjeld, og vil i 2024 bli betalt som et ekstraordinært avdrag på lån nr. 20120440 i KBN.

Avdrag på lån til videre utlån

Forholdet mellom betalte og mottatte avdrag	2023	2022
Mottatte avdrag på startlån	3416	1699
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	2613	4045
Avsetning til/bruk av avdragsfond	0	0
Saldo avdragsfond 31.12.	0	0

NOTE 13 – Selvkost

Drangedal kommune har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkosttjenester i henhold til "Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)". Kommunen benytter selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Hva er selvkost:

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen hvert år utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Selvkostkalkylen avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som oppstillingen under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Elementene i en selvkostkalkyle:

Samlet selvkost:

+ Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter
+ Indirekte driftsutgifter (adm. utgifter)
+ Kalkulatorisk rentekostnad
+ Kalkulatorisk avskrivningskostnad
= Gebyrgrunnlag
- Gebyrinntekter
= Selvkostresultat*

* Selvkostresultatet føres mot selvkostfond og/eller memoriakonti i balanseregnskapet.

Driftsregnskapet:

+ Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter

Postene finnes bare i selvkostkalkylen og utgjør bl.a. selvkostområdene bidrag til kommunekassens rente- og avdragsutgifter. Postene skal ikke føres i driftsregnskapet.

= Resultat før gebyrinntekter
- Gebyrinntekter
= Driftsresultat (alltid større enn selvkostresultat)

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Kalkulatoriske kapitalkostnader:

Ved beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader (avskrivninger og renter) skal fremmedfinansiering trekkes ut av beregningsgrunnlaget. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + 1/2 %-poeng. I 2023 var denne lik 4,296 %.

Indirekte driftsutgifter og håndtering av over- og underskudd:

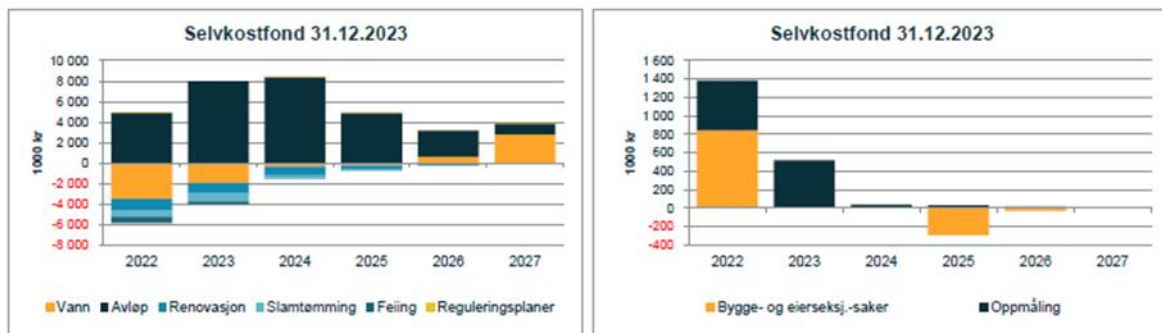
Selvkostforskriften fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i gebyrgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2023 i sin helhet være disponert innen 2028.

Krav om utarbeidelse av kalkyler:

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Det er disse forkalkylerne som gir grunnlaget for gebyrsatsene.

Generelt har kommunen som målsetning at de kommunale gebyrene svinger minst mulig, men en rekke faktorer er usikre ved tidspunkt for budsjettering av gebyrsatsene, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling i brukerantall og saksmengde.

Resultatet for 2023 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette forklarer avvik mellom prognosene i høst og nå ved etterkalkyle.

Samlet etterkalkyle 2023

Etterkalkylene for 2023 er basert på regnskap datert 20. februar 2024.

Etterkalkyle selvkost 2023	Vann	Avløp	Renovasjon	Slamtømming	Totalt
Direkte driftsutgifter	5 209 668	6 976 622	9 732 332	1 738 189	23 656 812
Avskrivningskostnad	3 591 835	1 987 337	24 075	0	5 603 247
Kalkulatorisk rente (4,3 %)	4 045 427	3 150 242	48 912	0	7 244 581
Indirekte driftsutgifter (netto)	491 320	578 058	207 526	147 959	1 422 861
Sjåblongmessig indir. kap.kostnad (5 % av ind.dr.kostn.)	24 566	28 803	10 376	7 398	71 143
Driftskostnader	13 362 817	12 719 060	10 023 221	1 893 546	37 998 644
+/- Korrigering av tidligere års feil i kalkyle	62 431	80 736	0	0	143 167
- Øvrige driftsinntekter	-361 280	-1 354 230	0	0	-1 715 510
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	12 939 105	11 284 094	10 023 221	1 893 546	36 139 966
Gebyrinntekter	14 804 801	14 095 972	10 138 540	1 833 082	40 872 195
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	1 665 496	2 811 878	115 319	-60 464	4 532 228
Finansiell dekningsgrad i %	113 %	125 %	101 %	97 %	113 %

Selvkostfond 01.01	-3 511 102	4 905 416	-1 106 586	-654 451	-366 723
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1 665 496	2 811 878	115 319	-60 464	4 532 228
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-115 062	271 136	-45 062	-29 414	81 598
Selvkostfond 31.12	-1 960 668	7 988 429	-1 036 329	-744 329	4 247 103

Etterkalkyle selvkost 2023	Feiing	Reguleringsplaner	Bygge- og eierseksj.-saker	Oppmåling	Totalt
Direkte driftsutgifter	1 538 815	130 646	1 566 271	1 155 260	4 390 992
Avskrivningskostnad	0	0	21 869	0	21 869
Kalkulatorisk rente (4,3 %)	0	0	470	0	470
Indirekte driftsutgifter (netto)	51 451	17 889	274 364	111 866	455 570
Sjåblongmessig indir. kap.kostnad (5 % av ind.dr.kostn.)	2 573	894	13 718	5 593	22 778
Driftskostnader	1 592 839	149 430	1 876 691	1 272 720	4 891 679
+ Tilskudd/subsidiering	0	78 108	138 264	0	214 371
- Øvrige driftsinntekter	0	0	0	-100	-100
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	1 592 839	149 430	1 876 691	1 272 620	4 891 579
Gebyrinntekter	1 930 714	25 800	894 187	1 223 750	4 074 451
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	337 875	-123 630	-982 504	-48 870	-817 129
Finansiell dekningsgrad i %	121 %	17 %	48 %	96 %	83 %

Selvkostfond 01.01	-582 404	47 522	844 240	542 837	852 195
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	337 875	-47 522	-844 240	-48 870	-602 757
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-17 763	0	0	22 271	4 508
Selvkostfond 31.12	-262 292	0	0	516 238	253 946

NOTE 14 – Vesentlige forpliktelser

Drangedal Produkter AS

Drangedal Produkter AS er en ASVO-bedrift som eies 100 % av Drangedal kommune.

For 2023 har kommunen betalt et tilskudd på kr. 1 487 547,- til virksomheten tilsvarende 50 % av samlet finansiering.

NAV Drangedal

Ved etableringen av lokalt NAV-kontor i Drangedal i 2008 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom Drangedal kommune og NAV sentralt. Avtalene innebærer at Drangedal kommune dekker 32,5 % av kontorets driftsutgifter.

NOTE 15 – Retting av tidligere års feil

Det er i årsoppgjøret for 2023 rettet 2 feil fra **driftsregnskapet** for 2022. Begge rettinger har ført til ekstra kostnadsføring i driftsregnskap 2023, og således svekket 2023-resultatet.

- 1) Pensjonsfaktura for 6. termin 2022 fra SPK datert 14.12.2022, ble mottatt etter årsskiftet 2022/23. Terminbeløpet på kr. 406 929,- ble hensyntatt ved avstemming av arbeidsgiveravgift for 2022, men ble ikke kostnadsført i 2022-regnskapet. Beløpet er derfor kostnadsført i 2023.
- 2) Det ble i årsoppgjøret for 2022 anordnet kr. 3 336 455,- for lite for påløpte, ikke betalte renter i 2022. Dette har ført til en ekstra rentebelastning i 2023, da det ved betaling av rentebeløpet ikke har vært noen balansepost å føre disse mot.

Pr. 31.12.2023 er det anordnet påløpte, ikke betalte renter for 2023 iht. årsoppgave fra Bergen Capital Management.

I tillegg til ovennevnte er det i **investeringsregnskapet** for 2022 unnlatt å anordne kr. 1 027 559,- i mottatte avdrag på startlån som var innbetalt av debitor til forvalter i 2022, men ikke overført til kommunens bankkonto før i februar 2023. Dette innebærer at det i 2023 er inntektsført avdrag på kr. 1 027 559,- i investeringsregnskapet, som egentlig skulle vært inntektsført i 2022.

I årsoppgjøret for 2023 er avdrag mottatt etter 01.01.24 anordnet til transaksjonsaksjonstidspunktet.

NOTE 16 – Årsverk i 2023

Årsverk ved utgangen av regnskapsåret	2023	2022	2021	2020	2019
Antall årsverk	326,5	329,2	322,86	330,32	337,81
Antall ansatte	430	439	436	454	455
Antall kvinner	360	369	366	371	372
% andel kvinner	83,72 %	84,05 %	83,94 %	81,72 %	81,76 %
Antall menn	70	70	70	83	83
% andel menn	16,28 %	15,95 %	16,06 %	18,28 %	18,24 %
Antall kvinner i høyere stilling	4	3	3	3	2
% andel kvinner i høyere stillinger	57,14 %	42,86 %	42,86 %	37,50 %	25,00 %
Antall menn i høyere stillinger	3	4	4	5	6
% andel menn i høyere stillinger	42,86 %	57,14 %	57,14 %	62,50 %	75,00 %

Fordeling heltid /deltid	2023	2022	2021	2020	2019
Antall ansatte i deltidsstillinger	217	242	247	250	256
Antall kvinner i deltidsstillinger	203	223	228	223	227
% andel kvinner i deltidsstillinger	93,55 %	92,15 %	92,31 %	89,20 %	88,67 %
Antall menn i deltidsstillinger (*)	14	19	19	27	29
% andel menn i deltidsstillinger	6,45 %	7,85 %	7,69 %	10,80 %	11,33 %

Med høyere stilling menes kommunedirektør, kommunalsjefener og stabsledere med kommunedirektøren som nærmeste overordnede.

NOTE 17 – Ytelser til ledende personer

Lønn og annen godtgjørelse utbetalt til		2023	2022
Kommunedirektør	Hans Bakke	1 146 079	1 085 550
Ordfører	Tor Peder Lohne Stina Anlaug Sætre	792 913 176 208	779 200
Varaordfører	Stina Anlaug Sætre Dag Arild Brødsjømoen	75 191 47 718	94 054

NOTE 18 – Godtgjøring til revisor

Vestfold og Telemark Revisjon IKS		2023	2022
Revisjonshonorar		909 096	852 700
Ekstra bistand		40 200	0
Samlet honorar		949 296	852 700

NOTE 19 – Organisering av kommunen

Drangedal kommune er ved utgangen av 2023 organisert i sektorene Helse og velferd, Kunnskap, mangfold og kultur, og Plan eiendom og kommunalteknikk. I tillegg kommer Kommunedirektør med stab og fellestjenester. Nivået under sektornivå med driftsenheter har en flat struktur der driftsenhetslederne rapporterer til kommunalsjef /sektorleder.

Drangedal kommune er med i «Grenlandssamarbeidet, og har derigjennom muligheter til å nyttiggjøre seg kompetanse som finnes innenfor regionen. Kommunen er dessuten medlem av GKI (Grenlandskommunenes innkjøpsenhet).

Drangedal har i 2023 vært deltaker i fire interkommunale selskaper:

- Indre Agder og Telemark Avfallsselskap IKS (IATA)
- Vestfold og Telemark revisjon IKS
- Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS
- Grenland Brann og redning IKS

NOTE 20 – DRIV

Drangedal har status som omstillingskommune og mottar i årene 2022-27 omstillingsmidler fra fylkeskommunen og fra Innovasjon Norge. Kommunen bidrar med en egenandel på 25 %.

Regnskapstallene for omstillingsprogrammet var i 2023 som følger:

DRIV (Drangedal i Vekst)	2023
Personalkostnader	1 038
Innkjøpte konsulentytjenester	1 228
Kurs, opplæring og konferanser	78
Møtekostnader	76
Utsatyr, lisenser, diverse	7
Annonsering, reklame og gaver	27
Utbetalte tilskudd prosjekter	863
Sum utgifter	3 317
Regionale omstillingsmidler	-2 775
Andre eksterne tilskudd	-406
Kommunens andel	-1 097
Bruk av fondsmidler iht. budsjett	-401
Sum inntekter	-4 679
Årets driftsoverskudd	-1 362
Avsatt til bundet fond	1 362
Sum disposisjoner	0

Til kommunestyret i Drangedal kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskap for Drangedal kommune, som viser et netto driftsresultat på kr 14 472 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken/ikke informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetningen og annen øvrig informasjon og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til: www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell

informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Drangedal kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til: www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Andre forhold

Denne beretningen erstatter tidligere avgitt beretning, datert 15.4.2024, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning.

Skien, 8. mai 2024

Vestfold og Telemark revisjon IKS

Ingebjørg Nordby Vibeto

oppdragsansvarlig/statsautorisert revisor

Vestfold og Telemark revisjon IKS
Org.nr.: 923 822 410 MVA
Tlf.: 33 07 13 00
www.vtrevisjon.no

Postadresse
Postboks 311
3701 Skien
post@vtrevisjon.no

Avdeling Skien
Bruene 1
3724 Skien

Avdeling Horten
Sollistrandsveien 12
3187 Horten

Avdeling Bø
Bøgata 69
3800 Bø

